

Podblegaške novice

letnik 23, številka 5
junij 2019

GLASILO OBČINE
GORENJA VAS
- POLJANE

Iz županovega dnevnika

• 10. 5. – Skupni sestanek na ARSO v Kranju z DRSI ter odgovornim projektantom, ki je projektiral obnovo ceste Trebija–Sovodenj v 2-kilometrnem delu na Fužinah. Sklep je bil, da je potrebna še dodatna hidravlično-hidrološka študija, ker se z izravnavo ovinkov preveč posega v vodotok Hobovščica. Po predložitvi teh dokumentov bodo izpolnjeni pogoji za objavo javnega razpisa za izvajalca del.

• 11. 5. – Pozdrav kolesarjem na Trgu Ivana Regna v Gorenji vasi ob odprtju kolesarske sezone, blagoslovu kolesarjev in koles.

• 16. 5. – Podpis gradbene pogodbe s podjetjem SGP Zidgrad iz Idrije za izvedbo energetske sanacije stavbe podružnične šole na Sovodnju. Pridobili smo tudi 156.000 evrov nepovratnih sredstev Eko sklada za prenovo fasade in oken, strešne kritine in menjavo energenta.

• 16. 5. – Na slovesnem odprtju novih delavnic strojne obdelave v podjetju LTH Castings na Trati.

• 16. 5. – Na slovesnem odprtju novega prodajnega salona Avto hiše Vrtač v Kranju.

• 17. 5. – Na drugi seji Sveta gorenjske regije. Glavna tema so bili projekti, ki so vključeni v dogovor za razvoj gorenjske regije, regijsko razvojno načrtovanje in sodelovanje med lokalnimi akcijskimi skupinami.

• 18. 5. – Na gorskem teku KBK v Kopačnici in na pikniku podjetij v Gospodarski coni Todraž.

• 21. 5. – Na seji sveta KS Trebija. Glavni temi sta bili Dom pod Planino in ureditev bodočega kopališča na Sori.

• 23. 5. – Na slovesnem odprtju novih prostorov Gorenjske lekarnе v Gorenji vasi.

• 25. 5. – Na vodenem ogledu vremenskega radarja na Pasji ravni pod okriljem ARSO. Zanimivo, da nas je obiskovalce nevihta ujela prej, kot je bila napovedana ...

• 27. 5. – Obisk delegacije Turizma Bled, pogovor in dogovor o nadaljnjem skupnem sodelovanju.

• 30. 5. – Na Visokem nas je obiskal minister za kulturo g. Poznič; navdušen je bil nad videnim, povedal je odlično novico, da smo bili uspešni na javnem razpisu ...

• 31. 5. – Na slovesnem odprtju nove Kavarnе na Visokem, ki je do sedaj že pozitivno presenetila z obiskom.

Vsebina

Uvodnik: Ko stopimo skupaj kot narod, zmoremo zgodovinske premike.....	str. 3
Gorenjevaška lekarna je najsodobnejša na Gorenjskem	str. 4
Odprtje kavarnе na Visokem.....	str. 5
Premiera Visoške kronike v poljanskem narečju.....	str. 6
Jubilejna 20. Kolonija Iveta Šubica.....	str. 7
Javni razpis za spodbujanje razvoja podjetništva	str. 8 in 9
INT vrata in Polycom s priznanji za inovacijo	str. 9
25 let občine: šolstvo	str. 10 in 11
Nam bo uspelo ustaviti osvetljevalske mline na veter?.....	str. 12
Srečanje srčnih bolnikov na Visokem.....	str. 13
Košna u snežet je naj mladinski projekt.....	str. 15
17. Teden podeželja na Loškem z zanimivimi predavanji in tržnicami	str. 16
Napadi volkov na drobnico in govedo vse pogostejši.....	str. 17
Pozabljeni rojak slikar Luka Čeferin.....	str. 18 in 19
Janez Jesenko: velikan slovenske geografije	str. 21
Potrjena zapora Vrata med Poljansko dolino in Cerknim.....	str. 22
Novice iz knjižnice.....	str. 24
Floorballisti do 19 let med najboljšo deseterico na svetu.....	str. 26
Miha Alič iz Lučin ponovno slavil na mali Franji.....	str. 26
Jubilejni trail KBK.....	str. 27
Zdravilne rastline: bezeg	str. 28
S 4703 vpisi spet rekordna sezona na Jelencih.....	str. 29
Koledar dogodkov za junij in julij	str. 31

Stik z županom

Župan je dosegljiv za vaša vprašanja, predloge in mnenja vsak torek in sredo. Če se boste želeli pri njem oglasiti osebno na občini, se prej najavite pri tajnici na telefonsko številko 04/51-83-100 in povejte, približno koliko časa boste potrebovali, da boste dobili termin in vam ne bo treba čakati. Lahko se zgodi, da zaradi dopusta ali neodložljivih obveznosti kljub napovedanim uradnim uram ne bo dosegljiv, za kar se že vnaprej opravičuje in prosi za razumevanje. M. B.

Kdaj in kako do župana?

vsak torek 15 ^h –17 ^h	po tel.: 051/384-433
vsako sredo 14 ^h –17 ^h	na sedežu občine

Naslednja številka:

19. julija 2019

Vaše prispevke za naslednjo številko Podblegaških novic pošljite do 5. julija 2019 po elektronski pošti podblegaske.novice@gmail.com ali na naslov: Uredništvo Podblegaških novic, Poljanska cesta 87, 4224 Gorenja vas. Na ista naslova lahko pošiljate tudi informacije o prireditvah, ki jih organizirate. Prispevkov, ki jih bomo prejeli po tem datumu, ne bo mogoče objaviti!

Ko stopimo skupaj kot narod, zmoremo zgodovinske premike

Da je temu tako, je dokaz naša lastna država. Ko smo leta 1990 na plebiscitu kot narod stopili skupaj, smo izglasovali samostojno državo. Od takrat naprej Slovenci sami pišemo svojo usodo.

Kljub visokim pričakovanjem in obetajočim začetkom je danes marsikdaj boleče gledati, kaj se dogaja z našo državo, za katero so morali naši rojaki leta 1991 dati tisto, kar je najbolj dragoceno – svoje življenje. Kar nekaj družin je v bitkah vojne za Slovenijo ostalo brez svojih najbližjih. Tudi zaradi njih bi morali z našo državo bolje upravljati in jo voditi v smeri države blaginje.

Namesto tega smo danes priče razpadanju zdravstvenega sistema, za katerega vsak prispeva znaten del svoje plače oz. pokojnine. Čakalne vrste se podaljšujejo, proračunska sredstva pa se namenjajo za preplačan material. V Kranju družinski zdravniki pravijo, da imajo dovolj standardov in normativov, ki jih pišejo uradniki v pisarnah, ki nimajo stika z realnim življenjem. Dovolj imamo udrihanja po koncesionarjih, saj je ravno naša občina dokaz, da ta sistem deluje.

Na podeželju žal prevečkrat naletimo na gluha ušesa ljubljanskih birokratov, ki ne poznajo našega načina življenja in ne vedo, s kakšnimi težavami se borijo tisti, ki se trudijo ohranjati poseljenost podeželja. Kmetijstvo moramo obravnavati kot panogo, ki je ena naših glavnih paradnih konjev. Po petih letih, odkar sem poslanec, še vedno ne morem verjeti, kakšni mojstri so na ministrstvih, da vsak zakon in predpis zakomplicirajo, kolikor se le da.

Državljanji še vedno predolgo čakajo na sodiščih, ko pa se postopki končajo, pravici pogosto ni zadoščeno. Namesto da bi slovensko sodstvo delilo pravico, prepogosto deli krivico. Za manjše tatvine te obravnavajo kot najhujšega kriminalca, tisti, ki so pokradli milijarde v državnih bankah in zdravstvu, pa se prosto sprehajajo po Sloveniji ali pa uživajo na svojih jahtah, parkiranih v številnih marinah po Jadranskem morju.

Naše gospodarstvo, ki trenutno zaradi ugodne klime uspešno raste, skušajo omejiti z raznoraznimi davki in birokratskimi ovirami. Namesto da bi spodbujali in motivirali naše gospodarstvo z razbremenilnimi ukrepi, smo bili že večkrat soočeni z napovedmi slovenskih podjetij, da bodo svojo proizvodnjo odpeljali drugam. Ob tem nihče od vladajočih ne pomisli, da gre ob primerih selitve srednjih ali večjih slovenskih podjetij za udarec, ki prizadene celotne družine.

Da imamo vsega naštetega in še ostalega dovolj, smo državljani jasno povedali lani, ko so bile parlamentarne volitve. Vendar so kljub temu, da je bilo jasno, kdo je zmagal na volitvah, vlado sestavili 'mimo zmagovalca' s strankami, ki so Slovenijo že vodile v zadnjih

sedmih letih in so krive za današnje stanje. Ponavljati stare prakse in pričakovati drugačne, boljše rezultate, je nesmiselno in ni mogoče.

V Sloveniji imamo odlične pogoje, da bi v svetu izstopali po presežkih. Na marsikaterih področjih to že počnemo. Skupaj smo močnejši, le s sodelovanjem in povezovanjem premagujemo še tako nepremagljive ovire. Uspelo nam je, da smo del kluba najbolj razvitih držav. Člani Evropske unije in zveze Nato. To je naša sedanjost in prihodnost in tu moramo ostati! Povezani z razvitim svetom, od katerega se lahko veliko naučimo in številne dobre prakse prenesemo k nam. Kakor se lahko tudi oni veliko naučijo od nas in marsikatero pozitivne zgodbe in rešitve iz Slovenije posvojijo tudi v svojih državah. Imejmo torej zgled in bodimo zgled!

Vsem želim ponosno praznovanje dneva državnosti! Bog živi Slovenijo!

Poslanec Žan Mahnič

PRIREDITVE
ob
DNEVU DRŽAVNOSTI
v Občini Gorenja vas - Poljane

GORENJA VAS
ponedeljek, 24. junija 2019
ob 19. uri sveta maša za domovino v župnijski cerkvi sv. Janeza Krstnika v Gorenji vasi
ob 20. uri prireditev s kulturnim programom na Trgu Ivana Regna
(v primeru dežja bo prireditev v Sokolskem domu)

POLJANE
nedelja, 23. junija 2019
ob 19. uri sveta maša za domovino v župnijski cerkvi sv. Martina v Poljanah
ob 20. uri prireditev s kulturnim programom, podelitvijo priznanj in kresovanjem ob 100. samostojnosti v parku sredi Poljan (v primeru dežja bo prireditev v dvorani kulturnega doma)
Slavnostna govornica bo televizijska voditeljica in zgodovinka dr. Rosvita Pesek

torok, 25. junija 2019
ob 6. uri pohod izpred župnijske cerkve v Poljanah k poljanskim podružnicam
ob 8. uri kolesarjenje izpred Gosilne na Vidmu k poljanskim podružnicam

NOVA OSELICA
ponedeljek, 24. junija 2019
ob 19.30 sveta maša za domovino v župnijski cerkvi sv. Janeza Nepomuka v Novi Oselici
po maši prireditev s kulturnim in zabavnim programom

TREBJA
torok, 25. junija 2019
ob 19. uri prireditev s kulturnim programom na športnem igrišču na Trebji
(v primeru dežja bo prireditev v dvorani gasilskega doma)

VLJUDNO VABLJENI!

Slovesnost ob odprtju lekarne v Gorenji vasi

Najsodobnejša na Gorenjskem

Čprav nova lekarna v Gorenji vasi deluje že od začetka aprila, so jo slavnostno odprli konec maja. To je ena največjih investicij Gorenjskih lekarn v zadnjem času, s tehnološko dovršeno opremo pa je lekarna v Gorenji vasi postala tudi ena najsodobnejše opremljenih na Gorenjskem. Z lekarniškim robotom se ponajajo edino še v Radovljici in Kranju.

Foto: Tina Dolenc

Trak ob odprtju so prerezali (z leve): direktorica Gorenjskih lekarn Romana Rakovec, vodja lekarne Nataša Šifrar Bernards in župan Milan Čadež.

Začetek lekarništva v Gorenji vasi sega v leto 1925, ko je imel tedanji zdravnik Milan Gregorčič v svoji hiši osnovno lekarniško zalogo. Leta 1934 je oblikoval hišno lekarno, kjer je tudi že izdeloval osnovna magistralna zdravila. Šele leta 1963 je tedanja občina Škofja Loka v

zadružnem domu odprla prvo lekarno v Poljanski dolini, ki je bila sicer skromno opremljena. Ko so leta 1981 v kraju zgradili zdravstveno postajo, so vanjo preselili tudi lekarno. Prva magistra farmacije je bila Vika Molinaro, ki je lekarno vodila vse do upokojitve leta 1996. Nasledila jo je Marči Vehar, danes pa lekarno v Gorenji vasi vodi Nataša Šifrar Bernards.

Zadnjo temeljitejšo prenovo je lekarna v Gorenji vasi doživela leta 2008, kjer so še obdržali 200 let staro pohištvo. Ob novi organiziranosti zdravstvene postaje in posledični selitvi lekarne v nove prostore pa bodo staro pohištvo postopno preselili v Loški muzej Škofja Loka, kjer bodo oblikovali lekarniško zbirko. Celotna investicija je stala 505.000 evrov, ki jih je zagotovil javni zavod Gorenjske lekarne. Direktorica Gorenjskih lekarn Romana Rakovec se je ob tej priložnosti zahvalila vsem za potrpežljivost v času gradnje in Občini Gorenja vas - Poljane za dobro sodelovanje. Župan Milan Čadež pa je izpostavil velik doprinos, ki ga ima nova lekarna za lokalno okolje, in trud, ki ga na občini vlagajo v zagotavljanje dodatnih zdravstvenih programov in zdravstveno oskrbo, kar dviguje kakovost bivanja

V Škofji Loki 24-urna dežurna lekarna

Kot je povedala direktorica Gorenjskih lekarn, Romana Rakovec, jih zdaj čaka še obsežnejša prenova, in sicer centralne lekarne v Kranju na Bleiweisovi 8. Lekarniško dežurno službo bodo zato izvajali v lekarni Škofja Loka v zdravstvenem domu na Stari cesti 10, in sicer od 14. junija do predvidoma 14. oktobra. Telefonska številka lekarne je 04/511-16-80. P. N.

prebivalcev občine. Miran Golub, predsednik Lekarniške zbornice Slovenije pa je poudaril nujnost nenehnega vlaganja v razvoj, saj se lekarniška dejavnost razvija zelo hitro, in predvsem ustvarjanja zaupanja vrednega odnosa lekarniškega osebja s strankami, saj so velikokrat prvi, ki pridejo v stik z bolnikom, še preden ta poišče zdravniško pomoč.

Odprtje so zaokrožili s kulturnim programom, ki so ga popestrili citrarka Klara Peternelj in Folklorna skupina Osnovne šole Ivana Tavčarja.

Tina Dolenc

Foto: Tina Dolenc

Direktorica Gorenjskih lekarn Romana Rakovec je predstavila, kako deluje lekarniški robot. Ta samodejno skladišči zdravila in jih na ukaz dostavlja na prodajni pult v lekarni. Tako imajo zaposleni več časa za svetovanje in pogovor s stranko.

Popravek k članku »Ponovno veliko več oddanih vlog, kot je prostih mest«

V majski številki Podblegaških novic na strani 8 smo objavili članek z naslovom »Ponovno veliko več oddanih vlog, kot je prostih mest«.

V tej številki objavljamo popravek članka, v katerem je bilo navedeno, da »novih začasnih prostorov, kjer bi lahko uredili dodatna mesta, za zdaj ni«. Gre za napačno trditev, je sporočila Martina Kolenc, predsednica Komisije za sprejem otrok v vrtec:

»Kot je razvidno iz zapisnika seje Komisije za sprejem otrok v vrtec, ki je potekala 17. aprila, je bila na občinskem Odboru za šolstvo, kulturo in šport predstavljena pobuda skupine staršev za začasno rešitev varstva otrok do že načrtovane izgradnje prizidka pri OŠ Poljane. Gre za 200 kvadratnih metrov velik prostor, z že zgrajenimi osnovnimi inštalacijami, v pritličju podjetja Kvik v Poljanah, ki je v bližini šole, igral in sprehajalnih poti. Projektanti predvidevajo, da bi lahko v teh prostorih uredili dve učilnici, s pripadajočimi spremljevalnimi prostori oziroma bi tam mesto lahko dobilo več kot 40 otrok. Direktorica občinske uprave Elizabeta Rakovec je v imenu občine odgovorila, kot je tudi razvidno iz zapisnika komisije, da bi bilo za to potrebno zagotoviti zelo veliko sredstev za preureditev prostorov in kader ter da teh sredstev občina nima.«

Martina Kolenc, predsednica Komisije za sprejem otrok v vrtec

Odziv na članek »Ponovno veliko več oddanih vlog, kot je prostih mest«

V prejšnji številki Podblegaških novic je bil objavljen članek z naslovom »Ponovno veliko več oddanih vlog, kot je prostih mest«, ki navaja točne podatke o številu prejetih vlog in v vrtec sprejetih otrok, ni pa navedenega ključnega rezultata letošnjega razpisa v vrtec. S septembrom 2019 so bili namreč v vrtec sprejeti prav vsi otroci iz naše občine, ki imajo zaposlena oba starša in torej varstvo nujno potrebujejo, kar je cilj, ki ga v zadnjih letih nismo uspeli doseči, zato smo z doseženim lahko zelo zadovoljni. Več staršev je od vloge tudi odstopilo, saj niso podpisali pogodbe za vključitev otroka v vrtec, s čimer so

se sprostila dodatna mesta – tako bomo s 1. septembrom lahko dodatno vključevali tudi otroke, katerih starši niso zaposleni, in sicer skladno s čakalno vrsto glede na doseženo število točk po pravilniku za vpis.

Ker vrtec še vedno deluje tudi na začasnih lokacijah, se občina intenzivno pripravlja na gradnjo prizidka igralnic k Vrtcu Agata Poljane. Pridobili smo gradbeno dovoljenje in nepovratna sredstva Eko sklada, še letos je predvidena objava javnega naročila za izbiro izvajalca del. S tem bomo trajno zagotovili kakovostne prostore za predšolsko varstvo. Občinska uprava

Počitniško delo

Režijski obrat Občine Gorenja vas - Poljane vabi k sodelovanju dijake in študente, ki bi želeli v poletnih mesecih opravljati počitniška dela pri urejanju javnih površin in dela v zbirnem centru Todraž. Začetek opravljanja dela je možen takoj, čas opravljanja dela pa je po dogovoru.

Za več informacij in dogovor o opravljanju dela smo na voljo na tel. št.: 041/426-342 (Boštjan Kočar).

Dvorec Visoko vabi vse dni v tednu

Odprtje kavarne na Visokem

Od 31. maja je na Visokem uradno (vse dni v tednu) odprta tudi kavarna, kjer poleg kave in drugih napitkov strežejo sladoled in tortice, poimenovane po junakih Cvetja v jeseni. V notranjosti je prostora za približno 50 ljudi, obratuje tudi letni vrt.

Župan Milan Čadež (v sredi), Damjana Pediček Terseglav z Zavoda za varstvo kulturne dediščine (levo) in direktorica Zavoda Poljanska dolina Lucija Kavčič (desno) so slovesno prerezali trak ob odprtju Kavarne Visoko.

V krajšem kulturnem programu ob uradnem odprtju, ki so ga sooblikovale Klara Peternelj na citrah, Samanta Peternelj na kljunasti flavti ter Nika Justin na klarinetu, so zbrane nagovorili župan Milan Čadež, direktorica Zavoda za turizem in kulturo Poljanska dolina Lucija Kavčič in predstavnica Zavoda za varstvo kulturne dediščine Damjana Pediček Terseglav.

Občina Gorenja vas - Poljane je z deli na Visokem pričela preteklo jesen. Zunanja dela so bila opravljena konec decembra 2018. Notranja dela, ki so potekala od novega leta, so zaključili 17. maja. »Temeljito smo se lotili tudi del v kletnih prostorih in jih dokončali do tretje gradbene faze,« je povedal župan Milan Čadež in izpostavil, da se v pritličju odvija zgodba, ki si jo je sam želel: leto za letom dodajajo prostorom vsebino.

Vse je stilsko dovršeno

Kavarna je poskusno obratovala že nekaj dni pred uradnim odprtjem. »V čast mi je, da sem dobila nalogo za zasnovo nove, lepe kavarne s krasnim osebjem,« je povedala Lucija Kavčič in poudarila: »Želimo si, da se na Dvorcu Visoko ustavi čim več skupin, ki se bodo potem odpeljale naprej po naši prelepi Poljanski dolini in spoznale vso našo ponudbo.« Kavarna je lično opremljena s pohištvom, ki v tak objekt sodi tako časovno kot tudi vsebinsko. Posebne so tudi obleke, ki jih nosi strežno osebje. Kot je pojasnila Andreja Stržinar, sta jih oblikovali skupaj z Lucijo Kavčič. »Želeli sva, da se obleke zlijejo s prostorom, zato sva se odločili za blago, ki je podobno modrotisku, ki so ga včasih izdelovali v Škofji Loki in Gorenji vasi.« Pri izdelavi obleke sta Stržinarjevi pomagali sodelavki in hčerki.

Pri delih na Visokem, ki so bila skupno vredna 340.000 evrov, je sodelovalo veliko ljudi, od projektanta, izvajalcev del do strokovnjakov z različnih področij. Med njimi je bila tudi umetnostna zgodovinarica in konservatorica Damjana Pediček Terseglav: »Žal mi je, da smo morali stvari postavljati nazaj iz nekega časa, saj so bile v 80 letih, ko so začeli dvorec prenavljati, odstranjene, neke deponirane, a nihče ni nikoli ugotovil, kje so, verjetno so propadle. Tako smo bili primorani več ali manj delati replike ter ponovno postavljati interier, kot je nekoč že bil, razen najdenih poslikav v enem izmed prostorov.«

Nove prostore je blagoslovil poljanski župnik Jože Stržaj.

Še letos obnova strehe na dvorcu

Dan pred uradnim odprtjem kavarne je Visoko obiskal minister za kulturo Zoran Poznič, ki je bil nad izvedenimi deli več kot navdušen. Odobril je približno 100.000 evrov za obnovo strehe, ki bo po besedah župana obnovljena še letos. »Naslednje leto sledi obnova fasade z vsemi restavratorskimi deli.« Spomnimo, da je bilo Visoko leta 2017 razglašeno za kulturni spomenik državnega pomena. Župan je izpostavil odlično sodelovanje z Občino Škofja Loka ter poudaril, da sta oba objekta in pripadajoče zemljišče med cestami v celoti last Občine Gorenja vas - Poljane. »Bodimo ponosni na to, kar smo naredili, in vsak, ki je doprinesel svoj delež, je naredil izredno veliko. To je plod skupnega dela in tega, da držimo skupaj,« je zaključil Čadež.

Lidija Razložnik

Notranjost Kavarne Visoko

Klekljarice okrasile kavarno

Pozoren obiskovalec bo na stenah nove kavarne v Tavčarjevem dvorcu na Visokem opazil pet uokvirjenih čipk, ki prikazujejo izbrane motive iz Visoške kronike. Članice Klekljarskega društva Deteljica iz Gorenje vasi so po besedah predsednice društva Vide Šubic želele dodati svoj prispevek k obeležitvi stote obletnice izida omenjenega romana. Spodbujene z dobro sprejeto lanskoletno razstavo čipk na temo Cvetja v jeseni so izdelale in poklonile te prefinjene izdelke iz bombažnih niti Tavčarjevi domačiji. Motiv skrinje z zakladom je naklekljala Anika Trpin, Agato, ki jezdi na pujsu, Mihaela Ferlan, Izidorja v kladi Mara Ferle, prizora Kronika s svečo in Jurija, ki rešuje Agato iz vode, pa Vida Šubic. Sprva so želele narediti čipke kar po ilustracijah iz preteklih izdaj Visoške kronike, a so bile te risbe za klekljanje neprimerne. Zato jim je vzorce z motivi narisala Zvonka Kogovšek iz Gorenje vasi. Čipke bodo trajno razstavljene v osrednjem prostoru kavarne.

Jure Ferlan

Kavarno na Visokem krasijo klekljani izdelki gorenjevaških klekljaric na temo Visoške kronike.

»Pridem pote, tud pote pridem ...«

To je bilo osrednje sporočilo, ki je drugi junijski konec tedna v treh večerih v razprodani dvorani kulturnega doma v Poljanah odzvanjalo skozi uprizoritev Visoške kronike v poljanskem narečju.

Pri uprizoritvi Visoške kronike v poljanščini so mnogi domači igralci na odru stali prvič.

Dramatiziral in režiral jo je Andrej Šubic, ki sledi tradiciji poljanskega gledališča. Visoko z deli Ivana Tavčarja ga spremlja že vse življenje in ko je razmišljal, katero od sporočil romana bi v dramatizaciji izpostavil, se je odločil za breme preteklih rodov, ki se odražajo v posamezniku in jim ta ne more uiti. »Misel 'Pridem pote' je tista, ki odzvanja skozi vso predstavo. Sprašujemo se, ali bo prekletstvo za greh ostalo in zakaj morajo grehe prednikov plačevati potomci.«

Dramatizacija, ki jo je pisal zadnjih nekaj let, je uspela tudi zato, ugotavlja, ker je leta 1981 v priredbi Igorja Torkarja z naslovom Hudič in angel v Šentjakobskem gledališču igral Jurija. »Imel sem širši vpogled, zato je bilo delo zdaj morda nekoliko lažje.«

Od januarja kar 53 vaj

Predstavo je pripravljala ekipa približno 30 sodelujočih, ki so z vajami pričeli januarja letos. »Mnogi, s katerimi sem v preteklosti že sodeloval, so rekli ne, ko so videli, koliko dela jih čaka. Ti, ki so ostali, so bili pa izjemno predani in odgovorni.« Do premiere so našteli kar 53 vaj, večinoma ob vikendih. »Nekatere so bile tako dolge, da tudi na Videm nismo šli,« smeje prizna Šubic. »Le nekaj igralcev je vaje na odru, večina pa je na njem stala prvič. Na začetku so bili tako vsi izenačeni, gradili so se skozi predstavo z odnosom in predanim delom,« pove s ponosom.

Polikarp – glavni lik in pripovedovalec

Besedilo v poljanskem narečju prispeva k dodatni zvočnosti in privlačnosti, spremenjena perspektiva pripovedovanja zgodbe temno senco iz ozadja porine v ospredje, domači igralci pa igrajo zgodbe svojih poljanskih prednikov.

Osrednji lik, Polikarp, ki ga igra Šubic, je obenem tudi pripovedovalec zgodbe. »Zame je Polikarp počelo vsega. Zanima nas, kdo bo breme tega greha, tega prekletstva plačal. Polikarp, ki je vse zakuhal, naj zgodbo še spelje do konca. Izidor je le ubogi prenašalec – pohleven, boječ, vdan v usodo. Polikarpa Kalana in Jobsta Scwarzkoblerja usoda razdruži, potomstvo pa ju znova združi, zato sta onadva tista, ki vodita in spremljata dogajanje na odru. Dal sem ju na lovski preži oz. prižnici,« pojasni svoj izbor tako glavnih likov kot scene. A pokore Polikarp za časa tega življenja ni sposoben opraviti, niti je ne opravi Izidor, svobodo lahko občuti le značajsko močnejši in razumnejši Jurij, ki reši situacijo.

Pomembno vlogo imata Lukež, ki ni samo visoški hlapec, ampak obenem Polikarpova mehka protiutež, ter škof, ki je, kot pravi Šubic »pravi voditelj in razsvetljenec zaostalega ljudstva. Prebrisano je poslal Agato v vodo, ker je vedel, da jo bo Jurij rešil in jo s tem očistil ter ponovno krstil.«

Poudariti je želel tudi padarstvo: »Zanimalo me je, kaj je v ljudeh, ki imajo sposobnost voditi druge ljudi – so napol goljufti – npr. Pasa-varca, ki jo odigra Juša Berce. Potuje, zdravi s človeško mastjo, zbira informacije, veliko ve, je nevarna. Še danes ljudje pogosto verjamemo ljudem, za katere mislimo, da nas bodo ozdravili vseh mogočih reči.«

Nadgrajeni režiserski prijemi

Pove, da so izjemno hvaležni Tatjani Peršuh, ki je pomagala z nasveti pri režiji. »Sam odigram močno vlogo, zato sem želel še nekaj pomoči, saj ko igraš, ne vidiš ne sebe ne odnosov na odru. Tatjano so igralci

zelo dobro sprejeli. Ko jim je svetovala, so jo upoštevali in prestopali stopnice v sproščenosti in navodilih pri akcijah in reakcijah, ki so bistvo gledališča.« Mizanscena je bila njegova zamisel. »Postavljeno je po moje, že prižnici, vedel sem tudi, da poljanski oder nudi možnost vhoda v spodnji del, kar izkoristim pri prizoru vstopa Agate v vodo.« In nadaljuje: »Finese, črte, akcije, pri tem je bila pa bistvena Tatjanina pomoč.« Za uprizoritev so v društvu predlagali nabavo novih reflektorjev in ureditev prostora na balkonu za tehnično ekipo, kar je izpeljala krajevna skupnost.

Še bodo igrali ...

Da so poljanski igralci z uprizoritvijo presegli sami sebe, o tem ni dvoma. Mejo amaterstva so, kar lahko z gotovostjo trdimo, prestopili (vsaj) s profesionalno zagnanostjo. Morda tudi zato, ker Šubic ni človek, ki bi delal stvari polovičarsko. »Ko delam stvari, dam vse od sebe in poskušam doseči sporočilnost. Kaj pa vem, najbrž ustvarjam iz nekega inata, kot je to počel Tavčar po 65. letu, ko so ga želeli odpisati. Pa je še napisal dve svoji najpomembnejši deli – Cvetje v jeseni in Visoško kroniko!«

Na vprašanje, ali si bo predstavo še mogoče ogledati, odgovarja: »Vesel sem uspeha, kličejo nas za nove uprizoritve, doma bomo v jeseni zagotovo spet igrali.«

Vse moči poljanskega kulturnega društva so sicer v teh dneh usmerjene v organizacijo še enega od vrhuncev ob praznovanju 100-letnice Visoške kronike: gostovanje Drame 21. junija ob 19. uri.

Ta bo ob Tavčarjevem najbolj dovršenem delu ponudila nova razmišljanja in odprla nove svetove z vprašanji: smo Slovenci (Poljanci) bolj Izidorji ali Juriji? Ko to isto vprašanje zastavim sogovorniku, ta brez premisleka odgovori: »Polanci smo bel Izidorji. Jest probam ne bit.« Doda še, da se prekletstva, ki visi nad Tavčarjevino, v dolini najbrž osvobajamo tudi z dogodki, kot sta obe predstavi.

Damjana Peternelj

Andrej Šubic v vlogi Polikarpa

Umetniki ustvarjali na temo Visoške kronike

31. maja ter 1. in 2. junija je v Šubičevi hiši v Poljanah potekala 20. Kolonija Iveta Šubica. Združenje umetnikov Škofja Loka (ZUŠL) letos poleg praznovanja 20-letnice kolonije praznuje tudi 40-letnico ustanovitve društva. Na tokratnem dogodku so se spomnili 100-letnice objave zgodovinskega romana Visoška kronika dr. Ivana Tavčarja.

Foto: Združenje umetnikov Škofja Loka

V Poljanah se je v začetku junija odvila že 20. Kolonija Iveta Šubica.

Z letošnjo kolonijo so se organizatorji pridružili Občini Gorenja vas - Poljane, ki v sodelovanju z različnimi društvi in posamezniki z več dogodki obeležuje 100-letnico objave zgodovinskega romana Visoška kronika. Tako so sodelujočim na koloniji petkov večer popestrili igralci Kulturnega društva dr. Ivan Tavčar Poljane. Predstavili so jim kar obsežen del igre, ki jo pripravljajo ob omenjeni obletnici. »Gotovo nas je igra še bolj spodbudila k razmišljanju o tem literarnem delu in njegovi vsebini ter k tokratnemu likovnemu ustvarjanju,« je prepričana Agata Pavlovec, predsednica ZUŠL.

Sobota je bila letos namenjena glasbi, literaturi in zeliščarstvu, spoz-

navali pa so tudi ilustracije Iveta Šubica, ki jih je narisal za Visoško kroniko. V soboto so razrezali in razdelili torto, ki so jo pripravili ob praznovanju 40-letnice združenja in 20-letnice kolonije. V nedeljo pa so odprli razstavo 20. Kolonije Iveta Šubica, ki jo je z nastopom popestril trio kitar Allcupown. Kot je še povedala predsednica ZUŠL, trenutno intenzivno sodelujejo z Loškimi muzejem in v letošnjem letu načrtujejo še nekaj dogodkov. »Likovniki smo individualisti in to izgleda včasih tako, da v času ustvarjanja ni veliko videti, tudi ustvarjalcev ne, ker vsak ustvarja zase. Vendar pa smo v nedeljo vsi presenečeni, ker imamo vedno kaj pokazati. Večinoma nastanejo zanimiva dela, ki bolj ali manj sledijo izbranemu tematskemu naslovu.«

Letos so na dogodku sodelovali naslednji ustvarjalci: Maja Šubic, Barbara Demšar, Rado Dagarin, Breda Šturm, Anja Fabiani, Irena Dimovska, Boge Dimovski, Matjaž Bertonec, Tit Nešovič, Iztok Sitar, Matej Plestenjak, Petra Plestenjak, Janez Plestenjak, Marjan Prevodnik, Nejc Slapar, Mirna Pavlovec, Katja Bogataj, Agata Trojar in Agata Pavlovec.

Kristina Z. Božič

Občina Gorenja vas - Poljane
Poljanska cesta 87
4224 Gorenja vas
D. Š.: SI 63943026

Na podlagi Odloka o priznanjih Občine Gorenja vas - Poljane (Uradni list RS, št. 12/06) Komisija za priznanja Občine Gorenja vas - Poljane objavlja

JAVNI RAZPIS

za zbiranje predlogov kandidatov za podelitev priznanj Občine Gorenja vas - Poljane za leto 2019

Komisija za priznanja Občine Gorenja vas - Poljane objavlja javni razpis za zbiranje predlogov kandidatov za podelitev priznanj Občine Gorenja vas - Poljane za leto 2019.

Pobudniki za podelitev priznanj Občine Gorenja vas - Poljane so lahko občina, občani, politične stranke, vaške skupnosti, krajevne skupnosti, podjetja, društva ter druge organizacije in skupnosti s sedežem v Občini Gorenja vas - Poljane. Občina Gorenja vas - Poljane podeljuje priznanja zaslužnim občanom, drugim posameznikom, podjetjem, društvom, skupinam, zavodom, združenjem in drugim pravnim osebam za dosežke na področju gospodarstva, vzgoje, izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zaščite in reševanja, ekologije in na drugih področjih človekove ustvarjalnosti, ki prispevajo h kakovostnejšemu, vsestransko bogatejšemu ter popolnejšemu življenju občanov in imajo večji pomen za ugled in razvoj Občine Gorenja vas - Poljane in širše skupnosti. Priznanja Občine Gorenja vas - Poljane se podeljujejo tudi za izkazano izredno požrtvovalnost, hrabrost in človekoljubnost.

Priznanja Občine Gorenja vas - Poljane se lahko podeljujejo tudi posmrtno. Vsako leto se lahko praviloma podeli največ en naziv častnega občana, eno plaketo in dve priznanji Občine Gorenja vas - Poljane.

1. Kriteriji za podelitev priznanj in nagrad

Priznanje Občine Gorenja vas - Poljane na področju gospodarskih in družbenih dejavnosti se podeljuje posameznikom, skupinam, organizacijam, društvom in skupnostim za izjemne dosežke in kot spodbudo za nadaljnje strokovno delo in dejavnost na posameznih področjih življenja in dela, s katerim so pomembno prispevali k razvoju in ugledu občine.

Plaketo Občine Gorenja vas - Poljane se podeljuje posameznikom, skupinam, organizacijam, zavodom, društvom in skupnostim za večletne izjemne uspehe na posameznih področjih družbenih dejavnosti in gospodarstva, za dosežke trajnega pomena, za izredno humano in požrtvovalno dejanje, ob življenjskem

ali delovnem jubileju ter ob drugih posebnih in pomembnih primerih, ki prispevajo k razvoju in ugledu občine.

Naziv častnega občana je najvišje priznanje Občine Gorenja vas - Poljane in se podeli občanom Občine Gorenja vas - Poljane, drugim državljanom Republike Slovenije ali tujim državljanom, katerih delo in aktivnosti predstavljajo pomembne in trajne zasluge na področju gospodarstva, znanosti, umetnosti, kulture, športa ali na drugem področju družbenega življenja in dela ter za izjemne dosežke, s katerimi so pomembno in trajno prispevali k razvoju, prepoznavnosti in ugledu občine.

2. Podatki, ki jih mora vsebovati pobuda za podelitev priznanj ali nagrad

Za popolne se štejejo tisti pisni predlogi, ki vsebujejo:

- ime in priimek oziroma naziv in naslov vlagatelja pobude,
- ime in priimek oziroma naziv predlaganega prejemnika priznanja,
- predstavitev predloga, ki največ na dveh straneh predstavi kandidata in njegovo dejavnost,
- opis izpolnjevanja kriterijev iz 1. točke tega razpisa največ na štirih straneh, ki obenem predstavlja utemeljitev s predstavitvijo razlogov za podelitev priznanja,
- morebitna druga ustrezna dokazila o dosežkih, ki so navedeni v utemeljitvi za podelitev priznanja.

Vloge morajo imeti oštevilčene strani.

3. Rok za oddajo predlogov in označitev predlogov

Za pravočasno predložene se bodo šteli tisti predlogi kandidatov za podelitev priznanj Občine Gorenja vas - Poljane, ki bodo prispeli do četrтка, 5. septembra 2019, do 12. ure na naslov: Občina Gorenja vas - Poljane, Poljanska cesta 87, 4224 Gorenja vas.

Za pravilno označene se bodo šteli tisti predlogi, ki bodo poslani v zaprtih ovojnicah s pripisom »Ne odpiraj – priznanja Občine Gorenja vas - Poljane«.

Komisija za priznanja Občine Gorenja vas - Poljane

Občina Gorenja vas - Poljane
Poljanska cesta 87
4224 Gorenja vas
D. Š.: SI 63943026

Na podlagi Odloka o proračunu Občine Gorenja vas - Poljane za leto 2019 (Ur. l. RS, št. 11/19), Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur. l. RS, št. 37/04) in Pravilnika o spodbujanju razvoja podjetništva v Občini Gorenja vas - Poljane (Ur. l. RS, št. 19/17) objavlja Občina Gorenja vas - Poljane

R A Z P I S Z A

SPODBUJANJE RAZVOJA PODJETNIŠTVA V OBČINI GORENJA VAS - POLJANE ZA LETO 2019

Občina Gorenja vas - Poljane bo v letu 2019 namenjala finančna sredstva za naslednje ukrepe s področja pospeševanja razvoja podjetništva na območju Občine Gorenja vas - Poljane:

1. Spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja

1.1. Subvencija se dodeli:

- osebi za samozaposlitev v višini 1.200 evrov,
- delodajalcu za zaposlitev osebe za nedoločen čas s polnim delovnim časom v višini 600 evrov,
- delodajalcu za zaposlitev osebe za nedoločen čas s polnim delovnim časom, za katero je to prva zaposlitev, v višini 800 evrov,
- delodajalcu za zaposlitev osebe, ki je zaključila najmanj visokošolski strokovni ali univerzitetni program za nedoločen čas s polnim delovnim časom, v višini 1.100 evrov. Delodajalcu, ki zaposluje osebo s stalnim prebivališčem izven Občine Gorenja vas - Poljane, se znesek zmanjša za polovico.

1.2. Za subvencijo je mogoče zaprositi ob upoštevanju naslednjih pogojev:

- samozaposlena oseba mora imeti sedež opravljanja svoje dejavnosti na območju Občine Gorenja vas - Poljane,
- delo na delovnem mestu, za katerega je delodajalec prejel subvencijo, se mora opravljati na območju Občine Gorenja vas - Poljane,
- novo delovno razmerje mora biti sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom,
- delodajalec ne more prejeti subvencije v primeru, če je predhodno že prejel subvencijo občine za zaposlitev delavca ob istem številu zaposlenih,
- subvencija ni namenjena za primer prezaposlitve delavca,
- nova zaposlitev predstavlja povečanje števila delovnih mest za prijavitelja, kar mora biti razvidno iz potrjila Zavoda za zdravstveno zavarovanje o skupnem številu zaposlenih pred novo zaposlitvijo in po povečanju števila zaposlenih.

1.3. Pogoji, ki jih mora izpolnjevati na novo zaposlena oseba:

- mora biti državljan Republike Slovenije,
- zaposlitev oziroma samozaposlitev je sklenjena v obdobju od vključno 1. oktobra 2018 dalje,
- novozaposlena oseba je bila pred zaposlitvijo v delovnem razmerju pri delodajalcu izven Občine Gorenja vas - Poljane ali prijavljena na zavodu za zaposlovanje najmanj 2 meseca ali pa se oseba prvič zaposluje (potrdilo Zavoda RS za zaposlovanje o evidenci brezposelnih oseb),
- če je bila oseba, ki se zaposluje za nedoločen čas s polnim delovnim časom, pred zaposlitvijo na javni razpis vsaj 6 mesecev prijavljena na Zavodu za zaposlovanje kot iskalec zaposlitve, se pomoč poveča za 300 evrov (potrdilo Zavoda RS za zaposlovanje o evidenci brezposelnih oseb).

1.4. Obrazcu vloge, ki je na voljo na sedežu Občine Gorenja vas - Poljane, je potrebno priložiti:

- obrazec IZPIS ZAVAROVANJ V REPUBLIKI SLOVENIJI za osebo, za katero se uveljavlja subvencija (ZPIZ),
- potrdilo o zaposlitvi – potrjen obrazec M1,
- priglasitveni list kot dokazilo samostojnega podjetnika o vpisu v register oziroma sklep o vpisu podjetja v sodni register,
- v primeru zaposlitve osebe, ki je zaključila najmanj visokošolski strokovni ali univerzitetni program, dokazilo o izobrazbi,
- potrdilo ZZS o skupnem številu zaposlenih pred novo zaposlitvijo in po povečanju števila zaposlenih.

1.5. Delovno mesto, za katerega se dodeli finančna pomoč, se mora ohraniti vsaj dve leti po nakazilu subvencije za ta namen. V primeru, da novozaposlena oseba postane brezposelna iz katerega koli razloga pred potekom dveh let, mora prejemnik sredstev v roku treh mesecev od prenehanja zaposlitve zaposliti novo osebo, ki ustreza v tem pravilniku opredeljenim pogojem. V nasprotnem primeru mora prejemnik sredstva vrniti, in sicer v sorazmernem delu glede na trajanje zaposlitve, skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi.

2. Sofinanciranje promocije izdelkov in storitev

- 2.1.** Sredstva se namenijo za sofinanciranje promocije podjetnikov in obrtnikov na sejnih v tujini in doma, da se predstavijo potencialnim kupcem, v obdobju od vključno 1. oktobra 2018 dalje.
- 2.2.** Občina bo sofinancirala stroške najetja, postavitve in delovanja stojnice oz. razstavnega prostora, razen stroškov izdelave promocijskega materiala.
- 2.3.** Višina sofinanciranja znaša do 50 odstotkov upravičenih stroškov, vendar ne več kot skupno 1.500 evrov na sejem.
- 2.4.** Občina bo sofinancirala upravičene stroške največ za dva sejma na leto na upravičenca.
- 2.5.** Vlogi je potrebno priložiti fotokopije dokazil o nastalih upravičenih stroških (strošek najetja, postavitve in delovanja stojnice oz. razstavnega prostora).

3. Sofinanciranje izdelave poslovnega načrta

- 3.1.** Subvencija je namenjena podjetnikom in obrtnikom z do 50 zaposlenimi, ki imajo sedež svoje dejavnosti na območju Občine Gorenja vas - Poljane ter nosilec dodatnih dejavnosti, ki imajo stalno prebivališče in sedež dodatne dejavnosti v Občini Gorenja vas - Poljane.
- 3.2.** Vlagatelj je upravičen do subvencije za izdelan poslovni načrt enkrat na 10 let.
- 3.3.** Višina sofinanciranja znaša do 50 odstotkov upravičenih stroškov izdelave poslovnega načrta, vendar ne več kot 1.500 evrov.
- 3.4.** Upravičeni stroški so stroški izdelave poslovnega načrta za nakup, graditev ali adaptacijo poslovnih prostorov, namenjenih za poslovno dejavnost, stroški izdelave poslovnega načrta za nakup, urejanje in opremljanje zemljišča za gradnjo poslovnih prostorov, stroški izdelave poslovnega načrta za nakup opreme in stroški izdelave poslovnega načrta za začetek opravljanja dejavnosti ali njeno bistveno razširitev.
- 3.5.** Vlogi je potrebno priložiti kopije dokazil o upravičenih stroških izdelave poslovnega načrta (račun, dokazilo o plačilu, izdelan poslovni načrt). Datum nastanka dokazil: od vključno 1. oktobra 2018 dalje.

4. Sofinanciranje izdelave projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja za poslovne objekte

- 4.1.** Sredstva so namenjena subvencioniranju dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja za poslovne objekte v višini do 15 odstotkov upravičenih stroškov izdelave projektne dokumentacije, vendar ne več kot 1.400 evrov.
- 4.2.** Upravičeni stroški so stroški izdelave projektne dokumentacije za izdajo gradbenega dovoljenja skladno z ZGO-1B in Pravilnikom o projektni dokumentaciji.
- 4.3.** Vlogi je potrebno priložiti kopijo pravomočnega gradbenega dovoljenja, računa in dokazilo o plačilu računa. Datum dokazil: od vključno 1. oktobra 2018 dalje.
- 4.4.** Upravičenec mora imeti sedež na območju Občine Gorenja vas - Poljane ali pa se bo na območju občine izvajala investicija, za katero se pridobiva gradbeno dovoljenje.

5. Sofinanciranje stroškov za delovanje mladih podjetij

- 5.1.** Sredstva so namenjena subvencioniranju stroškov računovodskih storitev in stroškov nakupa programske opreme za prvo leto poslovanja podjetij, ki imajo vsaj eno zaposleno osebo.
- 5.2.** Višina sofinanciranja znaša do 40 odstotkov upravičenih stroškov računovodskih storitev in stroškov nakupa programske opreme, vendar ne več kot 1.400 evrov na vlagatelja.
- 5.3.** Vlogi je potrebno priložiti izpis iz Poslovnega registra Slovenije o vpisu samostojnega podjetnika posameznika, kopije dokazil o upravičenih stroških (račun, dokazilo o plačilu) ter potrdilo o številu zaposlenih. Datum nastanka upravičenega stroška (datum računa): od vključno 1. oktobra 2018 dalje.

6. Zgornje višine intenzivnosti pomoči po tem pravilniku veljajo ne glede na to, iz katerih virov (sredstva občinskih proračunov, državnega proračuna ali mednarodnih virov) je pomoč dodeljena.

7. Upravičeni prejemniki so:

- mikro in majhne gospodarske družbe, ki so registrirane po Zakonu o gospodarskih družbah,

- samostojni podjetniki,
- fizične osebe (velja samo za ukrepe Spodbujanja zaposlovanja in samozaposlovanja ter Sofinanciranje izdelave poslovnega načrta),
- občani, ki so pri pristojnem organu vložili zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje dejavnosti.

8. Sedež obrata oziroma podjetja ali poslovni prostori morajo biti na območju Občine Gorenja vas - Poljane. Upravičenci morajo svojo dejavnost opravljati na območju Občine Gorenja vas - Poljane.

9. Za namen pospeševanja razvoja podjetništva je v proračunu Občine Gorenja vas - Poljane na proračunski postavki 705 zagotovljenih 34.000 evrov.

10. Obravnava vlog:

Vloge prijaviteljev bodo obravnavane in ocenjene na podlagi izpolnjevanja pogojev in meril iz tega razpisa in Pravilnika o spodbujanju razvoja podjetništva v Občini Gorenja vas - Poljane. V primeru premajhne višine razpoložljivih sredstev glede na pozitivno ocenjene vloge se bo višina dodeljenih sredstev sorazmerno zmanjšala. Občina Gorenja vas - Poljane ima vedno pravico spremljati namensko porabo dodeljenih sredstev, v primeru ugotovljene nenamenske porabe pa ima pravico zahtevati vračilo odobrenih sredstev skupaj s pripadajočimi zakonitimi zamudnimi obrestmi od dneva nakazila do dneva vračila sredstev.

11. Dodeljena sredstva bodo nakazana upravičencem v roku 30 dni po podpisu pogodbe.

12. Do pomoči niso upravičeni:

- subjekti, ki so že prejeli sredstva občine na podlagi pravilnika, ki je urejala spodbujanje razvoja podjetništva v Občini Gorenja vas - Poljane, vendar sredstev niso porabili namensko,
- subjekti, ki so že koristili pomoč za posamezne namene do višine, ki jo omogočajo posamezna pravila državnih pomoči,
- subjekti, ki nimajo poravnanih obveznosti do Občine Gorenja vas - Poljane,
- subjekti, za katere veljajo omejitve poslovanja po Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije.

13. Za izvedbo postopka župan imenuje strokovno komisijo. Komisija opravi pregled prispelih vlog in jih oceni na podlagi pogojev in meril, ki so navedeni v javnem razpisu. Komisija pripravi predlog višine sofinanciranja, o katerem odloči in izda sklep o dodelitvi sredstev pooblaščenca oseba občinske uprave. S sklepom odloči tudi o morebitni zavrnitvi vloge.

14. Vloge je potrebno oddati najkasneje do 30. septembra 2019. Vloge je potrebno izročiti osebno na sedežu občine ali pa jih poslati s priporočeno pošiljko na naslov: Občina Gorenja vas - Poljane, Poljanska cesta 87, 4224 Gorenja vas. Na kuverti z vlogo mora biti navedeno »Vloga na razpis – podjetništvo – ne odpiraj!«. Odpiranje vlog bo 3. oktobra 2019 na sedežu občine in ne bo javno. Prijavitelji bodo obveščeni o izidu javnega razpisa v roku 30 dni po izvedenem odpiranju vlog.

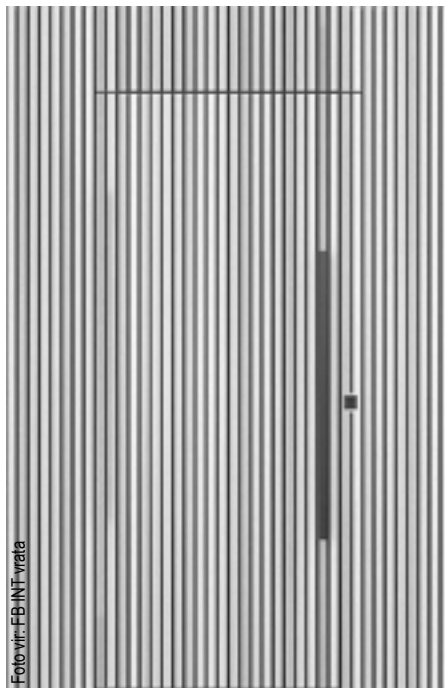
15. Vsi zainteresirani lahko dobijo razpisno dokumentacijo s prijavnimi obrazci in dodatne informacije na Občini Gorenja vas-Poljane pri Nataši Kopač (tel. 04/51-83-114) ali na spletni strani občine (<http://www.obcina-gvp.si/razpisi>), za izvedbo razpisa pa se uporabljajo tudi druge določbe Pravilnika o spodbujanju razvoja podjetništva v Občini Gorenja vas - Poljane.

Župan
Milan Čadež, l. r.

Natečaj

INT vrata in Polycom s priznanji za inovacijo

Dve podjetji iz naše občine, INT vrata in Polycom, sta prejemnika regionalnih priznanj za najboljše inovacije. V INT so izdelali skrita lesena vhodna vrata, v Polycomu pa avtomatiziran sistem za doziranje insertov.

Podjetje INT vrata je prejelo srebrno priznanje za model INT vrata Panorama 621.

Gospodarska zbornica Slovenije bo septembra sedemnajstič podelila priznanja podjetjem za najboljše inovacije. Komisija bo izbirala med prijavljenimi projekti, ki so na regionalni ravni prejeli največ točk oziroma zlata priznanja. Podjetji iz Todraža in Dobja sta za svoji inovaciji prejeli srebrno oziroma bronasto priznanje. Model INT vrata Panorama 621 je narejen tako, da se poravna s fasado – lesene letve na fasadi se na-

daljujejo čez vrata, tako da na prvi pogled sploh niso opazna, v notranjosti pa se podboj skrije v zid. Inovativna pritrditev letvic preprečuje krivljenje masivnega lesa, vrata omogočajo LED osvetlitev in odklepanje na prstni odtis.

Polycom je priznanje prejel za izdelavo avtomatiziranega fleksibilnega dozirnega sistema insertov, ki so ga postavili ob enega od strojev za brizganje plastike in omogoča, da družino zelo podobnih izdelkov izdelujejo na enem stroju. Inovacija omogoča manjšo porabo prostora v tovarni, učinkovitost proizvodnega procesa, saj je sistem mogoče zamenjati zelo hitro, in stabilnost proizvodnega procesa.

M. B.

Podjetje Polycom je bilo na natečaju z bronastim priznanjem nagrajeno za avtomatiziran sistem za doziranje insertov.

Toplice Kopačnica

Investitor pridobil koncesijo

25. aprila je Vlada RS izdala odločbo, s katero je koncesijo za rabo termalne vode za ogrevanje in potrebe kopališča v Kopačnici podelila družbi IJP z Ljubnega ob Savinji. Koncesijsko pogodbo bo lastnik družbe Iztok Podkrižnik podpisal z ministrom za okolje in prostor Simonom Zajcem.

Kot je pojasnila direktorica občinske uprave Elizabeta Rakovec se s tem zaključuje več kot desetletje trajajoč postopek podelitve koncesije za koriščenje tople vode v Kopačnici. »Izpolnjen bo tudi osnovni pogoj za pridobitev gradbenega dovoljenja za sodobno topliško ureditev v Kopačnici, za kar podjetje IJP pripravlja novelacijo že izdelanih projektnih rešitev.« Investitor že dlje časa razvija koncept umestitve toplic v prostor in pri tem preizkuša različne sodobne pristope in izkušnje primerljivih projektov, vse z namenom optimizacije projektnih rešitev, ki bodo zadovoljile tako potrebe sodobnih gostov kot tudi upoštevale sonaravne pristope gradnje ter vzdržno umeščanje v prostor prvobitne pokrajine Poljanske doline. Občina pričakuje, da je podeljena koncesija korak bližje

k čimprejšnji realizaciji tega izjemno pomembnega razvojnega projekta. Ta naj bi bistveno prispeval tako k razvoju turizma v Poljanski dolini kot tudi v širši regiji.

»Projekt Kopačnica je v fazi izdelave končne verzije idejne zasnove za pridobitev projektnih pogojev. Pridobljena koncesija za rabo termalne vode omogoča nadaljnje korake glede izvedbe projekta. Ko pridobimo gradbeno dovoljenje, bodo stekla nadaljnja dela v Kopačnici, najverjetneje v naslednjem letu,« je povedal Podkrižnik in poudaril, da bodo dela tako na javnem kot zasebnem delu potekala istočasno. »Medtem smo prišli do boljših, popolnejših in bolj racionalnih rešitev, ki bodo še bolj pove-zane s samo lokacijo oziroma naravo.«

Lidija Razložnik

Kaj je zaznamovalo šolstvo v občini v zadnjih 25 letih

Samostojna osnovna šola v Poljanah, uvedba devetletke, energetske sanacije stavb in naraščanje števila otrok v občini ... Tako bi lahko v nekaj besedah označili šolstvo v občini v zadnjih 25 letih. S prispevkom o šolstvu nadaljujemo niz člankov ob 25-letnici od ustanovitve Občine Gorenja vas - Poljane.

Šolstvo ima v občini že več kot 200-letno tradicijo – poljanska šola je delovala že za časa Marije Terezije, saj je bila ustanovljena leta 1785. Po oddaljenih krajih so delovale tako imenovane gorske ali hribovske šole, ki so svoja vrata učencem odprle le nekajkrat tedensko. Organizirano šolstvo se je v Gorenji vasi začelo 1853. leta, ko je kaplan Andrej Drobnič zbral deklice in dečke v Stebelovi hiši v Sestranski vasi v Gorenji vasi, v Poljanah pa leta 1879, ko je takratna občina kupila hišo Na Kupčešu za prvo šolsko sobo (enorazrednica).

Ob ustanovitvi Občine Gorenja vas - Poljane je delovala ena osemletna šola v Gorenji vasi in pet podružničnih šol: v Lučinah, Leskovici, Javorjrah, Poljanah in na Sovodnju. Skupno je osnovno šolo obiskovalo več kot 940 otrok, ki so bili razvrščeni v 43 oddelkov, pri čemer je bilo več kot 70 odstotkov otrok vozačev. To je od vodstva šole in občine kot ustanoviteljice javnega zavoda zahtevalo veliko organizacije in usklajevanja prevozov, od staršev in otrok pa potrpežljivosti, saj so bili nekateri otroci zaradi oddaljenosti od doma tudi od 6. do 15. ure. Pouk je v matični šoli potekal v dveh izmenah, saj je bilo prostora za 20 oddelkov otrok, medtem ko je šolo v Gorenji vasi obiskovalo za 28 oddelkov otrok. Zaradi prostorske stiske na matični šoli je pouk potekal tudi v hišnikovem stanovanju, knjižnici in celo v zbornici, športna vzgoja pa

je dobila mesto tudi nad nekdanjo trgovino Merkur. Januarja leta 1994 je bil pripravljen projekt za dograditev poljanske šole; graditi pa so začeli 20. avgusta 1996. 28. februarja 1997 je občinski svet sprejel Ustanovni akt za OŠ Poljane, s šolskim letom 1997/98 pa je bila v OŠ Poljane uvedena popolna osemletka. Skupaj z OŠ Poljane se je od šole v Gorenji vasi odcepila tudi Podružnična šola Javorje. Prva ravnateljica osemletke v Poljanah je postala Ivica Oblak.

OŠ Ivana Tavčarja je v času nastanka občine vodil ravnatelj Valentin Kokalj, ki se je leta 2009 po 28 letih ravnateljevanja upokojil, njegovo mesto pa je prevzel Izidor Selak. Selaku so pristojni organi nedavno podelili tretji mandat. OŠ Poljane po odhodu Ivice Oblak od leta 2010 vodi ravnateljica Metka Debeljak.

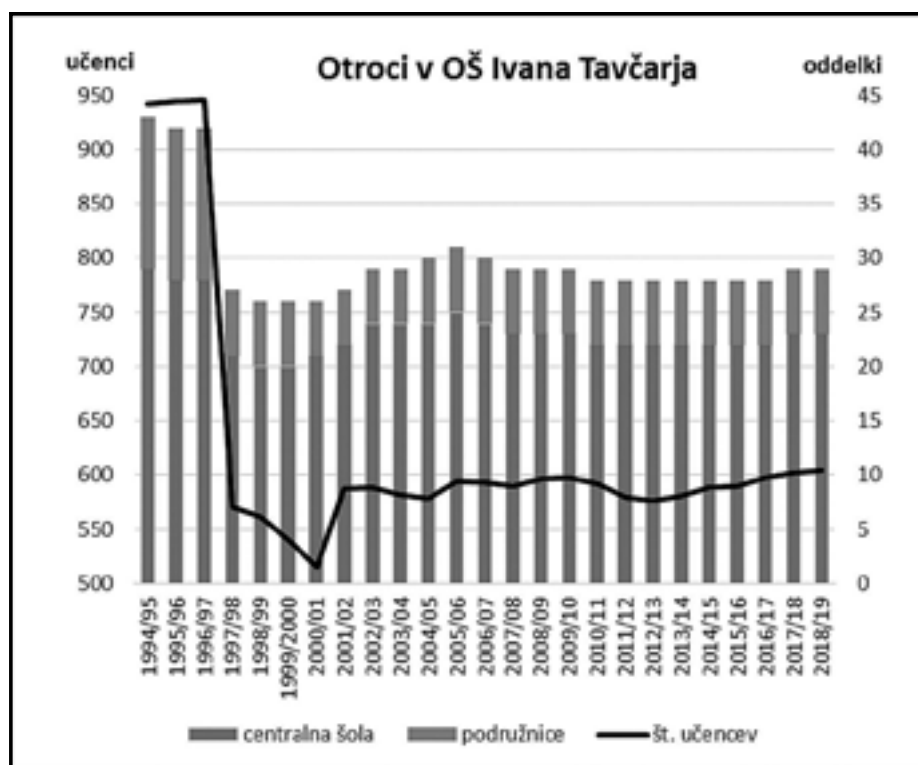
Devetletka spremenila dotedanji sistem poučevanja

Večji mejnik, ki je zaznamoval šolstvo v občini in nasploh v Sloveniji, je bila uvedba devetletke. V OŠ Ivana Tavčarja in na Podružnični šoli Sovodenj so jo poskusno začeli uvajati že v šolskem letu 2001/02, v šolskem letu 2005/06 pa so bili učenci 5. razreda še zadnja generacija otrok v osemletki, medtem ko so vsi drugi razredi že obiskovali devetletko. Na OŠ Poljane so devetletko uvedli v šolskem letu 2003/04, kjer

so program izvajali v 1. in 7. razredu. Posebnosti devetletke so, da otroci v šolo vstopajo s šestimi leti in imajo pri polovici ur v prvem razredu dodatno učiteljico. Za vse predmete v 1. razredu so sprejeli nov učni načrt, tudi za druge razrede so jih prenovili ali sprejeli nove ter vanje vgradili različne metode in oblike poučevanja. V prvih dveh razredih je opisno ocenjevanje, številčne ocene pa učenci dobijo šele v tretjem razredu. Novosti so tudi izbirni predmeti, ki jih učenci izbirajo od četrtega razreda dalje, nivojski pouk in nacionalni preizkusi znanja, ki jih učenci opravljajo v 6. in 9. razredu, medtem ko so jih v osemletni šoli pisali v 8. razredu. Za potrebe osemletke in kasneje devetletke sta šoli postopno kupovali računalniško opremo in drugo tehnično opremo, kasneje pa tudi različne didaktične pripomočke za kakovostnejše poučevanje. Šole se pridružujejo številnim projektom in so postale eko, kulturna, zdrava, športna šola, spodbujajo zdravo prehrano in se vključujejo v shemo šolskega sadja in zelenjave. Številne uspehe žanjejo učenci obeh šol v projektu Turizmu pomaga lastna glava, v športu, znanju, na glasbenem in likovnem področju ter spodbujajo prostovoljstvo. Učijo jih strpnosti, solidarnosti in lepega vedenja, poudarjata tako Metka Debeljak kot Izidor Selak.

Ključni mejniki

Ključne mejnike šolstva v občini lahko povežemo tudi z raznimi gradnjami in dozidavami. Prvi tak mejnik je bil leta 1996, ko so začeli graditi prizidek k poljanski šoli, da je nato v šolskem letu 1997/98 postala samostojna osemletna osnovna šola. V šolskem letu 1999/2000 so v Poljanah na severni strani šole dogradili še tri igralnice vrtca. Podružnična šola Leskovica je bila ukinjena poleti 2000, medtem ko so na Sovodnju 1. septembra 2003 starši 19 otrok prvič pripeljali v kombinirani oddelk vrtca, ki je začel delovati v novem prizidku podružnične šole. Prostorsko stisko so z dograjevanjem rešili tudi v Gorenji vasi. S šolskim letom 1999/2000 so v prizidku poleg šole uredili sedem šolskih učilnic, zbornico, štiri pisarne in dva večja kabineta, v novih šest igralnic vrtca se je preselilo tudi 120 otrok, ki so se prej stiskali v prostorih doma Partizan in v nekdanjem zdravstvenem domu. Pomembna pridobitev za šolo in kraj je tudi športna dvorana v Lučinah, ki so jo zgradili leta 2006, a je otroci zaradi zapletov s pridobitvijo uporabnega dovoljenja niso smeli uporabljati do jeseni leta 2007. Leta 2007 so v Poljanah odprli novo vrtčevsko igrišče, zunanje športno igrišče ter veliko, sodobno športno dvorano. Taj je učencem in krajanom omogočila kakovostnejšo športno vzgojo in popoldansko rekreacijo, dvorana pa poleg športnih gosti tudi številne glasbene ali druge kulturne prireditve. Dotrajanost stare telovadnice in prostorska stiska pa je že več

let klicala po izgradnji nove telovadnice tudi v Gorenji vasi. V velik finančni zalogaj, vreden štiri milijone evrov, je Občina Gorenja vas - Poljane zagrizla leta 2017, ko so začeli z gradbenimi deli. Sredi februarja letos so novo večnamensko športno dvorano predali v uporabo, prav tako pa tudi novo zunanje igrišče in urejeno okolico s parkirišči. Na Sovodnju so novo športno igrišče ob šoli odprli leta 2011.

Energetske sanacije

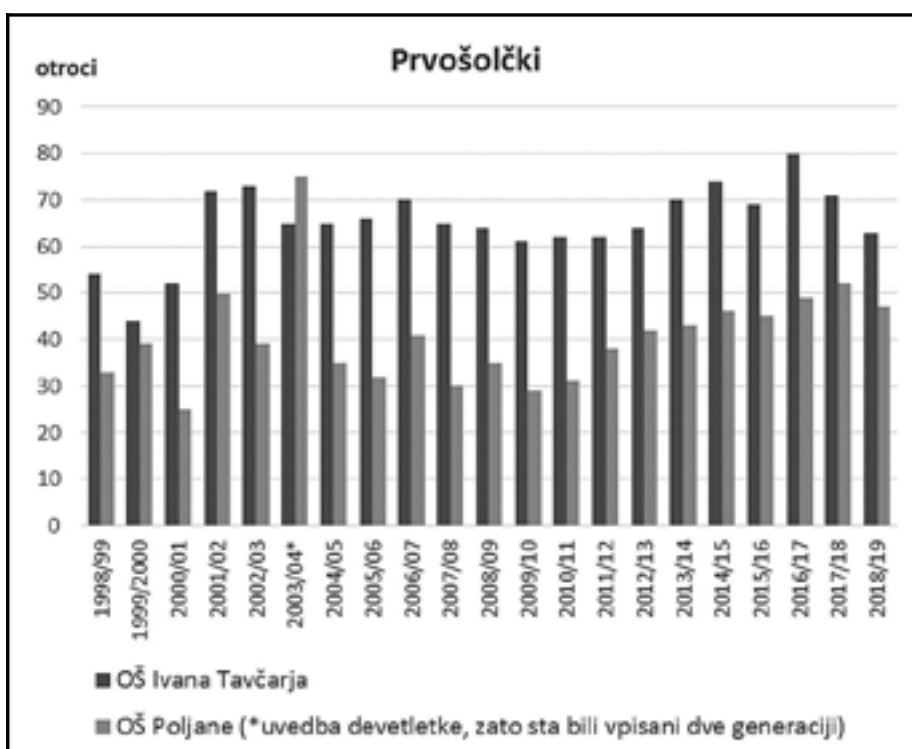
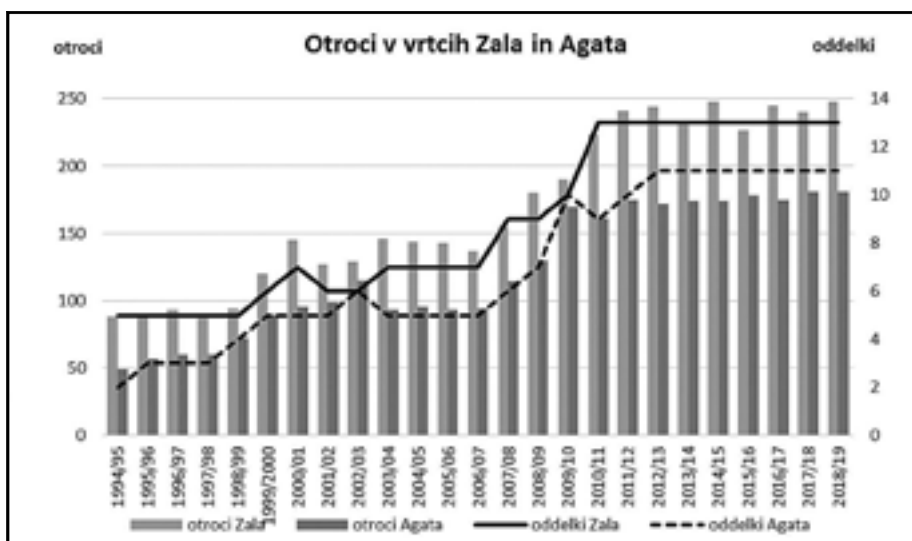
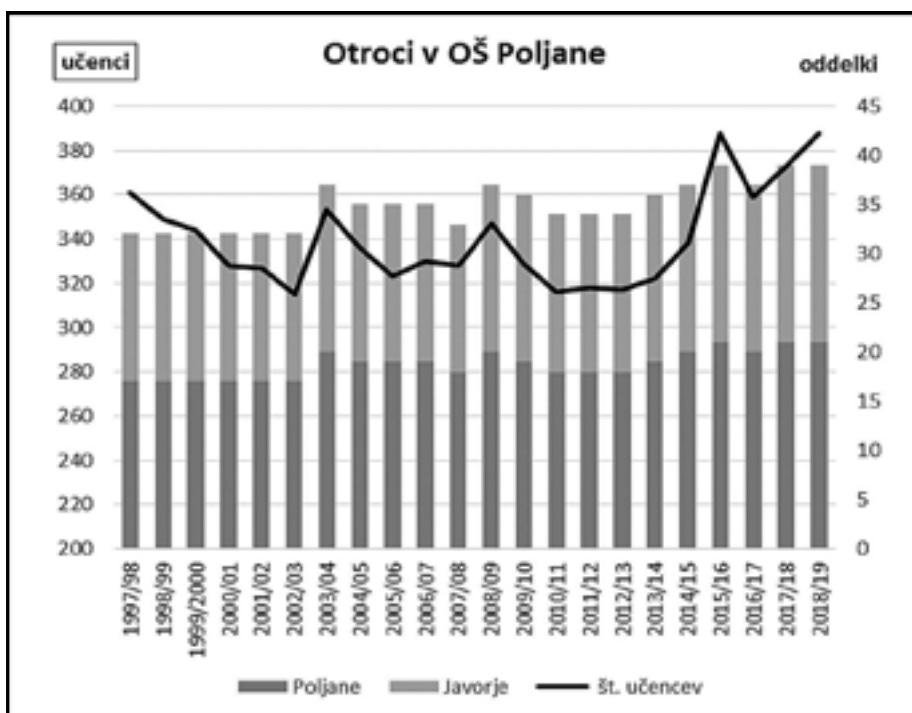
Občina se je postopno lotila tudi energetske sanacije šolskih zgradb po občini. Najprej je bila na vrsti Podružnična šola Lučine, ki je leta 2012 ob praznovanju 150-letnice šolstva v kraju zasijala v novi podobi. Dve leti kasneje je prišla na vrsto dokončna energetska obnova OŠ Ivana Tavčarja, letos pa se bo začela energetska sanacija in prenova podružnične šole na Sovodnju. Celovita ureditev oziroma novogradnja Podružnične šole Javorje je predvidena v prihodnjih letih, saj je prej v načrtu še izgradnja prizidka pri OŠ Poljane, kjer bodo uredili štiri nove igralnice vrtca, dve šolski učilnici in ustrezne pripadajoče prostore. Tu so omenjena le večja dela, v teh letih pa so po šolah in vrtcih izvedli še številna druga dela, kot so obnove oken, strešne kritine, pleskanje fasade, adaptacije kuhinj, zamenjave energentov za ogrevanje. Vse spremembe omogočajo boljše pogoje za delo zaposlenih in prijetnejše okolje za pridobivanje znanja.

Vse več potreb po vrtčevskem varstvu

Tudi predšolska vzgoja sodi pod okrilje osnovnih šol. Sprva je bila potreba po vrtcih manjša in je delovalo le nekaj oddelkov rednega vrtca, potujoči vrtec in priprava na šolo, imenovana mala šola. V Poljanah je vrtec deloval od leta 1987, v Gorenji vasi je imel prostore v Partizanu. Leta 1997 so odprli dva nova oddelka vrtca v nekdanjem zdravstvenem domu v Gorenji vasi, septembra leta 1999 pa so se preselili v novozgrajeni vrtec ob osnovni šoli v Gorenji vasi. Takrat je v občini vrtec obiskovalo skupno 210 otrok v 11 oddelkih v Poljanah in Gorenji vasi. Potrebe po vrtčevskem varstvu so naraščale, zato so v šolskem letu 2004/05 na Sovodnju odprli prvi oddelk vrtca, tri leta kasneje pa še enega. Februarja 2010 so oddelk odprli še v Lučinah, septembra istega leta pa tudi enoto na Dobravi s štirimi igralnicami. Letošnje šolsko leto je v občini delovalo 24 oddelkov vrtca – v Gorenji vasi z enotami na Sovodnju, Dobravi in v Lučinah ter v Poljanah z enoto v Javorjah –, ki so sprejeli 429 otrok. Ker razpoložljiva mesta ne zadoščajo povpraševanju, je občina že pripravila načrt širitve Vrtca Agata v Poljanah, kjer bi uredili šest igralnic in dve šolski učilnici.

Zaključimo lahko, da sta predšolska vzgoja in šolstvo v občini v zadnjih 25 letih prestala precej sprememb. Te so posledica sprememb v sodobni družbi, spremenjenega načina življenja, tehnološkega napredka in rasti števila prebivalstva, ki je glede na stanje ob ustanovitvi občine zrastle za 15 odstotkov – na skoraj 7.700 prebivalcev.

Tina Dolenc

Boj z osvetljevalskimi mlini na veter

Pred enim letom je bil v Podblegaških novicah objavljen članek na temo svetlobnega onesnaževanja. Po dodatnem letu intenzivnega ukvarjanja s to problematiko na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni se vse takratne zdravorazumske ugotovitve v celoti potrjujejo.

Podeželsko okolje Hotovlje in Predmosta. Kako dolgo še?

Še več, nešteti primeri pretiravanja in nepremernih posegov v prostor s cestno razsvetljavo po celi Sloveniji, pa tudi drugje po svetu, kažejo skrajno zaskrbljujočo sliko. Ta ob vsem ostalem zgovorno priča o tem, zakaj se je naša civilizacija znašla na robu ekološkega propada, v katerega bo še pred tem pahnila številne naše sopotnike na tem planetu.

Problematika na vseh ravneh

Danes se na lokalni ravni s problematiko ukvarja občinska komisija, ki poskuša stvari postaviti na svoje mesto. Na državni ravni smo odprli razprave v akademskih, strokovnih, upravnih in političnih krogih. V kratkem se bomo organizirano lotili poskusa spreminjanja zakonodaje ter pripravili priporočila za občine. Primeri iz naše občine (čeprav je ta ena najbolj osveščenih v državi) so skupaj z neštetimi spornimi primeri iz cele države zelo uporabni za izpostavljanje problematičnosti in neurejenosti tega področja tudi na mednarodni ravni. Dolgoročno bomo s tem poskušali spremeniti zelo problematičen evropski standard.

Konkretno bo potrebno prepovedati osvetljevanje cest izven naselij, razen v izjemnih primerih. Temu mora slediti premislek, ob kakšnem nivoju potreb oz. v kakšnih tipih naselij je osvetljevanje še lahko dovoljeno. Osvetljevanje cestnih objektov, kot so križišča, postajališča ..., bo moralo biti bistveno manj obsežno in manj intenzivno. Pri izbiri višine in oblike svetilk ter njihove razporeditve bo potrebno upoštevati krajinske in arhitekturne značilnosti posameznega območja. Uvesti bo potrebno učinkovit nadzor in obvezno krajinsko presojo projektov.

Na splošno naš državni aparat problematike sam ni sposoben rešiti, naše okolje in naše denarnice pa so posledično žrtve bolj in tudi manj legitimnih poslovnih interesov.

Izvori problemov

Številni zgrešeni projekti imajo izvore na več ravneh, od nedodelanih teoretičnih izhodišč

za upravljanje s prostorom, necelovitih politik in neustreznih predpisov, preko prepogostega odločanja za projekte do njihove neustrezne izvedbe. Analiza projektov v naši občini npr. kaže, da je projekt pri Osnovni šoli Poljane skoraj v celoti zgrešen tudi glede na osvetljevalski standard ter (po drugi strani) da je predvideni projekt v Predmostu in Hotovlji v popolnem neskladju z zdravo pametjo in spoštovanjem do okolja ravno zaradi omenjenega standarda, nesprejemljiva pa je že sama odločitev za osvetlitev odprtega prostora med naselji.

Mesto, ki ga je v temnem srednjem veku imelo Sveto pismo, so v današnjih svetlih časih tehnične civilizacije prevzeli pravilniki in predpisi. Ni pomembno, če so pravilniki v določenih delih v očitnem neskladju z zdravo pametjo. Treba jih je spoštovati, ker tako pravita stroka in pravo. Projektanti razsvetljave tipično slepo sledijo neobvezujočemu evropskemu standardu (rezultatu strokovnega in lobističnega usklajevanja), zahtevano osvetlitev pa na podlagi standarda brezosebno računajo računalniški programi. Posledica je npr. 11 predvidenih svetilk od mosta čez Soro do Hrena v Predmostu, pri čemer projektant izrecno izpostavlja, da gre za skrajno racionalno verzijo projekta.

Okoljska etika in estetika

O okolju v zadnjem času veliko govorimo, saj smo v to prisiljeni zaradi vedno očitnejših posledic naših ravnanj. Cestna razsvetljava je eden najočitnejših pokazateljev prave narave našega odnosa. Ob tem, ko se npr. težko odredimo spornim elektrarnam na reki Muri, razmetavamo ogromne količine energije za luksuz obsežne cestne razsvetljave.

Z intenzivnim osvetljevanjem močno preobrazimo celoten planet, tako kot ga tudi na splošno v celoti prilagajamo svojim potrebam in razvadam. Ali imamo do tega res pravico? Si res želimo živeti v popolnoma umetnem svetu, ki ga bolj in bolj ustvarjamo okrog sebe?

Poleg svetlobnega onesnaževanja v zvezi

Ker je problematika nedvomno zanimiva tudi za občane, bosta v Poljanah (28. 6., 19.00, kulturni dom) in Gorenji vasi (29. 6., 19.00, Sokolski dom) organizirani predstavitvi.

Aleš Šubic: Degradacija okolja in krajine s cestno razsvetljavo

prof. dr. Marko Debeljak: Vpliv svetlobnega onesnaževanja na živo naravo

s cestno razsvetljavo obstaja še en vidik, ki je močno spregledan celo na svetovni ravni. Gre za estetsko degradacijo naselij in krajine s preštevilnimi, pregostimi, previsokimi, preveč toga postavljenimi, oblikovno neprilagojenimi ... svetilkami. Če boste po Sloveniji hodili z odprtimi očmi, boste opazili, da je stanje s tega vidika porazno. Kot je pred kratkim ubesedil dober poznavalec problematike, okolje intenzivno betoniziramo in metaliziramo. Ne samo v mestih, ampak zelo očitno tudi na podeželju. Da se da delati tudi drugače, kaže primer Avstrije, kjer je stanje bistveno drugačno in se krajina ne utaplja v neizmernih količinah sive kovine.

Kaj storiti v Predmostu in Hotovlji?

Po dveh letih ukvarjanja s to problematiko je slika glede trenutno najbolj aktualnega projekta v Predmostu in Hotovlji popolnoma jasna. Na Pola cestna razsvetljava ne sodi, podobno kot ne sodi na cesto med Gorenjo vasjo in Dolenjo Dobravo. Proti cerkvi bi bili za orientacijo dobrodošli dve svetilki na senzor, nista pa povsem nujni in bi bilo zaradi ohranitve krajine celo bolje, če se ju ne postavi. Enako velja za cesto ob potočku. V trenutno še veljavnem projektu imamo predvidenih 25 šestmetrskih svetilk.

S tem, da je osvetljevanje Pol neprimerno, se strinjajo vsi glavni slovenski strokovnjaki za razsvetljavo. Zaradi varnosti na tem območju ne rabimo nobene nove svetilke, ob menjavanju svetlobe in teme se bo ta kvečjemu poslabšala. Lahko pa jih postavimo zaradi domnevnega povečanja udobja. Pri tem se je potrebno zavedati, da so potrebe v vsakem primeru minimalne, plačali pa bomo zelo visoko ceno s popolnim uničenjem nočnega okolja in podeželske krajine.

Po drugi strani imamo po trenutno še veljavnih pristopih in standardih vso pravico, da v Predmost in Hotovljo v skladu z evropskim standardom postavimo vsaj 80 svetilk. Za nasprotno odločitev je potrebna nekaj osebne poguma in spoštovanja okolja ter zdrave pameti.

Sam sem na KS Poljane predlagal, da o svojem okolju namesto računalniških programov odločimo krajani. Svet KS je to soglasno potrdil. Informacij in znanja imamo sedaj dovolj, ko bodo izpolnjeni določeni pogoji, bo sklican zbor krajanov, odločili pa se bomo sami po svojih potrebah in po svoji vesti. Trenutno je predvideni projekt v Predmostu in Hotovlji za celo Evropo idealen študijski primer, ki tudi slepemu lahko pokaže, kako zelo smo skrenili s poti pri cestni razsvetljavi. Ob pametni odločitvi pa imamo idealno priložnost, da za celo Evropo postanemo vzorčni primer dobre prakse.

Aleš Šubic

Aktivni za ohranjanje zdravja

7. junija so se na Visokem tradicionalno srečali člani in prijatelji Društva za zdravje naroda skupaj z Društvom na srcu operiranih Slovenije.

Na Visokem so se v začetku junija tradicionalno srečali člani in prijatelji Društva za zdravje naroda skupaj z Društvom na srcu operiranih Slovenije.

Kot je povedala pobudnica srečanja prof. dr. Metka Zorc, se tu srečujejo, ker je Tavčarjev dvorec zgodovinski simbol slovenskega naroda, ne samo zaradi domačije pisatelja dr. Tavčarja, pač pa tudi zaradi dela njegovega sina prof. dr. Igorja Tavčarja, ki velja za začetnika interne medicine in Medicinske fakultete na Slovenskem. »Društvo na srcu operiranih, gibanje za zdravje naroda in slovenski zdravniki se na srečanju združimo v skupnem pohodu in pri promociji zdravega načina življenja. Želimo osveščati ljudi, da se zanimajo za svoje zdravje in začno zanj s preventivnimi pregledi in ukrepi skrbeti prej, preden zbolijo.« Dodala je še, da so na Visoko začeli prihajati »ko je župan Milan Čadež tu videl izziv in začel z renovacijo prostora. Kraj je čudovit in

zato smo vsako leto enkrat ali dvakrat tukaj. To je namen pohoda na Visokem, tudi tega prelepega okolja, kjer je doma slovenska interna medicina, kardiologija preko prof. Igorja Tavčarja, ki je bil stric mojega očeta.«

Poljanska dolina – dolina zdravja

Druženje ohranjajo, ker se zavedajo, da je potrebno ohranjati zdravje in aktivnost v okolju, ki v Poljanski dolini, po njihovem mnenju, prenaša pozitivno energijo na vsakega obiskovalca. Teh na tokratnem srečanju ni bilo malo – več kot sto prisotnih se je udeležilo krajšega pohoda do Poljan in kosila na prostem ob dvorcu, kjer jih je pozdravil nekdanji papeški predstavnik pri nas, apostolski nuncij msgr. dr.

Juliusz Janusz, tesen prijatelj Zorčeve.

Srečanje so sklenili v dvorcu s predavanjem z naslovom Slovenski bolnik in zdravnik v skupni viziji za razvoj uspešnega zdravstvenega sistema. Dr. Zorčeva je za uvod pripravila posnetke govorov treh njenih učiteljev in predsednika društva na srcu operiranih, ki so nastali leta 2005, ko so eno leto že imeli tretji srčni center Medicorja v Izoli in jim je uspelo skrajšati čakalne vrste na invazivne diagnostične posege in srčne operacije. Opozorila je, da tedaj (razen na srčne operacije in posege na srcu in ožilju) čakalnih vrst skorajda ni bilo. »Danes so čakalne dobe povsod, na vse preglede, kar je nedopustno. Nekaj je močno narobe. Nerazumevanje politike predvsem zadnjih štirih let je rodilo današnjo situacijo. Mi smo opozarjali bivšo ministrico, kaj se bo zgodilo. Prvič je v tem času pod streli besnega bolnika umrl zdravnik. Takratna ministrica na vse naše pozive ni odstopila, zgodba se je nadaljevala in danes smo, kjer smo. Želela bi osvetliti izhod iz te situacije, kako ga vidimo, kako smo predstavljali idejo pristojnim. Številne skupine so bile organizirane v dobro vseh strank. Nihče nas ni slišal. Aktualni minister Šabeder pa mislim, da ima pravo vizijo in želi organizirati zdravstvo nestranksko, ker je zdravstvo potrebno vsem in vsem enako. Sedaj je čas, da mu vsi pomagamo.«

Ob tej priložnosti je spregovorila še o svojih načrtih, ki vključujejo tudi Visoko: »Mi smo sami Poljansko dolino imenovali dolina zdravja, tu je toliko možnosti in s skupnimi močmi lahko promoviramo ta lepi del naše dežele. Tu so terme, tu je doma zdrava hrana – navdušena sem nad sirarji. Pomembno je, da živimo v zdravem okolju, to je baza, ki nam ohranja zdravje.« In razkrila še: »Želim si, in združenje kardiologov me podpira, da bi na Visokem v skednju napravili preventivni center, ki bi služil vsem.«

Damjana Peternej

TOP

13. Teden obrti in podjetništva na Loškem

Konec maja je potekal že tradicionalni Teden obrti in podjetništva na Loškem. Organizatorici Razvojna agencija Sora in Območna obrtno-podjetniška zbornica (OOZ) Škofja Loka sta ob podpori vseh štirih občin s Škofjeloškega vnovič pripravili vrsto dogodkov.

V tednu dni so se zvrstila številna izobraževanja s podjetniško vsebino tako za brezposelne, mlade, potencialne podjetnike kot tudi za delujoča podjetja.

Na temo 4. industrijske revolucije, ki je izziv za podjetja, je predaval Rudi Pajntar z Instituta Jožef Stefan, vodja Centra za tovarne prihodnosti. Nove tehnologije bodo namreč močno vplivale na poslovanje podjetij.

Pripravili so delavnico Facebook za podjetnike, ki jo je vodil Matej Kalan iz agencije za digitalni marketing Forward. Svetoval je o tem, kako zgraditi osebni ali korporativni profil ter kako konstruktivno upravljati te platforme za doseganje dolgoročnih rezultatov. Kako pisati besedila za splet, je učila

samostojna podjetnica Petra Bališ.

Gremo mi na svoje je bil naslov svetovanja za bodoče podjetnike. Na 10 najpogostejših vprašanj ob vstopu na samostojno podjetniško pot sta odgovarjali Julija Primožič z OOZ Škofja Loka in Jerneja Lotrič Klemenčič z Razvojne agencije Sora. Pripravili so tudi seminar Ključne dolžnosti po splošni uredbi o varstvu osebnih podatkov.

Svoja vrata so ob tej priložnosti odprle podpirne institucije za podjetništvo na Škofjeloškem ter KGZ Škofja Loka.

Vrhunec je bil 22. maja, ko so v Sokolskem domu odprli že 15. razstavo izdelkov, ki so jih ustvarili dijaki in študenti strojništva in

lesarstva Šolskega centra Škofja Loka, ki je bila na ogled do 2. junija. Najboljši izdelki so bili tudi nagrajeni. Med lesarji je tretjo nagrado za pisalno mizo prejel tudi Andraž Bogataj s Fužin, ki mu ob tej priložnosti iskreno čestitamo. Več v eni od naslednjih številok Podblegaških novic.

Kot so poudarili organizatorji, so bili tudi letos dogodki v okviru TOP-a brezplačni. Trudijo se namreč, da vsako leto vsaj teden dni namenijo obrti in podjetništvu, ki predstavljata gonilno silo razvoja v lokalnem okolju. Na ta način lahko širši množici predstavijo možnosti, ki jih imajo prebivalci v lokalnem okolju.

P. N.

Izobraževanje v Lokalnem učnem središču Gorenja vas

V maju in juniju se zaključujejo izobraževanja, ki so od septembra 2018 dalje potekala v Lokalnem učnem središču Gorenja vas.

Foto: Ljudska univerza Škofja Loka

V sklopu programov vseživljenjskega učenja je potekal tudi tečaj angleščine.

Večino izobraževanj je financirala občina Gorenja vas - Poljane, nekatera pa so potekala tudi v okviru projekta Center medgeneracijskega učenja (CMU), ki ga financirata Evropska unija in Republika Slovenija. V zadnjih dveh mesecih potekata tudi dva študijska krožka, ki jih sofinancira Ministrstvo za šolstvo in šport.

Programi vseživljenjskega učenja

V obdobju od septembra 2018 do maja 2019 je Ljudska univerza Škofja Loka pripravila številne tečaje in delavnice, ki se jih je udeležilo 150 udeležencev. Potekali so tečaji angleščine, nemščine, španščine, italijanščine, kvačkanja, šivanja, delavnica o pametnih telefonih, urejanja fotografij s pomočjo računalnika itd. Občani so zadovoljni obiskovali tudi niz predavanj pod naslovom Šola za življenje, zaposleni na občini pa so izpopolnjevali svoje znanje Excela. Navedene programe je financirala Občina Gorenja vas - Poljane, potem ko se je iztekla projekt lokalnih učnih središč, ki je potekal v lanskem šolskem letu z veliko udeležbo občanov na podobnih programih.

Programi medgeneracijskega učenja

V okviru projekta CMU, v katerem je partner Osnovna šola Ivana Tavčarja, je potekala računalniška delavnica pod naslovom Na lovu za računalniško miško, šivilje so krojile pod naslovom Z nitjo povezane generacije, ljubitelji ustvarjanja so se poizkusili v oblikovanju gline. Dobro sta bili obiskani tudi delavnica Omara kot iz škatlice in Komunikacija in retorika. Program v CMU bo potekal tudi poleti, in sicer za zaposlene v Osnovni šoli Ivana Tavčarja Gorenja vas. Konec junija bodo imeli antistresno delavnico, ki jo bo vodil glasbenik Jaka Straj-

nar, v avgustu pa strokovno predavanje Katje Kumše Džindžinovič pod naslovom Razred kot igrišče socialnih veščin.

Študijski krožki

V aprilu in maju je v Gorenji vasi potekal študijski krožek Samozavesten in odgovoren občan. Krožek je obiskovalo devet ljudi iz občin Gorenja vas - Poljane in Žiri. Rdeča nit vseh petih srečanj sta bila samozavest in njen vpliv na odločanje posameznika. Udeleženci študijskega krožka so zapisali:

»Na prvem srečanju smo se pogovarjali o samopodobi in predstavitvi sebe, na drugem o samopodobi in samospoštovanju ter ozaveščali notranji dialog: kako izboljšamo komunikacijo s samim seboj, da nam pomaga do večje samozavesti, boljših odločitev in uspešnosti. Na tretjem srečanju smo vsak na lastnem primeru spoznavali pomen skupnosti in medgeneracijske komunikacije ter njen vpliv na samozavest. Četrto srečanje smo posvetili stresu in njegovemu vplivu na naša čustva, počutje, odločanje in vedenje. Pogovarjali smo se o zdravem in nezdravem sproščanju stresa. Zadnje srečanje smo posvetili soočanju z neuspehom (izgubami) in vplivu na samopodobo in samospoštovanje. Študijski krožek smo zaključili z enotno oceno – bil je koristen, udeleženci smo pridobili na samozavesti in si želimo nadaljevanja.«

Knapovske štorije s Todraža

V maju se je pričel tudi študijski krožek Knapovske štorije s Todraža, ki se ga udeležujejo nekdanji zaposleni v Rudniku urana Žirovski vrh. Srečujejo se ob torkih, še vedno vabimo zaposlene, da se pridružijo in obudijo spomine na delo v rudniku urana. Za pokušino objav-

Sprejemamo prijave tudi za programa:

- **SOCIALNI OSKRBOVALEC NA DOMU**, pričetek v marcu Škofji Loki. Za brezposelne do starosti 29 let je program brezplačen.
- **BOLNIČAR – NEGOVALEC** – poklicno izobraževanje. Program bo potekal v primeru zadostnega števila prijavljenih od oktobra dalje v Gorenji vasi.

ljamo štorijo Nova ura, ki jo je zapisal eden od bivših rudarjev.

»Po navadi sta bila na delu v jami vsaj dva rudarja skupaj, ker je bilo delo težko in nevarno. In tako je bilo tudi tokrat. Delala sta skupaj in – glej ga, zlomka – kameradu pade na roko manjša skala. Poškodbe ni bilo, razbilo pa se je steklo na ročni uri. Bil je slabe volje, češ zdaj bo potrebno k urarju, pa še steklo ni poceni. Pa ga kamerad potolaži, naj se ne sekira, saj se mu je to zgodilo na šihu in za take primere ti zunaj v skladišču dajo novo uro na stroške rudnika. Ko je to slišal, se mu je zasmajalo. Kamerad ga opozori, da če ura ni dovolj poškodovana, verjetno ne bo dobil nove. In zopet je bil slabe volje. Pa ga kamerad zopet potolaži, naj uro sam še bolj poškoduje, pa bo dobil novo, saj ne bo nihče vedel. In res, uro je snel z roke, jo položil na železno šino in po njej udaril s kamnom. Bil je tako navdušen v pričakovanju nove ure, da je kameradu rekel, če bi lahko kakšno uro sam delal, da bi on kar takoj odhitel v skladišče. Kamerad mu je seveda z veseljem pokimal.

Menda se skladiščnik že dolgo ni tako nasmejal, ko je rudar prišel zamenjat uro. Tudi rudar kameradu ni preveč zameril, a od takrat naprej je dobro premislil, ko mu je le-ta kaj svetoval.«

S programi vseživljenjskega učenja in medgeneracijskimi dogodki bomo nadaljevali tudi jeseni. Občane, ki se še niso udeležili naših izobraževanj, vabimo, da nam pošljete svoj kontakt, da vas bomo obveščali o naših programih. Lahko predlagate tudi nove teme.

Predloge in prijave sprejemamo preko naše spletne strani, po e-pošti (gita.mihovec@guest.arnes.si) ali po telefonu (04/506-13-20), kjer dobite tudi dodatne informacije. Prosimo, da ob prijavi navedete ime in priimek, domači in elektronski naslov in telefonsko številko.

Jaka Šubic

Krajevni urad med poletjem zaprt

Upravna enota Škofja Loka obvešča stranke krajevnega urada, da bo v juliju in avgustu 2019 Krajevni urad Gorenja vas zaprt. Od 1. septembra 2019 dalje bodo poslovali po ustaljenem urniku.

Vse storitve, ki bi jih sicer opravili na krajevni uradu, lahko v času uradnih ur opravite na sedežu Upravne enote, Poljanska cesta 2, Škofja Loka.

P. N.

Zakaj ne bi Slovenije identificirali s čebelnjakom?

Za Slovenijo in slovensko čebelarstvo je zelo pomemben produkt trajnostnega – zelenega turizma čebelarški turizem. Čebelarstvo je v Sloveniji način življenja in čebele kot simbol čiste narave imajo pri Slovencih poseben status.

Trendi na področju turizma so naklonjeni tudi čebelarstvu.

Razvoj čebelarške turistične ponudbe v zadnjih letih predstavlja pomemben ključ pri ohranjanju slovenskega čebelarstva, še posebno v zadnjih letih, ko je pridelava medu slabša. Z razglasitvijo svetovnega dne čebel pa je ta panoga postala pomembna tudi z gospodarskega vidika drugih panog v Sloveniji, saj privablja mnoge turiste, ljubitelje narave in čebel.

Slovenija je dežela čebelarjev, ima bogato čebelarško tradicijo, čebelarški turizem je v vzponu, kar se kaže tudi na področju čebelarških spominkov, ki predstavljajo izjemnost naše dediščine. Nekateri spominki, kot so npr. panjske končnice, lectova srca, dražgoški kruhki, med in drugi izdelki iz medu, so že zastopani na našem trgu in so pogosto tudi del protokolarnih

daril, saj so povezani z našo tradicijo, kranjsko čebelo in slovenskim čebelarstvom. Poleg teh na slovenskem trgu najdemo številne ponudnike, ki ponujajo edinstvene, izvirne, ročno izdelane spominke iz naravnih materialov, povezanih z zgodovino in kulturo določenega kraja ali države.

Čebelarški spominki

Trenutni trendi na področju turizma in čebelarstva so naklonjeni čebelarškim spominkom in na trgu se pojavljajo nove in nove ideje. S ciljem zbrati pestro ponudbo spominkov je Čebelarška zveza Slovenije v letu 2017 objavila natečaj za čebelarške spominke in darila, povezana s čebeljimi pridelki in izdelki, in

Nakupovanje spominkov predstavlja nekaj zabavnega, iskanje nečesa, kar spominja na kraj potovanja. Spominki turistom predstavljajo otipljiv dokaz doživljanja obiskane dežele. Preko spominkov doživljajo kulturo dežele, se z njo povežejo. Zakaj Slovenije ne bi identificirali s čebelnjakom, tako kot Pariz identificiramo z Eifflovim stolpom? To, da svetovni dan čebel praznujemo na rojstni dan slovenskega čebelarja Antona Janše, je veliko priznanje ne samo slovenskemu čebelarstvu, temveč tudi Sloveniji.

objavila spletni katalog spominkov na področju čebelarstva, ki je dostopen na spletni strani <http://www.czs.si/spominki/>. Predloge spominkov za e-katalog lahko ponudniki še vedno pošljejo na naslov Čebelarške zveze Slovenije in v primeru, da bo komisija ocenila njihovo primernost, jih bomo dodali med ostale spominke.

Poleg teh spominkov Slovenijo zaznamuje tudi med. Pri tem je potrebno izpostaviti prednosti, ki jih prinaša med, ki je vključen v EU sheme kakovosti. Pri tujih turistih je prepoznavnost EU simbolov kakovosti zelo dobra in marsikdo se za nakup odloči prav zaradi teh simbolov, saj predstavljajo višjo kakovost. Poleg tega je iz samega imena razvidno poreklo, kar evropskemu potrošniku veliko pomeni. V EU shemo kakovosti so vključeni Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo, Kočevski gozdni med in Kraški med z zaščiteno označbo porekla.

Tanja Magdič, Čebelarška zveza Slovenije

Košna u snežet je naj mladinski projekt

11. junija je na Brdu potekala zaključna prireditev natečaja Prostovoljec leta, ki ga organizira Mladinski svet Slovenije. Podeljena so bila priznanja in t. i. naj nazivi izbranim prostovoljcem in prostovoljskim projektom. Častni pokrovitelj natečaja je že vrsto let predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, ki je tudi letos gostil zaključno prireditev ter izročil plaketo nosilcu Naj prostovoljskega projekta. Naj mladinski projekt je postal dogodek DPM Škofja Loka Košna u snežet, ki si je po največjem številu koscev na enem mestu prislužila celo vpis v Guinnessovo knjigo rekordov. »Veseli in ponosni smo na ta uspeh. Prejeti naziv ima še večjo težo, saj so na natečaju sodelovale vse slovenske organizacije in ne samo podeželska mladina. To, da so prav v Košni u snežet prepoznali zmagovalni projekt, me resnično veseli,« je po podelitvi povedal član društva Klemen Mezeg.

L. R.

Naj mladinski projekt je postala lanska prireditev Košna u snežet v organizaciji DPM Škofja Loka. Priznanje je članom na Brdu podelil predsednik republike Borut Pahor.

Foto: Anja Mager

Postregel z zanimivimi predavanji in tržnicami

S Tednom podeželja želijo organizatorji, Razvojna agencija Sora v sodelovanju z ostalimi partnerji, promovirati podeželje, ponudnike in dejavnosti na podeželju. Poleg tega pa tudi predstaviti rezultate razvojnih aktivnosti na Škofjeloškem in krepiti sodelovanje med različnimi akterji na področju razvoja podeželja in turizma. Od 1. do 8. junija se je zvrstilo sedem dogodkov.

Foto: Kristina Miklavčič

Zadnji dan Tedna podeželja na Loškem so zaokrožili pohodniki s pohodom s Hleviš v Žetino.

Teden se je začel s tržnico kmetijskih pridelkov in izdelkov v Škofji Loki in z ustvarjalnimi delavnicami za otroke pri dvorcu Visoko ter ogledom Šubičeve hiše in muzejskih zbirk pod strokovnim vodstvom. V naslednjih dneh je sledilo motivacijsko predavanje z delavnico za ponudnike izdelkov in gostince, na katerem so predstavili ključne rezultate projekta Marejne – trženje izdelkov na turistično zanimivih točkah. Sestali so se tudi obstoječi in potencialni novi ponudniki blagovne znamke Babica in Dedek ter preverili možnosti medsebojnega sodelovanja. Na predavanju z naslovom Kako razviti izdelek z dodano vrednostjo in zakaj je lahko lokalni izdelek del doživetja pa so predstavili način dela, trženja in razvijanja idej oz. produktov na primeru dobre prakse posestva Na kupčku. Udeležencem so predstavili, kako izdelke s podeželja vključiti v turistično ponudbo in kako z nadgradnjo svoje ponudbe uživati pri delu. Predavateljica in lastnica posestva Na kupčku Saša Černalogar Mrak jih je tudi skušala motivirati za razvoj produktov, ki bodo drugačni od drugih, in jih navdušiti za oblikovanje edinstvenih zgodb s pridihom kulturne dediščine.

Za konec na pohod in k čebelarjem

V sklopu tedna podeželja sta potekala tudi predavanje in delavnica s Sašo Einsiedler o komunikaciji za osebno in poslovno uspešnost. Skupaj so odkrivali vedenjske tipe in načine, kako komunicirati z drugimi, predvsem strankami, da bodo te prisluhnile. Priznana predavateljica jih je učila tudi, kako biti prepričljivi v svojih nastopih in kako z vajami premagovati tremo in stres.

Dogodke so zaokrožili s tržnico kmetijskih pridelkov in izdelkov v Gorenji vasi ter s poho-

dom s Hleviš v Žetino mimo slapov, kjer so na poti opazovali geološke in zgodovinske posebnosti ter rastlinsko pestrost domačih krajev. Na poti so pokušali sirupe in namaze iz sadja, zelenjave in gozdnih plodov ter spoznavali, kaj vse je mogoče pripraviti iz zelišč in plodov, ki jih najdemo v domačem okolju. Svoja vrata pa so na široko odprli tudi v Brodeh v Domu čebelarjev Škofja Loka, kjer so obiskovalcem predstavili svojo dejavnost, opremo, prikazali točenje medu, ogledali pa so si lahko tudi zeliščni vrt in nasad medovitih rastlin. Otroci so lahko na delavnicah ustvarjali z voskom,

TD Stari vrh vabi na pohode

Od cvetja do jeseni

V letošnjem letu je Turistično društvo Stari vrh izpeljalo že tri pohode od načrtovanih osmih, ki se povezujejo pod skupnim imenom Od cvetja do jeseni.

V februarju je potekal Zimski pohod, v aprilu bolj šolsko obarvan Pohod po meteoritkovi poti, v maju pa Pohod s pesmijo, ki je prvi od tradicionalnih treh pohodov, ki štejejo za nagrado Starega vrha.

Na Pohodu s pesmijo je pot pohodnike vodila čez sotesko Jejdocv do avtoserviserja Janeza, kjer so jim postregli z domačim žganjem, ocvirkovco in rogljiči. Zapel je Šentjernejski oktet, na harmoniki pa se jim je pridružil domači sin Marko. V Zakobiljku so se ustavili na vrtnariji Stanonik, kjer so občudovali cvetoče rastlinjake. Tudi tu so pevci zapeli, nato pa jih je pot vodila do kmetije Pri Čuž, kjer so dobili malico iz domačih mesnin. Poskusili so lahko še sir s sosednje Jelovčanove kmetije. Tu so skupaj s pevci nastopili Poljanski orgličarji. Čez Pekel so se odpravili v Dolenčice

Štiri kmetije prejemnice državnih priznanj, ena tudi znaka kakovosti

Na Ptujju je letos potekalo že 30. državno ocenjevanje kmečkih prehranskih izdelkov Dobrote slovenskih kmetij 2019, ki ga organizirajo KGZS Zavod Ptuj, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v sodelovanju z ostalimi kmetijsko gozdarskimi zavodi in ob podpori Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS. Na ocenjevanje je letos prispelo več kot tisoč dobrot, ki so razvrščene v štirinajst kategorij. Med dobitniki državnih priznanj so tudi štiri kmetije iz Občine Gorenja vas - Poljane. Tako je Kmetija Pr' Leskovic za sira Pretovč in Janez prejela zlato priznanje, za slednjega pa tudi Znak kakovosti 2019, kar pomeni, da so za sir Janez trikrat zapored dobili zlato priznanje. Kmetija Šupc je za svojo domačo skuto in surovo maslo prejela zlato priznanje in srebrno priznanje za navadni jogurt. Kmetija Pr' Anžk pa je prejela zlato priznanje za domači jogurt z okusom borovnice ter srebrni priznanje za domači jogurt z okusom vanilije s čokoladnimi kroglicami in navadni jogurt. Za domače maslo so prejeli bronasto priznanje. Kmetija Budl je prejemnica srebrnega priznanja za domačo jagodno marmelado. Vsem prejemnikom čestitamo za osvojena priznanja in doseženo kakovost!

Tina Dolenc

številni pa so se udeležili tudi organiziranega vodenja po čebelarski učni poti. Veliko zanimanja je požela tudi predstavitev življenja v panju, ki je predvsem najmlajšim pa tudi njihovim spremljevalcem razkrila skrivnosti teh marljivih živali.

Tina Dolenc

do kmetije Zamuda, kjer so jih pričakale sladke dobrote Majde Možina. Zaigrali so Francetovi orgličarji, pohod pa so zaključili v Javorjah v gostilni Blegoš, kjer so ob malici iz domačih dobrot nadaljevali druženje ob pesmi.

TD Stari vrh vabi še na preostale pohode. Pohod Javorje-Žetina-Javorje bo 25. junija z izhodiščem ob 9. uri pred gostilno Blegoš. Pohod na Blegoš kot nekoč bo 20. julija ob 8. uri izpred gostilne Blegoš v Javorjah. Pohod med gorami bo na prvo nedeljo v avgustu ob Dnevu oglarjev ob 8. uri z Grebljice. Lovski pohod bo 21. septembra ob 9. uri z Grebljice, Pohod po Valentinovi poti pa 31. oktobra ob 9. uri s spodnje postaje šestsedežnice.

Dodatne informacije o pohodih dobite pri Janezu Šturmu na telefonski številki 040/190-701.

Jure Ferlan

Divje zveri

Volk prihaja tudi v naselja

Zadnjih nekaj mesecev (skoraj) ne mine dan, da ne bi mediji poročali o napadih volkov na drobnico, govedo in kopitarje v naseljih ali njihovi neposredni bližini. Kmetje že dlje časa opozarjajo pristojne, da je ponekod kmetovanje postalo vse težje in da se je na podeželje naselil strah pred zvermi.

Do nedavnega je bila za težave kmetov gluha tudi država oziroma pristojno ministrstvo. Kmetje so se bili primorani organizirati po svoje. Povezali so se v civilne iniciative (CI), organizirali proteste in zbirali podpise za izredni odstrel volkov. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) je kmete uslišalo in vladi predlagalo sprejem interventnega zakona o odvzemu osebkov rjavega medveda in volka iz narave z omejeno veljavnostjo. Po besedah ministra za okolje Simona Zajca so v zakonu povzete številke iz odloka, ki ga je ministrstvo že pripravilo, a ga je zaradi pritožbe okoljevarstvene organizacije Alpe Adria Green upravno sodišče zadržalo. Gre za interventni poseg v populacijo rjavega medveda in volka in s tem ustavitev rasti obeh populacij. Trend rasti obeh je bil namreč v zadnjih letih precej izrazit.

Volk spremenil obnašanje

Na MKGP poudarjajo, da so zveri v zadnjem obdobju spremenile način obnašanja, kar predstavlja neposredno grožnjo prebivalstvu. Skrb vzbujajoče je, da predvsem volk, v populacijo katerega se ne posega že dve leti, prihaja v naselja. Volkovi so letos poklali že 78 glav drobnice, 19 glav govedu, 15 konjev, tri domače živali in enega osla. Samo na območju naše občine in občine Železniki naj bi volk pokončal približno 50 glav drobnice ter enega ponija.

Odstrel dveh volkov na Blokah

Interventni zakon določa odvzem iz narave za 200 medvedov do konca aprila 2020 in odvzem 11 volkov v obdobju od uveljavitve tega zakona do 31. januarja 2020 ter v obdobju od 1. do 30. septembra 2020. Takšna časovna dinamika odvzema iz narave upošteva obdobja, ki so najbolj kritična za razmnoževanje (parjenje in poleganje ter vzgoja mladičev) obeh vrst. Agencija republike Slovenije za okolje (ARSO)

je medtem že izdala dovoljenje za odstrel dveh volkov na Blokah, saj so volkovi tam začeli napadati tudi večje živali. Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) podpira oba ukrepa, a opozarja, da nadaljujejo z aktivnostmi za pripravo protesta, ki je bil sprva predviden zaradi neodzivnosti države.

Napadi v Lučinah in Leskovicah

Tik pred prvim majem se je napad volkov zgodil na kmetiji Luznar v Lučinah. Ponoči so volkovi pokončili 14 plemenskih ovc in jagenj. Ovce so bile v času napada visoko breje. Lastniku je država že izdala odločbo, a je znesek odškodnine dvakrat manjši od dejanske škode. Da bi se izognili ponovnemu napadu, so ovce zaprli v hlev. »Napad volkov je botroval odločitvi, da bomo opustili ovčereje,« je povedala Adrijana Luznar. »Ljudje se sploh ne zavedajo, kako nevaren je v resnici volk,« še opozarja Tomaž Luznar ter poudarja, da psi, ograje in električni pastirji volka ne bodo ustavili, da ne bi napadel. Območje, kjer je (bil) prisoten, ni njegov naravni habitat. V začetku junija se je napad volkov zgodil v Leskovicah, kjer je bila ponoči napadena čreda štirih krav in dveh telet na paši. »Telička sta med napadom dobila ugriznine v predelu stegna. Rane na srečo niso bile usodne, žal pa so bile tako velike, da bi bila paša zanj na Blegošu prevelik zalogaj,« so povedali na kmetiji Trček. Volka so po napadu v Leskovicah videli še v Robidnici in dva dneva zapored v Krmicah pri Novakih. O napadih na drobnico, govedo in kopitarje poročajo iz Gorenjih Novakov, Davče in Zgornjih Danj.

Na območju dovolj plena

Kot je pojasnil Miran Hafner s kranjske območne enote Zavoda za gozdove, je pojav volka na Gorenjskem in Primorskem povezan z ugodnim stanjem njegove (sub)populacije (v Sloveniji) kot tudi ugodnim številčnim stanjem njegovega

Foto: Tomaž Luznar

plena (parkljaste divjadi: srnjad, jelenjad ...) na tem območju. Po napadih volkov v Gorenjih Novakih in Davči je bila ustanovljena CI Cerkno, ki sta se ji pridružili še občini Gorenja vas - Poljane in Tolmin. »Zadovoljni smo, da so se stvari po treh letih končno začele premikati. Nismo pa zadovoljni, da v interventnem zakonu ni predviden odstrel volkov za gorenjsko lovsko upravljavsko območje in lovsko upravljavsko območje Triglav, saj sta to območji, kjer se v zadnjem času dogaja škoda,« komentira zadnje dogajanje predstavnik CI Cerkno Boštjan Čemažar. Poudarja še, da ne bo sprememb, dokler pristojni ne bodo ukrepali.

Potreben bo odstrel

Na osnovi vlog za izredni odstrel za občine Cerkno, Gorenja vas - Poljane in Železniki se pripravlja izredni odstrel za dva volka. CI Cerkno je podpise za izredni odstrel zbiral do 16. junija in jih kasneje predala KGZS. Skupne protestne zahteve kmečkih organizacij in CI so zbrane na spletni strani zbornice. »Kmete, ki jim zveri povzročijo škodo, pozivamo, da nam sporočijo vsak dogodek po e-pošti na kgzs@kgzs.si. Priložijo naj fotografije, da bomo o tem obvestili javnost in tiste, ki bi morali sprejeti ustrezne ukrepe. Prav tako pozivamo, da vsak tak primer tudi prijavijo na telefonsko številko 112, saj gre za ogrožanje varnosti ljudi, živine in objektov,« je povedal Robert Peklaj iz strokovne službe KGZS.

Sklic nujne seje Državnega zbora

Na skupni seji Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor in Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Državnega zbora, ki ga je sklicala stranka SDS, je sodeloval tudi poslanec Žan Mahnič: »Z rezultatom seje obeh odborov, ki je trajala sedem ur, sem zadovoljen. Prvič zato, ker smo že s samim sklicem seje v SDS uspeli skupaj s kmeti, ki se dnevno srečujejo s problemom zveri in so nekateri med njimi utrpeli tudi škodo, izvesti pritisk na Vlado RS, da je pripravila interventni zakon za odvzem 200 medvedov in 11 volkov iz narave. Poleg tega sta odbora sprejela naš predlog sklepa, da Ministrstvo za okolje in prostor v roku 30 dni izplača vse škode, saj se številni pritožujejo, da jih ARSO tudi po več kot letu dni ne izplača.« Mahnič se je osebno zavzel, da naša občina pridobi odločbo za izredni odstrel volka, saj je po njegovem mnenju odstrel bistven za zagotavljanje ravnovesja in omejitev škode v naravi.

Lidija Razložnik

Moja zgodba na ogled do konca junija

Od 21. maja je v Rokodelskem centru DUO Škofja Loka na Mestnem trgu 34 na ogled razstava Moja zgodba, na kateri je svoje izdelke postavila na ogled Kovačija Krmelj. Kovačija je obrtniška delavnica s tradicijo od leta 1870. Že sedma generacija kuje rezilna orodja, kovačija pa je od nekdaj ena najbolj znanih v Sloveniji. Družinsko tradicijo orodnega kovaštva danes nadaljujeta Mateja in Jože Krmelj, ki sta prepoznavnost kovačije iz Poljanske doline umestila na svetovni zemljevid. Izjemne odlike kovačije so izbira najkakovostnejših materialov, izključno ročno kovanje in dovršena estetska vrednost končnih izdelkov. Med njimi so najbolj znani noži, izdelani v tehniki damaščanskega jekla, rustikalno obdelani noži, sekire in ponve, ki so zanimivi še za tako zahtevne kupce. Razstava bo na ogled do 29. junija.

P. N.

Foto: Katja Jemec

Pozabljeni rojak slikar Luka Čeferin

Luka Čeferin (1805–1859)

Avtor: Matevž Langus

Lastnik: dr. Peter Čeferin

Rod Čeferinov izvira iz Furlanije, v Poljansko dolino pa je prišel preko Tolminskega v času druge kolonizacije loškega gospostva, ki se je zaključila okrog leta 1560. Arhivski viri navajajo, da so Tolminci radi 'silili' čez mejo zaradi boljših upravnih in prostorskih pogojev. Korenine tega rodu torej segajo v čas, ko so priimki v naših krajih šele nastajali. Prve posestnike Čeferine (Zefferin) imamo vpisane daljnega leta 1523 v Novakih in cerkljanskih Poljanah. Rod torej sega daleč nazaj, vse tja v čas, ko so priimki v naših krajih šele nastajali. Prvi v Poljanski dolini so dokumentirani v Stari Oselici na Rotovžu med letoma 1660 in 1677 kjer se obdržijo do leta 1818, v rotovski bajti pa so bili še leta 1900. Pri Jožeku v Robidnici prevzamejo posest Čeferini med letoma 1714 in 1754, v Podlanišču 4 pri Kendi

pa med 1754 in 1790. Bili so kmetje, ljudski spomin v Leskovici pa jih povezuje tudi s fužinarstvom v Volaki in Farjem Potoku. V grobem ta rod lahko razdelimo na dve veji, selško in poljansko. Selška je živela v Farjem Potoku na več naslovih, najstarejši med njimi je bil Luka Čeferin, rojen leta 1754; je pa dokazana povezava s Podlaniščem, ko se na posest sorodnikov pri Kendi leta 1836 vrne Jakob, rojen v Potoku 10.

Večji in veliki grunti so imeli v tistem času kar pogosto po dve družini, domačo in gostujočo. Slednja se je lahko obdržala tudi več rodov in dogajalo se je, da so se na ta ali oni način vloge zamenjale. Čeferine kot lastnike posesti prav iz teh razlogov v Leskovici iščemo zamen vse do leta 1810, v Farjem Potoku pa do 1826. V Leskovici sta po letu 1754 živeli dve gostujoči družini Čeferinov, ena pri Brdarju s hišno številko 5 in druga v Leskovici 20, kjer se je včasih reklo pri Janezu, danes pa pri Blažu. Tu se je v številni družini Jakoba Zefferina in Maruše Jancoviz 28. septembra 1782 rodil četrti od skupaj desetih otrok, Mihael Čeferin, ki se je leta 1804 poročil z Marijo Potočnik, hčerjo Gašperja. 2. 10. 1805 se jima je rodil prvorojenec Luka Čeferin, 18. 9. 1808 pa še drugi sin Matevž.

Tisti časi so bili za gospodarstvo turbulentni zaradi državnih spekulacij in prevelike količine papirnatega denarja v obtoku (že tedaj) in s tem visoke inflacije. Gospodar Frelj se je »zagospodaril« in leta 1808 mu je Mihael Čeferin posodil 1200 goldinarjev, da bi rešil grunt. Ni uspelo. Dolg je bil vpisan v zemljiško knjigo in leta 1810 izbrisan, ko je upnik dobil denar vrnjen, grunt pa je bil prodan Florijanu Šturmu iz Davče 5. 1200 goldinarjev je bila vsekakor lepa vsota, kar pomeni, da je bil Mihael podjeten mož. V prid temu govori tudi dejstvo, da je njegov sorodnik pri Brdarju, Jurij Čeferin, leta 1810 pridobil lastništvo hiše in zemlje,

Restavrirana slika iz cerkve v Čabračah, II. postaja križevega pota: Jezus vzame križ na svoje rame

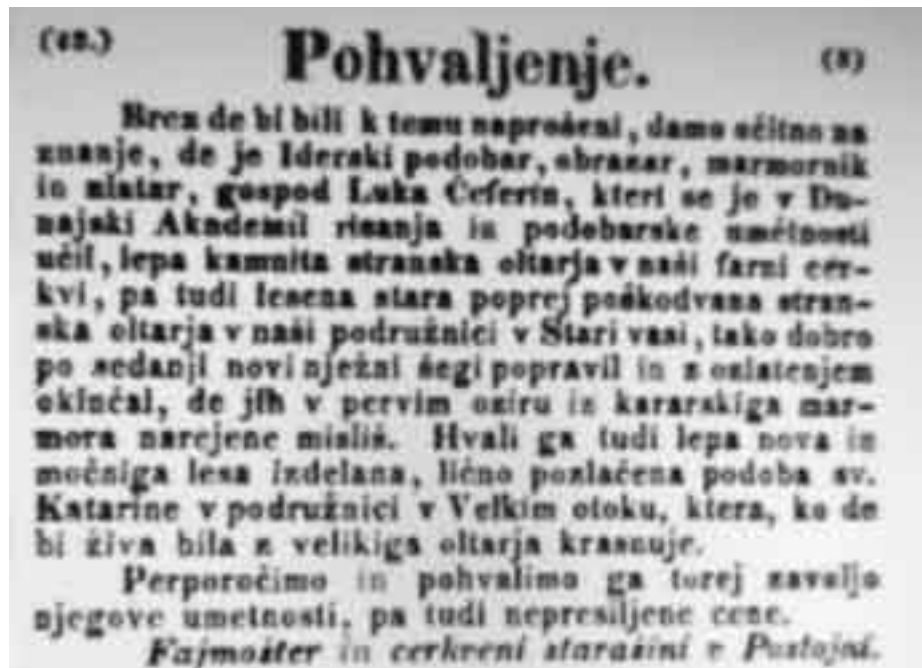
kjer so živeli, leta 1826 pa najdemo vpisanega v katastru kot trgovca s platnom (Leinwandhandler). Prav verjetno je, da sta z Mihaelom sodelovala in Čeferini v Leskovici pomanjkanja niso trpeli.

Pod novim gospodarjem se je morala mlada družina preseliti k materinim sorodnikom v Robidnico številka 6 in tam se je 15. 2. 1812 rodil še Matija. Potem je bilo pa slabo. Leta 1815 je umrla mama Marija, 1817 pa še oče Mihael.

Po smrti matere se je desetletni Luka na priporočilo domačega župnika Janeza Dežmana šel učiti podobarstva v Železnike. Tam je imel dobro delujočo delavnico Janez Grohar (1782–13. 2. 1852) iz Zgornje Sorice, ki je bil stari stric poznejšega znamenitega impresionista Ivana Groharja. V njegovi delavnici so se učili bratje Zajc s Sovodnja, bilo jih je pet: Martin, Valentin, Marko, Franc Ksaver in Anton; pa Peternel iz Davče in Štefan Šubic iz Poljan.

Luka je poleg nadarjenosti za likovno ustvarjanje od prednikov podedoval tudi smisel za poslovnost in organizacijo dela. Učil se je hitro in pri šestnajstih letih je že samostojno izdelal božji grob za domačo cerkev v Leskovici. Le nekaj let pozneje se je preselil v Idrijo in pričel svojo ustvarjalno pot v lastni podobarski delavnici. Ob delu in nenehnem učenju je postal mojster ne samo v slikarstvu, temveč tudi v kiparstvu, pozlatarstvu in obrtniških spretnostih, potrebnih za prevzemanje in izvedbo cerkvene opreme v celoti, vključno z načrtovanjem. Obvladal je tudi stensko slikarstvo na svež omet (freske).

Zahtevnost naročil in želja po znanju sta ga vodili na dunajsko akademijo, kjer se je od februarja 1839 pa do leta 1840 izobraževal pri profesorjih Kupelwieserju in Enderju in za svoje študijske izdelke dobil lepo spričevalo ter posebno pohvalo za anatomsko dovršeno kiparsko delo v lesu.

Pohvala v Kmetijskih in rokodelskih novicah iz leta 1848.

Dobra dunajska izkušnja je botrovala tudi življenjski poti Franca Ksaverija Zajca, ki se je učil pri Čeferinu od leta 1843 do 1847. Tudi on je šel študirat za eno leto, se 1848 vrnil v delavnico za naslednja tri leta, potem pa izobraževanje nadaljeval v Münchnu in tako postal prvi slovenski akademski kipar.

Med sodelavci in učenci v podobarski delavnici najdemo tudi Lukovega mlajšega brata Matija (15. 2. 1812–8. 1. 1839) in najstarejšega sina Jožefa.

Slikar je bil poročen dvakrat, prvič s Katarino Blaznik (1834). V tem zakonu sta bila rojena hči Terezija (1835) in Jožef (1837). Po drugem porodu je Katarina umrla. Njena in bratova prezgodnja smrt je bila tudi med razlogi, da se je Luka odpravil na Dunaj (1839).

Leta 1844 se je drugič poročil. V zakonu z Jero Ferjan se je rodilo še šest otrok: Marija (1845), Robert (1846), Janez (1852), Katarina (1855), Karel (1856) in Anton (1859). Jera je umrla leta 1892 in je kar za 33 let preživela svojega moža.

Od otrok iz drugega zakona je najvidnejši predzadnji Karel Čeferin, ki je po prednikih podedoval mnogo talentov in ga v Idriji najdemo kot uglednega (tudi premožnega) svetovalca županu. V Postojni, kamor se je preselil, je imel veliko družino in posest. Njihova je bila hiša, v kateri je bil potem dom JLA, kakor piše Tadej Golob v biografiji pravnik dr. Petra Čeferina z naslovom Nespodobni odvetnik, kjer podrob-

neje opisuje Čeferinov rod. Torej: Karel je bil praded znamenitega ljubljanskega odvetnika in ustanovitelja Odvetniške pisarne Čeferin.

Leta 1829 se je ob prenavljanju župnijske cerkve sv. Barbare v Idriji mudil eden največjih slovenskih slikarjev Matevž Langus in ob tej priložnosti, ko sta z Luko Čeferinom skupaj delala, je nastal portret. S tem se je podoba velikega rojaka iz Leskovice ohranila. Bil je neutrujen delavec, vendar moramo obsežen opus 40 križevih potov, 23 oltarjev, več kot 70 oltarnih slik, pet oltarjev s freskami objektivno pripisati njegovi podobarski delavnici. V življenju je bil deležen številnih priznanj in pohval pa tudi kritik, ki so znale v tistem času biti prav nesramno žaljive.

Od konkretnih del omenimo leta 1837 izdelani glavni oltar v razgledni cerkvi sv. Antona Padovanskega s Kalvarijo na Rožnem hribu nad Idrijo in križev pot, izdelan za domačo cerkev v rojstni Leskoviči pred letom 1830. To njegovo delo je bilo leta 1881 odstranjeno in preneseno v Čabrače, v manjšo podružnično cerkev sv. Jedrta. Med januarjem 2017 in majem 2019 je restavratorska skupina pod vodstvom Zdene Kramar restavriral vseh štirinajst postaj čabraškega križevega pota. Sanacijska, rezbarska in pozlatarska dela na okvirjih sta opravila Ivanka in Peter Štalec iz Zaprevala, slikarska in marmorin pa Jože Tavčar iz Žetine. Ob raziskavi provenience slik in avtorstva je nastal tudi ta zapis:

Restavrirana slika iz cerkve v Čabračah VIII. postaja križevega pota: Jezus tolaži Jeruzalemske žene

Obsežno delo Luke Čeferina bi bilo treba bolje raziskati, locirati in dokumentirati njegovo dediščino, da bi lahko dojeli njegov pomen v sakralni umetnosti in kulturi nasploh, vrli Leskovčani pa bi lahko kdaj dostojno obeležili njegov spomin ob kakšni obletnici.

Jože Tavčar

Glasbena šola Škofja Loka

Uspehi naših mladih glasbenikov

Nekateri od naših mladih glasbenikov, ki so gojenci Glasbene šole Škofja Loka, so tudi v preteklem šolskem letu dosegli nekaj lepih uspehov.

Na 48. državnem tekmovanju mladih glasbenikov RS, ki je marca potekalo v Kamniku, je tubist Domen Oblak iz Brebovnice kot član trobilnega kvinteta v sestavi Janez Jesenovec, trobenta, Blaž Bukovnik, trobenta, Pavel Karlin, krilni rog, Lenart Maček, pozavna, in Domen Oblak, tuba (mentor Alojz Kompan, prof.), prejel zlato plaketo in 1. nagrado, kar pomeni, da so bili najboljši v svoji starostni kategoriji.

Na 48. državnem tekmovanju mladih glasbenikov RS, ki je marca potekalo prav v Škofji Loki, je sopranistka Johana Purgar iz Krivega Brda (mentorica Saška Kolarič, spec., korepetitorica Jasna Jan Sešek, prof.), prejela srebrno plaketo.

Na 48. državnem tekmovanju mladih glasbenikov RS, ki je marca potekalo na Jesenicah, je pianistka Marija Omejc iz Hotovlje (mentor Tilen Draksler, prof.) prejela bronasto plaketo.

Uspešni tudi na mednarodnih tekmovanjih

Na 11. mednarodnem tekmovanju Giovani Musicisti – Città di Treviso, ki je marca potekalo v Trevisu v Italiji, je tubist Domen Oblak iz Brebovnice kot član trobilnega kvinteta v sestavi Janez Jesenovec, trobenta, Blaž Bukovnik, trobenta, Pavel Karlin, krilni rog, Lenart Maček, pozavna, in Domen Oblak, tuba (mentor Alojz Kompan, prof.), prejel II.

nagrado (srebrno priznanje), violinistka Jedrt Šinkovec iz Hotovlje kot članica klavirskega tria »triJo« v sestavi Julija Rakovec, klavir, Jedrt Šinkovec, violina, in Jona Levar, violončelo (mentorica Tatjana Krpan, prof.), pa prav tako II. nagrado (srebrno priznanje).

Na 13. mednarodnem tekmovanju harmonikarjev za nagrado Avsenik 2019, ki je bilo februarja v Begunjah na Gorenjskem, je učenka harmonike Veronika Klemenčič iz Studorja (mentor Jernej Hostnik, prof.) prejela srebrno priznanje.

23. mednarodnega tekmovanja za mlade instrumentaliste, ki bo konec junija v Povolettu v Italiji, se bo udeležila violinistka Ester Šinkovec

iz Hotovlje (mentorica Katja Marinič, prof., korepetitorica Olesja Horvath, prof.).

Poleg tega so tri učenke iz občine Gorenja vas - Poljane uspešno opravile sprejemni preizkus za srednjo stopnjo glasbenega izobraževanja:

Marija Omejc, klavir, iz Hotovlje (mentor Tilen Draksler, prof.) bo šolanje nadaljevala na Glasbeni šoli Celje, Jedrt Šinkovec, violina, iz Hotovlje (mentorica Katja Marinič, prof.) in Zala Ažbe, orgle, iz Gorenje vasi (mentor Klemen Karlin, mag. art.) bosta šolanje nadaljevali na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana.

Vsem iskreno čestitamo in želimo uspešno glasbeno pot tudi v prihodnje!

P. N.

Iščemo nove sodelavce!

Iščemo nove sodelavce, ki bi nam pomagali soustvarjati Podblegaške novice. K pisanju člankov vabimo vse tiste, ki imate veselje do pisanja, ste veščji pisanja in bi se želeli pridružiti naši dosedanji ekipi. Oglasite se nam na tel. številki 04/51-83-100 (Barbara Bogataj) ali pa nam pišite na podblegaske.novice@gmail.com.

Uredništvo Podblegaških novic

Naš odnos do kulturne dediščine in krajine na Poljanskem v splošnem

Po dveh že objavljenih člankih na temo odnosa do (kulturne) dediščine in krajine na Poljanskem dodajam še tretjega, zadnjega.

Cerkev svetega Brikcija nad vasjo Četena Ravan predstavlja za vaščane enega izmed objektov, na katerega se pri gradnji in obnovi lahko naslanjajo za doseganje večje skladnosti vasi in s tem boljše kakovosti bivanja.

Imeli smo nekaj mesecev časa za razmislek in zdaj se vprašajmo: se pri gradnji v zadnjih nekaj desetletjih držimo načel trajnostne gradnje, ki bo hkrati tudi skladna z identiteto naroda in okolja? Bodo sedanje globalno naravnane novogradnje potomcem utrjevale slovensko narodno zavest? Se kdaj posvetujemo s sosedstvom pri izbiri fasadnih in strešnih barv ali v splošnem pri izgledu hiše? Se zavedamo, da so kozolci v preteklosti zaradi slovenske narodne simbolike pri tujcih na našem ozemlju že vzbujali razprave o njihovi smiselnosti in možnostih odstranitve (o tem je pisal Jože Stabej, slovenski etnograf)? Vprašanja so retorična, ob razmišljanju pa bi vas spomnil, da smo skladnost v gradnji na Slovenskem in tudi na Poljanskem imeli še pred 2. svetovno vojno. Objekti kulturne dediščine in veliko še zdaj stoječih starejših objektov v splošnem je bilo zgrajenih skrbno in z lokalnimi materiali pod budnim očesom mojstrov. Ti niso imeli le znanja o fizičnem delu, ampak tudi dovolj teoretične podlage in predvsem oblikovan občutek za 'lepo'. Tudi mojstri, ki so gradili še tako preproste hiše in kozolce, so posedovali podobno znanje, le da tega niso dobili v knjigah, ampak je bilo posredovano iz generacije v generacijo skozi kontinuiteto dejavnosti.

Uporaba naravnih materialov in veziv

Pri večstoletni starosti nekaterih objektov pomislite samo na to, da v preteklosti niso uporabljali betona, ampak le naravna veziva (apno, glina). Na mnogih starih hišah in cerkvah imamo še zdaj prvotno, več sto let stara lesena ostrejšja. Sam sem si za vse večne čase pri raziskovanju cerkve Marijinega vnebovzvetja na Gori nad rodno vasjo Malenski Vrh zapomnil

izrezljano letnico pri tramu v turnu iz začetka 18. stoletja, ko so cerkev barokizirali. Kar pa je najbolj pomembno: tako domačini (naši predniki) kot gradbeni mojstri so se zavedali, da bo le z naravnim okoljem skladna gradnja prinesla kakovostno bivanje. Dokazi o takšnem trajnostnem razmišljanju še zdaj obstajajo v obliki knjig, fotografskih arhivov, v spominu starejših ljudi in ne nazadnje še vedno okoli nas pri objektih kulturne dediščine in v splošnem starejših objektov – kozolcev, hlevov, sušilnic, kašč, mlinov, mostov, hiš in tudi cerkva.

Sodobna gradnja in tradicija z roko v roki

Ponekod na Poljanskem lahko vidimo, da ima marsikatera družina še vedno smisel za kulturo gradnje. Tako je kar nekaj novogradenj, obnovljenih ali na novo postavljenih kozolcev, kjer so bile uporabljene sodobne tehnike gradnje in materiali, a naslonjene na lokalno tradicijo. V hribih lahko občudujemo hlev, ki mora zaradi sodobne sušilnice v zgornjem delu imeti vse stranice zaprte, pa vendar so prezračevalne line zelo lično naslikane na fasado. Poleg lin vidimo tudi poslikavo s svetim Florjanom, zavetnikom prostovoljnih gasilcev. Najdemo številne s senom obdevane kozolce. Na slikovitih lokacijah v naših domačih farah že stoletja stojijo cerkve, ki jih po svojih najboljših močeh, a ne vedno tako, kot bi morali, obnavljamo in vzdržujemo. Kar nekaj mladih na Poljanskem obnavlja objekte, kjer so pred njimi že gospodarile številne generacije prednikov. Svoje k mozaiku ohranjanja slovenske dediščine postavlja tudi občina – na Visokem lahko opazujemo zgledno zgodbo obnove Tavčarjevega dvorca.

Složnost med sosedi za zgled

V zadnjih letih se mi je najbolj vtisnila v spomin izkušnja iz vasi Četena Ravan pod Starim vrhom. To mi daje upanje, da bo v prihodnosti na Poljanskem še možno ustvarjati skladno kulturno krajino. Vaščani se pretežno ukvarjajo s kmečkim turizmom, kmetovanjem, nekaj pa je tudi družin, ki niso vezane na turistično naravnano življenje. Za zgled nam je lahko njihova složnost. Vaščani imajo veliko skupne kmetijske mehanizacije, ki si jo posojajo med seboj, skupaj poskrbijo za večje turistične skupine; da bi bil videz središča vasi lepši, so večino električnih in telefonskih kablov, prej visečih med hišami, s skupno akcijo in pod budnim strokovnim očesom zakopali v zemljo. Marsikdo se verjetno še spomni letošnje zime, ko so na svoja bivališča prvič namestili novoletne lučke s poenotnim izgledom. Gledajo že tudi v prihodnost in načrtujejo enotno zgodbo pri fasadah. Vse to seveda ne bi bilo mogoče, če ne bi stopili skupaj in stremeli k skupnemu cilju – imeti boljšo izkušnjo medsosedskega bivanja, ohraniti in nadgraditi dobro zapeljano delo svojih prednikov in poskrbeti, da bodo tudi potomci lahko složno skupaj gospodarili.

Kako do sprememb na bolje?

Za zaključek bi podal še pet priporočil, ki bi na Slovenskem najbolj pomagali pri spremembah tako miselnosti v glavah kot posledičnih spremembah na bolje pri gradnji:

1) Ljudje bi morali arhitekturo z lokalnim okoljem in pokrajino skladno grajenih hiš vzeti spet za svojo, kot so jo predniki pred nami.

2) Z gradnjo ne vplivamo samo nase, ampak na celotno skupnost in tudi na kakovost bivanja naših potomcev, z nepremišljeno gradnjo in obnovami se degradira pokrajina. Znebiti bi se morali tudi tipičnega egoističnega razmišljanja 'Denar je moj, naredil bom tako, kot meni paše!'

3) Vpeljati bi se morali javni arhivi s slikovnimi in shematskimi priporočili za izgled objektov na ravni občine oziroma pokrajine. Občinski prostorski načrt (za našo občino ima 79 členov) sicer tekstovno definira vse o videzu objektov. Kot kaže, pa to ni dovolj.

4) Ustrezno bi bilo treba podučiti krog ljudi (izvajalce, gradbene inženirje, arhitekte, investitorje) o kulturi gradnje, tudi sebe prištevam v ta krog, saj se človek nikoli ne more preveč koristnega naučiti.

5) Začeti bi morali že pri vzgoji otrok in nadaljevati v mladih letih (šole, tabori, knjižice, skupinske naloge, kjer bi otroci raziskovali lokalno kulturno dediščino, se skrivali in lovili v kozolcih ...), otroci so namreč naša dediščina in naša prihodnost. Če bodo mladi imeli trdno narodno in lokalno zavest, navezanost na našo zemljo in možnost skladnega gospodarjenja, lahko z zaupanjem gledamo v boljšo prihodnost.

Uroš Gantar (040/304-257)

Stat nominis umbra: Janez Jesenko

Ohranjajo spomin na velikana slovenske geografije

Lani je bila 180. obletnica rojstva in 110. obletnica smrti »malce pozabljenega velikana slovenske geografije«, kot so Janeza Jesenka poimenovali v brošuri, izdani ob spominu nanj pred desetimi leti. V želji, da ne bi bil več pozabljen, smo učenci in zaposleni v poljanski osnovni šoli v sodelovanju s Kulturnim društvom dr. Ivan Tavčar Poljane, lovci in ribiči vse šolsko leto izvajali dejavnosti, povezane z njegovim delom.

Najboljšim na likovnem in literarnem natečaju v spomin na Janeza Jesenka so v OŠ Poljane na zaključni prireditvi 22. maja podelili nagrade in priznanja.

Da bi počastili spomin nanj, je konec leta 2018 KD dr. Ivan Tavčar povabil osnovne šole v občini k sodelovanju na likovnem in literarnem natečaju. Kot je povedal predsednik društva Goran Šušnjar, je bil predmet natečaja »izdelek (risba, slika v prosto izbrani tehniki ali spis), ki prikazuje oziroma opisuje zemljepisne ali zgodovinske znamenitosti kraja, v katerem otroci živijo – kot poskus oblikovanja nekakšne Zemljepisne začetnice ali Obče zgodovine domače občine«.

Medtem ko so učenci likovno in literarno ustvarjali, so sedmošolke Taja Lesjak, Lena Pintar in Tia Zorko pod mentorstvom učiteljice Sonje Homec pisale raziskovalno nalogo o Janezu Jesenku, s katero so se predstavile na srečanju mladih raziskovalcev Gorenjske in na interdisciplinarnem področju dosegle prvo mesto. Učenke Marija Omejc, Jedrt Šinkovec ter Barbara Kržišnik pa so se ukvarjale z Župnikom Wakefieldskim. Poskušale so prevesti del originalnega besedila iz angleščine v slovenščino ter primerjale Jesenkov

Nagrajeni izdelki otrok, ki so sodelovali na natečaju

Minister za kulturo na obisku na Visokem

30. maja sta se na obisku na Visokem pri Poljanah mudila minister za kulturo mag. Zoran Poznič in vodja njegovega kabineta mag. Peter Bohinec.

Ob ogledu dvorca je župan Milan Čadež pojasnil potek izvedenih del in dosedanje financiranje. Minister je bil prijetno presenečen nad videnim in tudi nad načrti za v prihodnje.

Pohvalil je ves dosednji trud lokalne skupnosti, sodelovanje z Zavodom za varstvo kulturne dediščine in drugimi institucijami ter obljubil pomoč pri uresničevanju začrtanih ciljev.

Občinska uprava

prevod s svojim in ugotovile, da prevajanje ni le prenašanje besed iz enega v drug jezik s pomočjo slovarja, temveč prenašanje vsebine, ki vključuje upoštevanje družbeno-kulturnih značilnosti izvornega in ciljnega jezikovnega okolja.

22. maja smo v šolski telovadnici priredili proslavo s podelitvijo priznanj in nagrad najboljšim na natečaju ter njihovim mentorjem. Vendar pa dogajanje v zvezi z Janezom Jesenkom še ni popolnoma zaključeno. Poleg opisanih dejavnosti sta člana Lovske družine Poljane Lado Dolenec, st., in Sely de Brea Šubic v sodelovanju z Gozdnim gospodarstvom Gorenjske popisala mokrišča in vodne vire ter opredelila meje lovišča, Mirko Hrovat, predsednik Ribiške družine Poljane, pa je opisal živelj v porečju Sore. Jeseni bo ob zaključku celoletnega projekta izšel zbornik s prispevki, ki se vsebinsko navezujejo na različna področja, na katerih je deloval Janez Jesenko, in prinašajo zanimive podatke o naravnegeografskih značilnostih domače občine.

Anka Tušek

Kdo je bil Janez Jesenko?

Rodil se je 7. oktobra 1838 Na produ v Poljanah, v veliki kmečki hiši, kjer je danes Lovski dom. Bil je široko izobražen in se je udeleževal na različnih področjih. Njegovo delo je za slovensko geografijo tako pomembno, da Društvo učiteljev geografije Slovenije svojim članom s praviloma več kot 20-imi leti delovne dobe za nadpovprečno uspešno pedagoško delo že nekaj let podeljuje priznanje Janeza Jesenka. Pred desetimi leti je bila na njegovi rojstni hiši, katere lastnik je Lovska družina Poljane, odkrita spominska plošča.

V šolo je hodil najprej v Poljane, nato na deško univerzo v Škofjo Loko, od leta 1851 pa na ljubljansko državno gimnazijo, kjer je leta 1859 maturiral. Študiral je na Dunaju, in sicer zgodovino, geografijo in nemščino. Po diplomi leta 1863 – star je bil 25 let – se je najprej za krajši čas vrnil v domačo Poljane, potem pa je bil nekaj let nadomestni učitelj na državni gimnaziji v Gorici. Že takrat je začel objavljati učbenike; prvi je nosil naslov Zemljepisna začetnica za gimnazije in realke.

Kot učitelj je bil zelo prijazen in mil človek ter med dijaki zelo priljubljen in spoštovan. Poleg službe je anonimno – pod psevdonimom Stat nominis umbra (Stoji v senci imena) – objavjal tudi ostre politične prispevke. Svojo poklicno pot je nadaljeval v Trstu, kjer je leta 1867 nastopil službo stalno zaposlenega profesorja zemljepisa in zgodovine na državni gimnaziji. Jesenko je bil za tisti čas, ko je bilo veliko ljudi še nepismenih, izredno izobražen. Poleg nemščine je od tujih jezikov znal tudi italijanščino, latinščino in staro grščino, angleščino in francoščino. Prevedel je en francoski roman in tri angleške, med katerimi je bil najbolj uspešen Župnik Wakefieldski. V zasebnem življenju je bil varčen in skromen. Za njim ni ostala nobena javnosti znana fotografija, saj se ni želel fotografirati. Po pričevanju sodobnikov je nosil preprosto, staromodno, a urejeno obleko vselej iste barve, skromno je bil opremljen tudi njegov dom. Bil je samski, svoje prihranke pa je prepustil skladu za dijaške štipendije in za lokalne slovenske dobrotelne namene.

Potrjena zapora Vrata med Poljansko dolino in Cerknim

Arheologi Narodnega muzeja Slovenije so v okviru projekta *Claustra+* na podlagi študija arhivskih podatkov in zapiskov ter s pomočjo najnovejših tehnologij uspeli potrditi in dokumentirati »izgubljeno«*»poznorimsko zaporo Vrata na prelazu med Poljansko dolino in Cerknim.*

Črtna linija prikazuje potek zapornega zidu na Vratih proti severu.

S potrditvijo še ene od zapor, ki sodi med najpomembnejšo kulturno dediščino pri nas, postaja slika obrambnega sistema celovitejša.

Poznorimski zaporni sistem, ki je služil nadzoru nad trgovino in premiki prebivalstva ter vojska na ozkem prehodnem območju jugovzhodnih Alp, velja za največji rimskodobni arhitekturni podvig na ozemlju današnje Slovenije. Tu je deloma potekala tudi severovzhodna meja antične Italije. Posamezni ostanki zapor se raztezajo med Kvarnerskim zalivom na Hrvaškem in Posočjem v Sloveniji. Zapore so enakomerno nanizane od Reke na Hrvaškem proti severu do najbolj utrjenega dela med Vrhniko in Ajdovščino. Od tu do najsevernejše poznane zapore pri Zarakovcu v Baški grapi je na prostoru Cerkljanskega hribovja prazno območje. Kot so zapisali v sporočilu za javnost, je iz arhiva razviden daljši rimski zid, ki

je varoval prehod iz Poljanske doline v Cerklno na grebenu, imenovanem Vrata.

Na terenu neviden

V 60. letih prejšnjega stoletja je zgodovinar Pavle Blaznik na osnovi 200 let starih skic zahodne meje loškega gospodstva pravilno umestil omenjeni rimski zid na greben med Planino in Podplečami, a ga raziskovalna skupina arheologov pod vodstvom Jaroslava Šašla ni našla. Odkrit je bil šele v začetku 80. let 20. stoletja. Arheologinja Nada Osmuk, ki je sledila trasi rimske ceste (prelaz Vrata nad Podplečami iz Cerknega proti Hotavljam), je na grebenu opazila obris ostankov močnejšega zidu, ki so potekali v smeri sever–jug. Odkrite ostanke malte in obris zidu je že takrat pripisala omenjenemu zapornemu zidu.

Več metrov zidu uničenih

Zapora Vrata se nahaja na prelazu med Poljansko dolino in Cerknim, katerega strateški pomen dokazujejo tudi številni ostanki vojaških objektov iz drugih obdobj. Zid na južnem delu trase v dolžini 130 metrov je bil zaradi večjih kmetijskih posegov povsem uničen v 90. letih prejšnjega stoletja. Osrednjih 360 metrov trase je bilo uničenih v času med obema vojnoma. Italijanska vojska je tu v okviru izgradnje Alpskega zidu namestila težko oborožitev, da bi utrdila mejo med Italijo in Kraljevino Jugoslavijo. Na severnem delu trase so ostanki zidu le v dolžini 250 metrov. Na gozdnih tleh so vidni kot zemljen, približno en meter širok nasip, iz katerega ponekod štrlijo kamni. Celotna zapora je merila vsaj 740 metrov.

Rimljani prodirali skozi Poljansko dolino

»Rimljani so zapore postavljali na območjih prehodov rimskih cest, zato lahko sklepamo, da je bil prostor med Škofjo Loko in Posočjem precej bolj dinamičen in poseljen, kot smo domnevali. Že ko so Rimljani zasedali območje današnje Slovenije, so prodirali tudi čez Cerkljansko in Škofjeloško hribovja,«*»pojasnjuje arheolog Jure Kusetič, ki aktivno dela na projektu Claustra+ (Čezmejna destinacija kulturnega in zelenega turizma Claustra Alpium Iuliarum).* Glavna povezava proti Italiji je sicer vodila čez Ljubljano (Emona) in Ajdovščino (Castra) v Oglej (Aquileia), vendar je bila v nemirnih časih poznorimskega obdobja nevarna, zato se je promet po njej zmanjšal. »Najbolj se ponujata cesti prek Blok in Poljanske doline, torej severno in južno od glavne ceste. Antične naselbinske najdbe z območja Poljanske doline pričajo o naseljenosti prostora, posledično je bilo v kriznih poznorimskih časih ta prehod treba tudi zavarovati in nadzirati.«

Lidija Razložnik

Zadovoljni, da so se ponovno srečali

5. junija so se v Taverni Petra v Gorenji vasi zbrale sošolke in sošolci, ki so leta 1969 (50 let nazaj) uspešno zaključili osemletno šolanje v Gorenji vasi. Srečanja se je od skupno 31 sošolcev udeležilo 13. Ob obujanju spominov na osnovnošolska leta je čas (pre)hitro minil.

Nazadnje so se organizirano srečali pred 20-imi leti. Tokratnega srečanja so se udeležili Edvard Rupnik, Milan Jelovčan, Stane Mohorič, Bogomir Oblak, Marija Razložnik, Mira Bizovičar, Ivan Kavčič, Anica Kosmač, Boris Pintar, Danila Vehar, Nada Končan, Marica Kržišnik in Minka Oblak.

Večina si je družino ustvarila v okolici Gorenje vasi, Cerkna, Škofje Loke. »Le dve sošolki sta se odselili nekoliko dlje, ena v Prekmurje, druga v Italijo. Že res, da nekateri živimo dokaj blizu drug drugega, a se ne srečamo prav pogosto.«

Pouk so obiskovali v Gidorju, športno vzgojo pa v Partizanu, današnjem Sokolskem domu. Velika večina je v šolo hodila peš, malokdo s kolesom. Z veseljem se spominjajo učiteljev, ki so jih učili, denimo ravnatelja Vinka Jelovčana, ki je učil matematiko, Cilke Jelovčan, učiteljice slovenščine, Ljube Gorenc, učiteljice biologije, Ivanke Bedrač, učiteljice zgodovine, Francke Klemenčič, učiteljice športne vzgoje in Toneta Logondra, učitelja likovne vzgoje. Razrednik v 6., 7. in 8. razredu je bil zdaj že pokojni Boris Klemenčič, ki se jim je leta 1999 pridružil na srečanju.

»Učitelji takrat niso bili tako dostopni kot danes, temveč so imeli veliko večjo avtoriteto,«*»se spominja Oblakova, ki je sedela pri katedru in učitelju Jelovčanu vedno posodila nalivnik za vpise v dnevnik.*

Generacija, ki je pred 50-imi leti zaključila osnovnošolsko izobraževanje, se je ponovno srečala v začetku junija letos.

Osnovnošolsko izobraževanje so zaključili z dvodnevним izletom na morje. Sošolke in sošolci generacij 1954 in 1955 so bili nad srečanjem navdušeni, saj je bilo veselo in sproščeno. »Smo se naklepetali in nasmejali!«*»Ivan Kavčič pa je s harmoniko poskrbel še za dodatno dobro voljo. »Dogovorili smo se, da se ponovno vidimo čez pet let,«* je povedala Minka Oblak, organizatorka srečanja.

Lidija Razložnik

Napaka je lahko priložnost

V času, ko je dogajanje v šoli za mnoge precej zgoščeno in napeto, je dobro vedeti, kar je našim učenkam in učencem na srce položil belgijski ilustrator Jan de Kinder – da napake niso nujno nekaj slabega, da jih lahko izkoristimo na katerem koli področju, da so lahko priložnost za izboljšanje tega, kar smo delali slabo, pa naj gre za šolo, šport, umetnost ...

Obiskal nas je belgijski ilustrator Jan de Kinder, ki nam je predal pomembno sporočilo: Napake so zato, da se na njih učimo!

V okviru projekta Naša mala knjižnica je med učence petih razredov prišel belgijski ilustrator in avtor knjig *Se v gozdu bojiš*, *Veliki volk?* ter *Rdeča ali zakaj zasmehovanje ni smešno* Jan de Kinder.

Petošolcem je pokazal, kako nastane ilustracija in jim predstavil različne načine ustvarjanja. Najbolj jim je bilo všeč, ko je poudaril, da napaka ni nekaj slabega: »ČE SE PRI RISANJU ZMOTIMO, TEGA NE BRIŠEMO, AMPAK IZ NAPAKE NAREDIMO NEKAJ BOLJŠEGA.« Otroke je naučil risanja z ogljem in radirko. Ob koncu so tudi sami izdelali svojo knjižico z ilustracijami na nekoliko drugačen način.

Kolesarski izpit v petem razredu

»Za kolesarski izpit smo v šolo pripeljali svoja kolesa. Najprej jih je policist pregledal in nam razdelil nalepke 'Varno kolo'. Nato smo vozili poligon. Poligon je bil zame najtežji del izpita. Čez dva dni smo imeli drugi del, ko smo se vozili po Hotovlji in Predmostu. Velikokrat smo vadili, trikrat v skupini, nato pa vsak posamezno. Tako smo se dobro pripravili. Po malici smo imeli izpit. Jaz sem bil na vrsti osmi, ker smo se razvrstili po abecedi. Izpit sem opravil v prvem poskusu. Po končanem izpitu je učiteljica razdelila izkaznice in nam zaželela varno in srečno vožnjo. Nato smo se fotografirali in se s kolesi odpeljali domov.« (Filip)

»Na kolesarskem izpitu je bilo dobro. Najprej smo peljali sami, po malici pa je šlo zares. Jaz sem šel prvi, ker sem prvi po abecedi. Izpit sem brez težav opravil. Nato smo šli z Jakom in Tilnom s kolesi skupaj domov. Imeli smo se fino.« (Maks)

»Ko smo delali izpit na računalniku, se mi je zdelo kar težko, vendar sem ga uspešno opravila. Najbolj všeč mi je bil poligon. Potem smo

se šli vozit po Predmostu. Izpit sem uspešno opravila in odločila sem se, da bom šla tudi na tekmovanje Bicikl.« (Ajda)

»Ne glede na to, da sem opravila izpit, bom nosila čelado in previdno vozila.« (Lara)

»Na kolesarskem izpitu mi je bil najbolj všeč del na cesti. Zelo mi je bilo všeč, da smo najprej vozili v skupinah po pet.« (Katarina)

»Zelo všeč mi je, da sem uspešno opravila kolesarski izpit. Zelo sem ponosna nase, da mi je uspelo. Zdaj bom lahko sama šla v trgovino ali pa k prijateljici. Najbolj vesela sem, da sem dobila izkaznico in nalepko za varno kolo.« (Lucija)

»Na kolesarskem izpitu mi je bilo zelo všeč, ker smo se vozili s kolesi, ker si na poligonu moral biti spreten in ker so bili učitelji na vsakem križišču, da so nas opozorili, kaj smo naredili narobe. Pri cerkvi smo se lahko vozili in igrali z žogo. Najbolj si bom zapomnil poligon, ker mi je bil najboljši.« (Nejc)

Že 14-ič smo na šoli pripravili tekmovanje Bicikl 2019.

BICIKL 2019

Letošnje tekmovanje s kolesi – »Kaj več o prometu« oziroma »BICIKL 2019« je bilo že 14. po vrsti. Starejši kolesarji so tekmovali na občinskem prvenstvu, mlajši, 5. razred, ki so pravkar opravili kolesarski izpit, pa v svoji kategoriji, a z enakimi nalogami. Najprej so pokazali svoje poznavanje cestnoprometnih predpisov. Praktični del so opravljali z vožnjo po poljanskih ulicah, svoje kolesarske spretnosti pa so na koncu prikazali še na spretnostnem poligonu.

Tekmovanje vedno pomagajo izpeljati Svet za preventivo in varnost v cestnem prometu Občine Gorenja vas - Poljane, Avtošola Praktikum in OŠ Poljane. Sodelovalo je 50 tekmovalcev iz obeh osnovnih ter podružničnih šol naše občine – 8 učencev 5. razreda iz podružnic, 25 učencev 5. razreda matičnih šol ter 17 učencev od 6. do 9. razreda. Občinska prvakinja je znova postala naša učenka Anja Luznar.

Atletika

V Železnikih je potekalo medobčinsko tekmovanje v atletiki. V vetrovnem in hladnem vremenu je našim učencem uspelo doseči kar nekaj spodbudnih rezultatov. V hudi konkurenci učencev iz sosednjih šol so tekmovali v kategorijah starejših in mlajših učencev in učenek.

Pri mlajših učenkah in učencih se je najbolj izkazala šestošolka Mojca Krajnik, ki je zmagala v metu vorteksa, pri starejših pa osmošolki Anja Luznar, ki je v teku na 1000 metrov osvojila tretje mesto, in Tinkara Krek, ki je bila četrta v teku na 300 metrov. Na področnem tekmovanju v Kranju je Tinkara Krek dosegla tretje mesto.

Kdo je bil Janez Jesenko?

V sredo, 22. maja, je v šolski telovadnici potekala prireditev ob 180-letnici rojstva in 110-letnici smrti Janeza Jesenka, nekdanj priznanega slovenskega geografa in zgodovinarja. Njegovo življenje so predstavile uspešne šolske raziskovalke Taja Lesjak, Lena Pintar in Tia Zorko ter tako približale tega skoraj pozabljenega Poljanca občinstvu ter Tilnu, turistu, ki ga je na prireditvi po poljanskih znamenitostih vodila Maja. Na prireditvi so bile podeljene tudi nagrade najuspešnejšim učencem literarnega in likovnega natečaja KD Ivan Tavčar Poljane.

Bernarda Pintar

Poletni urniki, poletno branje

Ob zaključku projekta Družinsko branje smo v goste povabili zanimiva gosta: Piko Nogavičko in Gusarja Vala (v izvedbi Zavoda Enostavno prijatelji). Pomorska gusarska pustolovščina ene najbolj poznanih in priljubljenih knjižnih junakinj je navdušila tako otroke kot njihove starše. Z zabavno sceno in številnimi rekviziti, humornimi

dialogi ter zanimivo zgodbo sta gledalce popolnoma prevzela. V tem letu se je v projekt prijavilo skupno 166 družin, od teh jih je do zaključka kupone izpolnilo 95. Med sodelujoče pa smo razdelili 205 nagrad (kozarčkov).

Nova sezona projekta se vrača med naše bralce jeseni 2019.

POLETNI URNIK Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka

	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK
GORENJA VAS	ZAPRTO	13.00–19.00		13.00–19.00	
POLJANE			13.00–19.00		ZAPRTO
SOVODENJ			14.00–16.00		ZAPRTO
ŠKOFJA LOKA (oddelek za mladino in odrasle)	8.00–20.00	8.00–15.00	8.00–15.00	13.00–20.00	8.00–15.00
TRATA			14.00–19.00		
ŽELEZNIKI		13.00–19.00		13.00–19.00	
ŽIRI	14.00–19.00		10.00–17.00		

Na terasi mladinskega oddelka knjižnice v Škofji Loki smo pripravili zaključek družinskega branja.

Nasveti za poletno branje

V vročih poletnih dneh se lahko zatečemo v senco in vzamemo v roke dobro knjigo. Da boste lažje našli primerno gradivo, vam priporočamo nekaj naslovov.

KRIMINALNI ROMANI

- BJORK: Postelja iz peres
- LAPENA: Par iz sosednje hiše
- BRYNDZA: Dekle pod ledom
- PERSSON: Živi pesek

Živi pesek je brutalno iskrena izpoved o najstnikih, ki vas bo pretresla. Gimnazijo v najprestižnejši stockholmski četrti pretrse množično streljanje. Devet mesecev zatem se začne sodni proces proti osemnajstletni Maji, obtoženi pokola, v katerem sta umrla tudi njen fant Sebastian in najboljša prijateljica Amanda. A kaj se je zgodilo v resnici? Je Maja hladnokrvna morilka ali pa se je po naključju znašla v središču tragedije?

- EDVARDSSON: Čisto običajna družina
- MUSSO: Dekle in noč

ROMANI ZA SPROSTITUTEV

- HARMEL: Usodne sanje
- VALPY: Za vedno po francosko
- GOUNELLE: Človek, ki je hotel biti srečen
- MEISSNER: Ognjeni šal
- PAASILINNA: Ladjar z lepimi stopali
- YOUNG: Bostonske noči
- BACKMAN: Mož z imenom Ove

ZGODOVINSKI ROMANI

- CHAMBERLAIN: Krojačica iz Dachaua
- FOLLET: Trilogija Kingsbridge in Stoletje
- FacebookTwitterE-naslovGmail

V prvem romanu obsežno zastavljene trilogije Stoletje spoznavamo usodo petih družin (ameriške, ruske, nemške, angleške in valižanske) v mračnih in nemirnih časih prve svetovne vojne in ruske revolucije. Številne junake, katerih življenja se nepričakovano prepletejo, spremljamo od Washingtona do Sankt Peterburga, od umazanih in nevarnih rudnikov do bleščečih dvorskih soban ...

- SULLIVAN: Pod škrlatnim nebom

- SCARROW: Kamnita srca
- GILBERT: Pečat stvarjenja

ROMANI SLOVENSKE AVTORJEV

Letos obeležujemo 100. obletnico izida Tavčarjeve VISOŠKE KRONIKE, zato je povabljeni k branju omenjene knjige. V naših enotah je na voljo lepo število izvodov.

Priporočamo pa še nekaj novosti med domačimi avtorji:

- Vse nominirance za Kresnikovo nagrado
- RUGELJ: Resnica ima tvoje oči
- KONC LORENZUTTI: Bližina daljave
- ŠVIGELJ-MERAT: Coco Dias ali Zlata vrata

Brina Svit (v resnici Brina Švigelj Merat) je Slovenka, ki živi in ustvarja v Parizu. Knjiga Coco Dias ali Zlata vrata se torej dogaja prav tam in ima razmeroma avtobiografski pridih – Valérie Nolo naleti na odličnega plesalca tanga z imenom Coco Dias. On želi, da o njem napiše knjigo, v zameno pa jo bo naučil plesati. Potem plešeta sredi Pariza in Coco pripoveduje o svojih brazilskih koreninah in dvigu s socialnega dna, ona pa se uči plesati in živeti s tangom, vmes se prikrade še ljubeč moški in roman steče.

- JURANČIČ: Starinarnica
- LAINŠČEK: Strah za metulje v nevihti

RESNIČNE ZGODBE

• GRAY: Nikoli vama ne bo uspelo! 800-kilometrsko romanje v Kompostelo, dva prijatelja in en invalidski voziček

Zgodba v tej knjigi je eden najlepših primerov pravega prijateljstva. Polno ljubezni, humorja in vere. Preberite, kako nas prijateljstvo lahko potisne onkraj naših omejitev ... in nam pomaga, da postanemo najboljša oblika sebe.

- MILEK: Cavazza
- MILENKOVIČ: Izpoved iz harema
- ROBLEK: Zagret za tek

PRIPOROČILO ZA MLADINO

- BROOKS: Zgodbe za fante, ki si drznejo biti drugačni
- FAVILLI: Zgodbe za lahko noč za uporniške punce
- SCHAAP: Lučka
- PALACIO: Čudo

August Pullman se je rodil s hudo deformacijo obraza. Do desetega leta ni hodil v šolo, ampak je imel zaradi številnih zahtevnih operacij in dolgotrajnih okrevanj pouk doma. Z vstopom v peti razred osnovne šole je zdaj njegova edina želja, da bi ga sošolci imeli za navadnega. Toda novi sošolci ne morejo prezreti njegovega nenavadnega obraza.

Knjiga za najstnike, ki jo morajo obvezno prebrati tudi vsi odrasli. In svet bo postal za odtenek lepši.

- BLYTON: zbirka Nagajiva nika
- KODRIČ: Povej mi po resnici
- WOLTZ: Mavec
- FERLEŽ: Gol za Natašo

PRIPOROČILO

ZA NAJMALJŠE do 9 let

- MAV HROVAT: Miška želi prijatelja
- BONILLA: Bratec in sestra
- MARTINELLO: Tudi pošasti si umivajo zobe

Odprite to knjigo in odkrijte, kaj se je zgodilo majhni deklici, ki si ni hotela umivati zob. A bodite previdni ... lahko naletite na grozljive pošasti!

• SCHNEIDER: Gospod Vesel in gospa Mrak

- CANBY: Zgodba o luknji
- KOREN: Mala pošast Mici
- ISERN: Velika knjiga supermoči

Ob obisku naših enot vam bomo knjižničarke z veseljem pomagale pri izbiri gradiva za vroče poletne dni.

Bernarda Buh

Hop v počitnice

Vsi na OŠ Ivana Tavčarja nabiramo še zadnje ocene in preživljamo zadnje ure v uspešnem šolskem letu 2019/20, ki si ga bomo zapomnili po več stvareh.

S Pešbusom smo spodbujali učence, da bi več in čim rajši hodili v šolo peš.

Najprej po renesansi športnih aktivnosti, zahvaljujoč odprtju telovadnice in stadiona, zaposleni pa so bili veseli tudi velikega in lepo urejenega parkirišča. In seveda po muzikalu Mamma mia, ki je poskrbel, da sta celotna Poljanska dolina in okolica prepojeni z romantiko. Naj ob tem omenimo, da nič ne kaže niti to, da bi bili igralci naveličani igre. Še vedno bi nastopali na najrazličnejših odrih, če bi jim to omogočala sredstva. Stroški vsake predstave – ozvočenje, luči, najemi dvoran... – so namreč visoki in jih ne morejo v nedogled pokrivati le s prostovoljnimi prispevki velikodušnih gledalcev. Med njimi bi našli malo takih, ki se ne bi strinjali s trditvijo, da je muzikal Mamma Mia v poljanskem narečju nekaj najlepšega, kar se je kdaj koli zgodilo na osnovni šoli Ivana Tavčarja. Res škoda, da se tudi najlepše stvari ne morejo izogniti varčevanju.

Pešbus

Pešbus je za letos ukinitel proge, kljub temu pa upamo, da bodo otroci še naprej hodili v šolo peš – sami ali pa v družbi sosedov, prijateljev, sošolcev. Namen projekta ni samo hoja, ampak tudi medsebojno druženje. Veliko lepše je hoditi, če zraven lahko še klepetas in spoznavas nove prijatelje.

Štirinajst dni je potekal projekt in letos ne moremo reči, da nam je vreme služilo. Kljub temu so nekateri otroci redno hodili, ne glede na dež. Morda so uživali še bolj, ko so hodili po lužah in z dežnikom v roki. Na projekt se je prijavilo 27 učencev od 1. do 4. razreda. Večina prihaja iz naselij in ulic, kjer so potekale Pešbus linije. Na treh različnih poteh se je skozi dva tedna zvrstilo 12 spremljevalcev. Zahvala gre Združenju šoferjev in avtomehanikov Žiri (pokrivali so celotno Poljansko cesto), staršem, starim staršem, delavcem šole, ravnatelju in pomočnici, ki so s svojo udeležbo (kot spremljevalci) prispevali, da nam je projekt uspelo izpeljati do konca.

Idea je, da bi ga naslednje leto ponovili, upamo pa, da bi se ga udeležilo čim več otrok. Projekt smo začeli z željo, da prepričamo vsaj

enega učenca, da bi večkrat šel peš v šolo. Sami presodite, ali nam je to uspelo.

Odprava Mepi

V maju in juniju je 17 devetošolcev uspešno opravilo odpravo Mepi. Na prvi so prehodili pot iz Gorenje vasi čez Žirovski vrh do Žirov v prvem dnevu. Prenočili v Nordijskem centru Žiri in naslednji dan nadaljevali pot čez Breznico, Mrzli Vrh in Bevkov Vrh na Sovodenj. Na drugi odpravi so imeli izhodišče v Stari Loki. Prvi dan jih je pot vodila čez Križno goro, Planico, Čepulj do Mohorja. Tu so ob cerkvi postavili tabor in prenočili. Naslednji dan so pot nadaljevali preko Špičastega hriba, Jošta, Šmarjetne gore do Stražišča. Na obeh odpravah so se preizkusili v orientaciji, nošenju težkih nahrbtnikov, postavljanju šotorov, pripravi toplega obroka... Raziskovali so pot, po kateri so

hodili. Razvijali skupinski duh in solidarnost, saj je odprava za vsakega posameznika končana, če jo uspešno zaključijo vsi člani skupine. Ob vsem tem pa niso pozabili na zabavo, ki jo s seboj prinaša druženje z vrstniki.

Športni uspehi

V letošnjem šolskem letu smo se prvič udeležili tekmovanja v košarki 3 na 3 za starejše učence. Ekipo naše šole so sestavljali štirje fantje: Luka Šubic, Miha Rihtaršič, Gal Dolenc in Matevž Azbe.

9. maja smo najprej sodelovali na področnem prvenstvu v Kranju. Tam smo po uvodnih porazih proti OŠ Davorina Jenka in OŠ Tomaža Linhartarja na koncu v boju za tretje mesto premagali OŠ Staneta Žagarja. S tem smo si priborili mesto med 16 najboljšimi šolami v Sloveniji.

Vse dopoldne smo gledali v oblake, ali bo vreme zdržalo, da bomo odšli na tekmovanje v atletiki, ki je bilo v Železnikih 15. maja. In je. Kljub mrazu se je 40 učencev odpravilo proti Selški dolini. Domov so prinesli 10 medalj Zlato medaljo so dosegli Žan Šubic (600 m) in David Ušeničnik (krogla), srebrno medaljo Matej Bogataj (vortex) ter bronasto medaljo Lucija Reberšek (vortex), Jan Potočnik (60 m), Urban Kokelj (skok v daljino), Vid Hren (vortex), Miha Mravlja (60 m), Anže Jereb (300 m) in Nik Miklavčič (vortex).

Še dva dneva pred državnim prvenstvom nismo vedeli, koliko učencev bo zastopalo našo šolo. Na koncu je moška štafeta za las izgubila možnost sodelovanja in tako sta proti Zalcu odšla samo David in Žan. David Ušeničnik je sunil kroglo za odlično sedmo mesto, Žan Šubic pa si je na 600 m pritekel 14. mesto.

Na koncu naj vsem učencem, učiteljem, staršem ter ostalim bralcem zaželimo vroče, sončno in nasmejeno poletje.

Uredil novinarski krožek

Spodbuda za izdelavo spominka je bil velikan Vrhar

V projekt Turizmu pomaga lastna glava se v javorskem vrtcu vključujemo že peto leto. Letos smo izdelali spominek mojega kraja, idejo pa dobili po branju pravljice, ki jo je napisala domačinka Hermina Jelovčan z naslovom Velikan Vrhar ali Zakaj je na travniku za Pečjo velika skala?

Mimo velike skale na delu Meteoritkove poti smo se večkrat sprehajali, a ji nikoli nismo namenili kakšne posebne pozornosti. Po branju pravljice, v kateri je omenjen velikan Vrhar, pa domišljija otrokom ni dala miru. V njeni bližini in okolici smo iskali zlato in dragulje, našli pa veliko zdravilnih rož, iz katerih je Jerica kuhala čaj bolnemu očetu. Otroci so se ozirali proti Staremu vrhu in ugibali, ali velikan še živi.

V okviru projekta smo se preko različnih dejavnosti podrobneje seznanili tudi z oglarjenjem v naših krajih. Izdelali smo ogelčke iz pene kot protistresne žogice in šivali fižolčke iz filca. Ogledali smo si maketo, ki prikazuje oglarjenje, in risali kopo in velikana z ogljem.

Zdravilne rože smo pridno nabirali, jih posušili in izdelali lične škatlice, v katere smo shra-

Tudi v vrtcu v Javorjeh so sodelovali v projektu Turizmu pomaga lastna glava.

nili Jeričin zdravilni čaj. To je tudi končni produkt našega projekta – spominek mojega kraja, ki bi ga lahko ponudili turistu skupaj z zgodbo o velikanu Vrharju.

Projekt je potekal od marca do junija, zaključili pa smo ga z razstavo na prireditvi ob zaključku šolskega leta.

Vzgojiteljica Antonija Dolenc

Floorballisti do 19 let med najboljšo deseterico na svetu

»Uspeh, ki ga bo težko ponoviti, kaj šele preseči!«

Slovenska reprezentanca do 19 let, v kateri so bili tudi fantje iz naše občine, se je med 8. in 12. majem udeležila svetovnega prvenstva divizije A in B v floorballu, ki je bilo v kanadskem Halifaxu, in zasedla drugo mesto B-divizije.

Skupinska fotografija slovenske reprezentance do 19 let in navijačev na svetovnem prvenstvu v floorballu 2019 v Kanadi

To je pomenilo deseto mesto v skupni razvrstitvi. Slovenske barve so branili tudi: Urban Buh iz Lučin, Uroš Čemažar z Gorenje Dobrave, Urban Dolenc iz Poljan, Blaž Ferlan iz Gorenje vasi in Luka Stanonik iz Podgore. Poleg je bil tudi Nejc Šega iz Podgore kot pomočnik selektorja. Fantje so sicer člani FBK Polanska banda in ŠD Brlog, kjer tekom leta trenirajo in igrajo v elitni slovenski floorball ligi. Na kvalifikacijah v Moskvi so preteklo leto premagali vse nasprotnike in se kot zmagovalci kvalifikacijske skupine uvrstili na svetovno prvenstvo v Kanadi.

Tam so v skupinskem delu s 14 : 2 porazili Novo Zelandijo in z 11 : 4 Kanado. S 6 : 11 so izgubili z Nemčijo ter v polfinalu z 8 : 5 premagali Rusijo. V finalu so z rezultatom 9 : 3 morali priznati premoč Nemcev. »Igra v Kanadi je bila zelo dobra. Na začetku je bilo prisotne nekaj živčnosti, ki pa je izginila z zmago proti Novi Zelandiji,« je povedal Nejc Šega. »V času priprav sem poudarjal dvoje: fokus in fiziko. Fokus je bil prisoten vse do konca, fizike pa nam je za las zmanjkalo. Fantje so na vsaki tekmi dali od sebe vse in še več, tako da jim ni kaj očitati. Finale divizije B

je še vedno uspeh, ki ga bo težko ponoviti, kaj šele preseči!«

Napredek v igri

Šegove naloge so bile priprava treningov, utrjevanje taktičnih podlag, individualno treniranje igralcev ter sledenje vmesnim ciljem. Selektor Gorazd Tomc je bil službeno odsoten pol leta, tako da je bilo veliko dela opravljenega po telefonu in facebooku. Pomoč ekipi sta nudila Jani Šubic in Anže Šneberger, ki je svoje delo opravljal na Češkem. Kot poudarja Šega, so fantje požrtvovalni, poslušni ter vedno pripravljeni slediti dogovoru. So veliki borci, ki so v igri zelo napredovali. »Najbolj prav Luka Stanonik. Vsem športom je skupni imenovalec trening. Če v nekaj veliko vложиš, imaš veliko tudi pokazati, in ta fant res obeta. Je na dobri poti, da postane zelo dober igralec.«

Podpora domačih navijačev

Slovensko reprezentanco so s tribun v Kanadi spremljali navijači, ki so igralce spodbujali in zanje glasno navijali. Med navijači sta bili tudi družini Buh iz Lučin ter Stanonik-Bašelj iz Podgore. Prijeten sprejem so fantje doživeli pred Športno dvorano Poden ob vrnitvi domov. »Zame osebno je bilo to nekakšno olajšanje, saj je bilo v prvenstvo vloženega veliko truda in časa, in ko na koncu oddaš 'otroke' staršem, ti nekako pade breme iz ramen. Doseženi uspeh je potrditev, da sem v skoraj 20 letih, odkar sem v floorballu, nekaj (do)dal ter veliko pridobil,« je iskren Šega. Za dobršen del ekipe, katere slogan je Srce, pogum Slovenci, Slovenija!, je bila to prva udeležba na svetovnem prvenstvu do 19 let. Fantje si bodo najprej privoščili nekaj počitka, nato pa jih že čakajo mednarodni klubski turnirji, začetek sezone in reprezentančni zbori.

Lidija Razložnik

Miha Alič iz Lučin ponovno slavil na mali Franji

Miha Alič iz Lučin je drugič zapored slavil na malem maratonu Franja, in sicer je 97 kilometrov poti prevozil v rekordnem času (2:22:44), štiri minute hitreje od prejšnje najboljše znamke. Odlični so bili tudi drugi naši občani.

»Štirje smo se odlepili od ostalih na vzponu proti Lučinam, spust proti Gorenji vasi pa je bil zelo hiter, tako da smo v dolino skupaj pripeljali še trije, poleg kasneje drugouvrščenega Janija Prešerna tudi Tilen Potisk iz ŠD Poljane. Žal sva s Prešernom nato ostala sama, do Ljubljane sva se lepo menjavala v vodstvu in vzdrževala hitrost nekaj čez 40 kilometrov na uro. Nato sem malo pospešil in se sam pripeljal v cilj,« je opisal Miha Alič. Kot je dodal, ju je na poti malo skrbelo, da bi ju skupina ujela, na koncu se je dobro izšlo. Tretjeuvrščeni je na cilj pripeljal dobre tri minute za zmagovalcem, za njim pa so v večji skupini ciljno črto prečkali tudi Tilen Potisk ter Jan Jereb in Blaž Oblak, oba iz Lučin.

Miha pravi, da na progi ni bilo nič posebnega, manjši zaplet je imel pred startom. »Ugotovil

sem, da sem na start prišel brez kratkih hlač. Prinesli so mi jih nekaj minut pred začetkom dirke,« je povedal in dodal, da je skupno deseto mesto, ki ga je na veliki Franji osvojil Aleš Hren iz Poljan, zavidljiv rezultat. Pred njim so v cilj 156-kilometrsk razdalje pripeljali samo štirje Slovenci, uvrščenih je bilo 976 kolesarjev, na krajši razdalji jih je bilo 1182.

Miha in Aleš se zdaj pripravljata na rekreativni Giro d'Italia, ki bo avgusta v Julijski krajini. Ponavadi se ga udeleži kakih 150 kolesarjev, tekmovalje pa poteka v petih etapah, dve sta bolj gorski. Vsak dan kolesarji prevozijo približno sto kilometrov, je opisal Miha. Oba sta se tekmovalnja udeležila že večkrat, Aleš ima še mnogo več izkušenj s te dirke.

M. B.

Na mali Franji je letos vnovič slavil Lučinčan Miha Alič.

Čista desetka!

18. maja je Športno društvo Marmor Hotavlje pripravilo jubilejni 10. trail KBK iz Kopačnice na Blegoš in nazaj.

Na startu jubilejnega 10. traila KBK

Letošnji trail KBK je bil netipičen, aprilski, čeprav smo bili lahko po koncu dogodka kar zadovoljni, da nam je vsaj sobotno dopoldne prizanesele z dežjem. Res je, da so imeli udeleženci ob prečanju vrha Blegoša najbrž kar nekaj težav z gosto meglo, a je bil zato preostanek poti v razmerah, ko ni bilo vročine, bolj prijazen do tekačev oziroma pohodnikov, ki so se v klanec proti Blegošu netekmovalno podali že eno uro prej, torej ob osmih.

Med rekordnim številom sodelujočih sta absolutna zmagovalca postala Ana Čufer in Mark Bogataj.

Da ima KBK zveste udeležence, dokazuje kar pet tekačev in ena tekačica, ki so bili prisotni

Dosedanji udeleženci vseh 10 trailov KBK z idejnim vodjo KBK-ja Boštjanom Jezerškom (levo).

na vseh dosedanjih KBK izzivih. Nagradili smo jih s praktično nagrado.

KBK je tudi prvi od tekov, ki štejejo za Pušeljce gorskih tekov. V začetku junija je potekal 24. mednarodni tek na Ratitovec, sredi junija pa še Gorski maraton štirih občin. Zadnji cvet bodo tekači utrkali septembra, ko bodo tekli na Črno prst. Ob zaključku v Podbrdu bo tudi zaključek Pušelja.

Naslednji trail KBK bo 16. maja prihodnje leto. Glede na letošnji slogan dogodka »KBK – čista desetka« se za vrhunsko izvedbo in zadovoljstvo sodelujočih ni bati.

Niko Stržinar

Projekt KOGIS

Vabilo k sodelovanju v raziskavi

Sodobni način življenja nam zapoveduje sedenje v številnih aktivnostih, pa naj bo to delo, branje, uporaba računalnika ali gledanje televizije. Predvsem hrbtenica je tako izpostavljena večji obremenitvi in možnosti za razvoj degenerativnih sprememb.

Cilj projekta KOGIS je ozavestiti delovno populacijo o možnostih doseganja minimalnih priporočenih vrednosti dnevne gibalne/športne aktivnosti že med delovnim časom. Ugotovitve in rezultati projekta KOGIS bodo vidni na več ravneh in bodo v vseh elementih vsebovali pomemben doprinos k razvoju in izboljšanju kakovosti življenja za posameznike, vključene v aktivnosti projekta, ter širšo družbo kot celoto.

Projekt KOGIS vodi doc. dr. Uroš Marušič. V projekt KOGIS smo vključeni študenti različnih profilov (fizioterapija, kineziologija in psihologija).

V projektu želimo oceniti različne pozicije dela, in sicer delo v sedečem, stoječem in premikajočem se okolju. Zanimali nas bodo parametri, kot so količina gibanja, skeletno-mišično neugodje, učinkovitost dela in kognitivne sposobnosti, spremljali bomo tudi elektrokortikalno aktivnost možganov ter mišične odzive, hojo in ravnotežje.

Vabilo za občane

Udeleženci projekta skupaj s pedagoškim mentorjem doc. dr. Urošem Marušičem vabimo vse občane, stare med 21 in 60 let, da sodelujejo v naši raziskavi. V raziskavo se lahko vključijo tisti, katerih delovno mesto je večinoma sedeče in so brez večjih zdravstvenih težav. Z vašo prostovoljno udeležbo boste doprinesli k znanosti ter dobili povratno informacijo o stanju vaših mišic in možganov (miselne sposobnosti, na primer: spomin, pozornost itd.). Meritve se bodo izvajale trikrat po štiri ure v Mediteranskem centru zdravja Koper. V zameno za čas pa vam bomo po meritvah podali povratno informacijo o rezultatih na vseh področjih merjenja.

V primeru, da bi se bili pripravljeni udeležiti naše raziskave, sem vam kot občanka in del fizioterapevtskega dela projekta pripravljena ponuditi prevoz do Kopra in nazaj. Za dodatne informacije in vprašanja sem vam na voljo na pivk.tanja@gmail.com in na telefonski številki 031/236-433.

Tanja Jereb

Merjenje elektrokortikalne aktivnosti možganov (EEG).

Naložbo sofinancirata
Republika Slovenija in Evropska unija
iz Evropskega socialnega sklada.

Poleti za šabeso, pozimi za čaj in terjak

Bezeg je v starem zdravilstvu veljal za sveto drevo, saj je pozdravil veliko bolezni. Imenovali so ga zdravilna skrinjica kmečkih ljudi.

O bezgu je nemalo zgodb, povezanih z ljudskim verovanjem, toda rastlina je deloma resnično čarobna, saj odpravi številne težave, ki jih imamo predvsem pozimi. Pri uporabi moramo biti pozorni na to, kako dolgo pijemo čaj, sok ali šabeso, saj bezeg pospešuje izločanje vode iz telesa ter s sečem tudi kalija. Čaj ni priporočljiv za nosečnice, doječe matere in otroke. Pomaga pri reševanju številnih težav predvsem pri prehladu, saj je potenje in izločanje vode z njim pospešeno, ter pri sladkorni bolezni in senenem nahodu. Spodbuja delovanje znojnic, niža vročino, čisti kri, dviga odpornost proti okužbam, deluje diuretično. Okus čaja je odvisen od mešanice suhih sestavin, bezeg v mešanici pripomore k boljšemu okusu. Za zimsko pitje čaja moramo na tri tedne menjati sestavine, saj ima vsaka zdravilna rastlina, iz katere pripravljamo čaj, velik vpliv na naše telo. Če pozimi pijemo domače čaje, je velika verjetnost, da se bomo

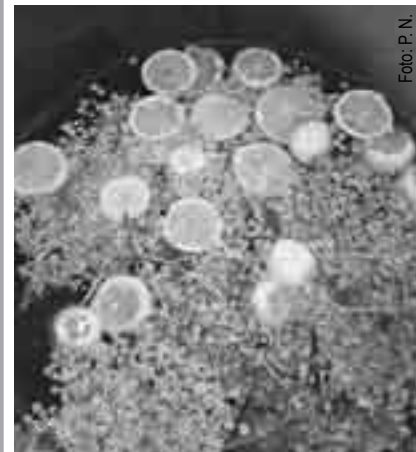
izognili raznim prehladom, gripam in anginam.

Iz bezga pripravljamo šabeso, cvetove lahko ocvremo v pivskem testu, naredimo sok, mlete cvetove pa porablamo kot dodatek v pecivih. Bezeg raste ob jasad, pod gozdom, ob cesti, nekateri ga sadijo na vrtove. Nabiramo ga čim dlje stran od prometnih cest. Sušimo ga na belem papirju na toplem, v senci, lahko v električnem sušilcu. Vedno ostane lepo bel, če ga nabiramo na dan za cvet. Ne sušimo ga neposredno na soncu, ker ne ohrani lepe svetlo rumene barve. Pozorni moramo biti na žuželke, ki so zelo rade med drobnimi cvetki v kobulu, na stebelu pa so pogosto uši. Poleti nabiramo cvetove in jeseni jagode. Jagode lahko povzročijo trebušne težave ali bruhanje, če zaužijemo surove, zato jih vedno predelamo. Lahko naredimo terjak, jih posušimo za čaj ali iz njih skuhamo marmelado.

Jana Rojc

Recept za šabeso

Če smo zelo natančni pri merah, ne bo postala sluzasta oziroma oljnata. Ker mislimo, da bo boljšega in močnejšega okusa, dodamo več cvetov, kar je pogosto napaka.

Sestavine:

- 4,5 litra vode,
- 30 ml vinskega ali jabolčnega kisa,
- 700 g sladkorja,
- lupina in limonin sok ter
- 12 bezgovih cvetov (če so manjši, še kakšen več).

Vodo najprej zavremo in prelijemo v posodo ter dodamo sladkor. Vse skupaj ohladimo, dodamo kis, limono in cvetove. Pokrijemo s krpo in pustimo stati 24 ur. Skozi gazo ali zelo drobno cedilo tekočino prelijemo v dobro očiščene steklenice.

Bezgov šabesa bo tako nared čez 14 dni.

Če bezeg v dolini že dela plodove, ga najdemo v višjih predelih. Potrudimo se za svoje zdravje v mrzlih, prehladnih zimskih mesecih. Kakšen cvet lahko dodamo tudi v jagra, ki nastaja na okenski polici.

Raziskovali in izdelovali smo freske

V Vrtcu Agata Poljane že nekaj let sodelujemo v projektu Turizmu pomaga lastna glava. Letošnja rdeča nit projekta je bila Turistični spominek mojega kraja. Človek je del družbenega okolja, v katerem raste, živi in deluje. Da bi otroci lahko sodelovali z okoljem, vplivali nanj in ga kasneje kot odrasli aktivno spreminjali in sooblikovali, ga morajo najprej spoznati.

Otroci iz 8. skupine Čebele in 9. skupine Škratki so spoznavali svoj kraj, opazovali zgradbe in ugotavljali njihovo funkcijo. Zelo so jih pritegnile freske na zgradbah in pokazali so veliko zanimanja za iskanje, opazovanje in raziskovanje le-teh. Prav freske smo izbrali za temo v projektu in ji dali naslov Moja prva freska. V goste smo povabili akademsko slikarko Majo Šubic, s katero je vsak otrok ustvaril svojo fresko. Ustvarjali smo slike na kartonu, na siporeksu in naredili maketo Poljan. Za zaključek smo izdelali še 'spominek mojega kraja'. V pokrovček smo vlili mavec. Ko se je ta napol posušil, smo vanj s palčko narisali sliko, ki

nas spominja na naš kraj, in jo pobarvali.

Otroci so nas kljub svoji mladosti pozitivno presenetili s svojim zanimanjem, pristopom, odnosom, zrelostjo ter aktivnostjo skozi projekt, ki je potekal celo šolsko leto. Projekt smo zaključili

z odprtjem razstave, kjer so se otroci samozavestno predstavili ostalim otrokom v vrtcu in tudi širši javnosti, na kar smo bili vsi vpleteni izredno ponosni.

Jožica Maček

Otroci iz Vrtca Agata so freske postavili na ogled na razstavi v kulturnem domu v Poljanah.

S 4703 vpisi spet rekordna sezona

S podelitvijo nagrad se je 2. junija na Jelencih zaključila 8. sezona akcije Prijatelji Jelenc Planinskega društva Gorenja vas.

Prijatelji Jelenc so se vpisovali od 4. novembra do 2. maja, skupno je bilo možno zbrati 61 vpisov, kar je uspelo štirim pohodnikom: Jožetu Justinu, Dragu Trčku, Franciju Ozebku in Marjanu Gaserju. Pavle Razložnik in Niko Franko sta jim sledila z enim manj.

Sezona je bila rekordna tako po številu vpisov kot številu sodelujočih. Skupno je organizator, Planinsko društvo Gorenja vas, naštel 4703 vpise. 113 od 180 sodelujočih je zbralo več kot 20 vpisov. »Zbrani vpisi kažejo, da se je akcija v zadnjih letih prijala in razširila – dosegla je svoj osnovni namen: hoditi v hribe,« je pojasnil Darko Miklavčič. Na Jelence v večini zahajajo domačini in pohodniki iz Selške doline. »Med njimi so tudi pohodniki, ki se vzpenjajo na Blegoš in se v tamkajšnji koči vpišejo kot 'Blegoška korenina', na Jelencih pa kot 'Prijatelj Jelenc'.«

Nagrada za spodbudo

Vsem, ki se v knjigo Prijatelji Jelenc vpišejo dvajsetkrat, društvo podeli kakovostno športno

majico. Tisti, ki zberejo trideset vpisov ali več, pa postanejo lastniki športne jakne. Predsednik društva, Rafael Krvina, je povedal, da nagrade z znakom Prijatelj Jelenc ni možno kupiti, možno si jo je le prislužiti z vztrajnostjo. »Tokrat smo praktične nagrade podelili še štirim za prvo in dvema za drugo mesto. Podelili smo še dve nagradi, in sicer Slavku Slabetu iz Kopačnice za podporo in vzpodbudo svoji ženi, da se je tudi sama vpisala med 'Prijatelje Jelenc' in Robertu Peternelju, ki se je s svojo napovedjo v januarski stavi najbolj približal končnemu številu vseh vpisov v sezoni.«

Jelenci, ena izmed aktivnosti Slovenija planinari

Med sodelujočimi je vedno več družin z otroki. »Če smo v preteklem letu otroke prešteli na prste ene roke, se je danes to število potrojilo. Gre za odnos družin do narave, gibanja in miselnost staršev, da je treba tudi z otroki v hribe.« V zavetišču je za nove člane

Kot je poudaril Rafael Krvina, se akcija Prijatelji Jelenc ne more primerjati denimo z akcijama Blegoška korenina ali Prijatelj Ratitovca. »Tam gori planince ponesejo vzpon na goro, sončni vzhod ali večerna zarja. Jelenci pa domujejo sredi gozda. Kaj potem žene ljudi na Jelence, v majhno zavetišče, kjer lahko dobiš le nekaj pijače? V en glas lahko rečemo: to zavetišče, ta bajta ima dušo! Tu se srečaš in se moraš pogovarjati z ostalimi prijatelji. Tu je doma lepa beseda in prigrizek na mizi. Na Jelencih vsakokrat začutiš veselje do življenja!«

in 'Prijatelje Jelenc' še dovolj prostora. »Med pohodniki je veliko mladih tja do trideset let, kar je spodbudno. Imeli smo tudi nove dežurne, kar pomeni, da se razpoznavnost Jelencev širi. To je prepoznala tudi Planinska zveza Slovenije, saj so Jelenci uvrščeni v skupno vseslovensko akcijo Slovenija planinari,« sta še povedala Krvina in Miklavčič.

Obisk Jelenc bo možen tudi v poletnem času, in sicer vsako nedeljo.

Lidija Razložnik

Gasilska fotografija letošnjih 'Prijateljev Jelenc'

Trebijski gasilci zmagovalci Mercatorjeve akcije

V Mercatorjevi akciji Radi delamo dobro so sodelovala tri društva iz naše občine: Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Trebija, Turistično društvo (TD) Slajka Hotavlje in Društvo upokojencev (DU) za Poljansko dolino. Kupci v Marketu Gorenja vas so z vsakim nakupom od 1. do 30. aprila prejeli žeton, ki so ga podelili najbolj zaslužnim. Največ žetonov je zbralo PGD Trebija (5926) in prejelo tisoč evrov denarne nagrade. Na drugo mesto se je uvrstilo DU za Poljansko dolino (2152 žetonov) in prejelo darilno kartico v vrednosti 200 evrov, tretji pa so bili člani TD Slajka Hotavlje (1914 žetonov), ki so prejeli darilno kartico v vrednosti 100 evrov.

»Denar bo namenjen nadgradnji gasilskega doma in nakupu novega gasilskega vozila,« je povedal Tomaž Jereb, poveljnik PGD Trebija, in priznal, da so zaradi močne podpore v kraju upali na zmago. »Zelo smo veseli denarne nagrade in se vsem, ki so glasovali za nas, lepo zahvaljujemo.« L. R.

Foto: Kaja Stucin

Radar zopet odprl svoja vrata

Vremenski radar na vrhu Pasje ravni na tromeji gorenjevaške, škofjeloške in dobrovske-polhograjske občine je bil postavljen za spremljanje vremenskih razmer v zahodnem delu Slovenije. Strokovnjaki z Agencije republike Slovenije za okolje (ARSO) so ob zdaj že tradicionalnem vsakoletnem Dnevu odprtih vrat 25. maja med 11. in 17. uro vodili na ogled stolpa in radarja ter odgovarjali na vprašanja številnih

Foto: Jure Ferlan

obiskovalcev, med katerimi ni manjkalo tudi tistih s Poljanskega. Najvztrajnejših ni pregnalo niti nekaj močnih nalinov, ki so makadamsko cesto do radarja spremenili skorajda v potok. S stolpa, s katerega seže pogled na velik del domovine in zamejstva, so lahko tega dne opazovali dinamično vremensko dogajanje. Pri dogodku je sodelovala tudi Krajevna skupnost Črni Vrh nad Polhovim Gradcem.

Jure Ferlan

Turnir v floorballu v Poljanah

Na letošnjem ŠvicBolu kar 20 ekip

Floorball klub (FBK) Polanska Banda je 1. junija letos organiziral že 14. turnir v floorballu oz. ŠvicBol, na katerem je sodelovalo kar 20 ekip.

Foto: Jure Ferlan

ŠvicBol Poljane 2019

Na letošnjem turnirju je prvo mesto že tretje leto zapored osvojila ekipa Debilkoti, drugo mesto ekipa Lord A.G.C. #9, tretji pa so bili člani ekipe Mulci. Nagrado za najboljšega strelca je prejel Luka Stanonik, najboljša strelka turnirja pa je bila Laura Žavbi. Organizatorji se zahvaljujejo vsem, ki so pripomogli, da je bila izvedba letošnjega ŠvicBola več kot uspešna, hkrati pa tudi vsem udeležencem, ki s svojo udeležbo skrbijo, da dogodek ostaja največji rekreativni floorball turnir v Sloveniji.

In za vse, ki igre še na poznate – kako poteka? Floorball je športna različica dvoranskega hokeja, ki je za razliko od hokeja na ledu nenasilen šport, pri katerem je grobost strogo kaznovana. Igralec igra s posebno palico, ki ima oblikovan plastičen loparček. Moštvo skuša v nasprotnikova vrata potisni plastično votlo žogico. Vratar je zavarovan, saj igra brez palice, zato skuša vrata zavarovati s telesom, nogami ali rokami. Igralci in vratar morajo biti

ustrezno telesno pripravljeni, saj je floorball zelo dinamičen in hiter šport, ki zahteva tudi odlično tehniko obvladovanja žogice s palico. Strategija igre in sama postavitev igralcev sta precej podobni hokeju na ledu. V Poljanah so tako letos igrale ekipe s štirimi igralci, vratar pa je igral s palico. Tekmovanje je sicer potekalo po pravilih Floorball zveze Slovenije, z izjemami, ki jih lahko določi organizator. Za zaključek so organizatorji pripravili že tradicionalni ogled finalne tekme nogometne Lige prvakov.

Floorball sekcija v Poljanah je bila ustanovljena leta 2005 in je najmlajša sekcija Športnega društva Poljane. Z ustanovitvijo sekcije so sledili splošnim trendom v okolici, kjer je igra v zadnjih letih zelo popularna. Njihovi člani med drugim igrajo za ekipe z daljšo tradicijo na najvišjih nivojih, raznih turnirjev in ligaških tekmovanj pa se udeležujejo tudi z lastno ekipo, ki se imenuje Polanska banda.

Kristina Z. Božič

KŠPD v novih prostorih

Zaradi selitve lekarn v gorenjevaškem zdravstvenem domu v nižjo etažo se je moral Klub študentov Poljanske doline preseliti. Primerne prostore so našli v nekdanji garaži na drugi strani stavbe, kjer imajo na novo urejeno sobo za druženje, študijsko sobo z računalniki in priročno kuhinjo. Površina prostorov je po površini približno enaka kot prej. Ureditev novih prostorov so omogočile občina in Gorenjske lekarnice. Stare klubske prostore so si delili z gorenjevaškimi planinci, zdaj pa so samostojni. Odprtje prostorov s piknikom so pripravili 2. junija.

KŠPD nudi svojim članom številne ugodnosti. Poleg prijetnih prostorov, kjer se lahko zbirajo in družijo ali učijo, članstvo v klubu ob vsakoletnem uporabnem darilu ob vpisu prinaša subvencioniranje športnih dejavnosti, različnih tečajev in koncertov, uporabo računalnikov in brezplačno fotokopiranje. Po študentom prijaznih cenah omogočajo obisk gledališča in kina. Vsako leto organizirajo novoletni izlet v tujino, smučanje in različne športne in zabavne vsebine. Podpirajo tudi študentske mamice s subvencijo nakupa opreme za dojenčka v višini 100 evrov. Poleg tega so člani kluba tudi družbeno dejavni, saj vsako leto organizirajo novoletno prireditev Študentje voščijo, prvega decembra ozaveščajo na stojnici o dnevu boja proti aidsu, občasno organizirajo študentske zabave ter sodelujejo na maratonu Franja. Vsako leto se udeležijo tudi vseslovenske Škisove tržnice v Ljubljani, kjer predstavljajo Poljansko dolino. Kot je povedal predsednik kluba Domen

Foto: Jure Ferlan

Novi prostori KŠPD za študente in dijake v pritličju gorenjevaškega zdravstvenega doma

Eržen, se aktivno sodelovanje v študentskem klubu dolgoročno obrestuje, saj opaža, da potencialni delodajalci cenijo izkušnje, pridobljene v takšnih organizacijah. Zato vabi vse študente in dijake iz občine k aktivnemu članstvu v klubu.

Jure Ferlan

Kam junija in julija 2019?

- Od 17. maja dalje: **Ogled muzejskih zbirk na dvorcu Visoko ob sobotah, nedeljah in praznikih od 9. do 19. ure.** Ogled možen tudi v času odprtja Kavarne Visoko. Organizira: Zavod Poljanska dolina. Dod. inf.: Lucija Kavčič, 031/720-573, lucija.kavcic@poljanskadolina.com.
- 21. junij ob 19. uri: **Visoška kronika na prostem na Visokem v izvedbi SNG Drama.** V primeru slabega vremena bo predstava v OŠ Poljane. Organizira KD dr. Ivan Tavčar Poljane. Dod. inf.: Goran Šušnjar, kdpoljane@gmail.com.
- 22. junij ob 9.30: **Turnir v pospešenem šahu za pokal poljanske doline Minervo 2019, 'Zlata čipka 2019', Gostilna Trnje, Železniki.** Organizira ŠD Poljane. Dod. inf.: 041/799-770, sah.sdpoljane@gmail.com.
- 22. junij ob 10. uri: **Odprtje razstave Voda, vir življenja.** Organizator: KD Deteljica. Dod. inf.: Vida Šubic, 051/244-856, vida.subic@gmail.com.
- 22. junij od 12. do 18. ure: **Kolesarska dirka po Sloveniji.** Več na: <https://tourofslovenia.si/sl/etapa/3>.
- 23. junij: **Planinski izlet na Možic (1802 m).** Odhod izpred trgovine KGZ Gorenja vas ob 7. uri. Pot je lahka in označena, primerna za družinski izlet. Skupni čas hoje – 3 ure. Organizira: PD Gorenja vas. Dod. inf. in prijave: Darja Krek, 031/247-915, www.pdgorenjivas.com.
- 23. junij ob 12. uri: **Meddruštveno srečanje v Novi Oselici.** Organizira Društvo upokojencev Sovodenj. Informacije in prijave pri društvenih poverjenikih; Alojz Bajt, 031/307-193, alojz.bajt@siol.net.
- 23. junij ob 17. uri: **Tradicionalna gasilska veselica s srečelovom z Ansambлом dveh dolin pri podružnični šoli v Javorjah.** Organizira PGD Javorje. Dod. inf.: Igor Alič, 051/202-224, predsednik@pgd-javorje.si.
- 24. junij ob 20. uri: **Gasilska veselica z Ansambлом dveh dolin in Ansambлом Pogum na Šinkovcovem travniku.** Organizira: PGD Hotavlje. Dod. inf.: Blaž Mravljia, 040/430-842.
- 25. junij ob 9. uri: **Tradicionalni pohod Javorje–Žetina–Javorje.** Organizira: TD Stari vrh. Dod. inf.: Janez Šturm, 040/190-701, gostilna.blegos@siol.net.
- 29. junij od 10. do 13. ure: **Ustvarjalne delavnice na Dvorcu Visoko.** Organizirata: Zavod Poljanska dolina in Zavod O. Dod. inf.: Lucija Kavčič, 031/720-573, lucija.kavcic@poljanskadolina.com, www.poljanskadolina.com.
- 2. julij–20. avgust: **Vsak torek kopalni izlet v Izolo in Strunjan.** Prijave sprejemata Franci Fortuna in Franci Dolenec. Organizira Društvo upokojencev za Poljansko dolino Gorenja vas.
- 6. julij ob 10. uri: **Redno mesečno vodenje po utrdbi v Golem vrhu.** Predhodne prijave niso potrebne. Zaželeno so čelne svetilke ter primerna obleka in obutev. Cena vodenja: 5 €. Organizira: Zavod Poljanska dolina. Dod. inf.: Lucija Kavčič, 031/720-573, lucija.kavcic@poljanskadolina.com.

- 6. julij ob 21. uri: **Večer z DeVito bandom v Taverni Petra v Gorenji vasi.** Organizira: Taverna Petra. Dod. inf.: Petra Klemenčič, 041/482-368, klemencic.petra@gmail.com.
- 6. julij: **Balinanje za društva in posameznike z območja KS Sovodenj na Sovodnju.** Organizira PGD Sovodenj.
- 7. julij: **Gasilska veselica na Sovodnju z Ansambлом Toneta Rusa z gosti (Fantje z vseh vetrov).** Organizira PGD Sovodenj.
- 7. julij: **Tradicionalno srečanje članov društva (Piknik 2019) na Kmetiji Okršlan.** Organizira Društvo upokojencev za Poljansko dolino Gorenja vas. Dod. inf. in prijave pri društvenih poverjenikih.
- 13. julij ob 10. in 11. uri: **'Žive slike' v Šubičevi hiši.** Organizirajo: Zavod Poljanska dolina, Zavod O, Šubičeva hiša. Dod. inf.: Lucija Kavčič, 031/720-573, lucija.kavcic@poljanskadolina.com.
- 13. julij ob 20. uri: **Gasilska veselica z ansambлом Raubarji na športnem igrišču na Trebiji.** Organizira PGD Trebija. Dod. inf.: Blaž Kosmač, pgdtrebija@gmail.com.
- 14. julij: **Planinski izlet na Storžič (2132 m).** Pot je zahtevna in označena. Skupni čas hoje – 8 ur. Organizira PD Gorenja vas. Dod. inf. in prijave: Drago Trček, 031/364-859, www.pdgorenjivas.com.
- 20. julij: **Pohod na Blegoš kot nekoč.** Odhod ob 8. uri iz Javorij. Organizira: TD Stari vrh. Dod. inf.: Janez Šturm, 040/190-701, gostilna.blegos@siol.net.
- 20. julij ob 18. uri: **Gasilska veselica s skupino Pop design in ansambлом Ideja na Kalarjevem travniku v Gorenji vasi.** Ves izkupiček bo namenjen izgradnji novega gasilskega doma. Organizira: PGD Gorenja vas. Dod. inf.: Gregor Stanonik, 031/888-848, info@pgd-gv.si.
- 26. julij ob 19.30: **Petkov praznik žetve na Žirovskem vrhu.** Ob 19.30: kmečka igra 'Očetov prav', od 20.30 dalje zabava z Ansambлом Banovšek. Organizira TD Žirovski vrh. Dod. inf.: Lucija Kavčič, 031/693-731, lucija@tdzirovskivrh.si.
- 27. julij ob 19.30: **Sobotni praznik žetve na Žirovskem vrhu.** Ob 19.30: kmečka igra 'Očetov prav', od 20.30 dalje zabava z Ansambлом Smech. Organizira TD Žirovski vrh. Dod. inf.: Lucija Kavčič, 031/693-731, lucija@tdzirovskivrh.si.
- 28. julij ob 10. uri: **Nedeljski praznik žetve na Žirovskem vrhu.** Ob 10. uri: srečanje ljudskih godcev in pevcev, ob 15. uri: kmečka igra 'Očetov prav', ob 16.30: 30-letnica ansambla Blegoš, od 18. ure dalje zabava z ansabloma Blegoš in Fantovci. Dod. inf.: Lucija Kavčič, 031/693-731, lucija@tdzirovskivrh.si.
- 28. julij ob 18. uri: **Gasilska veselica z ansambлом Svetlin v parku pred kulturnim domom v Poljanah.** Organizira: PGD Poljane. Dod. inf.: Damjan Vidmajer, tel. št. 040/607-306, damjan.vidmajer@gmail.com.

Kletjarsko društvo Deteljica
Gorenja vas

Razstava

Voda,
vir življenja

Lepo vabljeni!

Sokolski dom Gorenja vas
Otvoritev: 22.6. ob 10. uri
Ogled možen še:
23. – 25.6. od 9. do 19. ure

Foto meseca

Fotografije za rubriko, ki ji namenimo zadnjo stran, se kar pridno nabirajo.

Tokrat so jih poslali tri bralke in en bralec. Helena Miklavčič se je s prijateljico v lepem junijskem vremenu podala na potep do Krnskega jezera in na Golico. Nastali sta dve lepi pohodniški fotografiji.

3. junija se je popoldne nad Gorenjo vasjo razbesnela nevihta, Romana Pustavrh je ujela ravno trenutek, ko se je strela dotaknila tal.

Nada Filipič, ki je tudi navdušena nad fotografijo, je ujela nekaj odtenkov pomladi: »Spomladi je moj najljubši motiv travniško cvetje, zato vam pošiljam nekaj slik ...« Izbrali smo dve fotografiji marjetic.

Uroš Gantar pa je nekaj lepih trenutkov ujel na Slajki, enega od njih tudi objavljamo.

